

Generale College voor de kerkorde (dossier 22-11)

**Rapport in eerste lezing
'wijziging van de regels over
predikanten en kerkelijk werkers'
(GS 26-06)**

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	4
1.1 Wat is het doel van het voorstel?	5
1.2 Leeswijzer.....	5
1.3 Welke procedure voor wijziging moet worden gevolgd?	5
2. Algemene toelichting	7
2.1 Invoering predikant-pastor & kerkelijk werker (nieuwe stijl)	7
2.2 Opleiding en toelating.....	8
2.3 Werkzaam leven, einde verbintenis.....	11
2.4 Generale regelingen.....	15
2.5 Regeldruk	15
3. Artikelsgewijze toelichting	17
3.1 Art. XV ko: Opleiding en vorming predikanten	17
3.2 Ord. 3-3: Het beroepingswerk.....	17
3.3 Ord. 3-4: De verkiezing van predikanten	18
3.4 Ord. 3-5: Dienaar van het Woord.....	19
3.5 Ord. 3-9: Dienaar van het Woord en bovenplaatselijk werk.....	19
3.6 Ord. 3-12: Kerkelijk werker (nieuwe stijl).....	19
3.7 Ord. 3-15: De predikanten van de kerk.....	20
3.8 Ord. 3-18: Predikanten in tijdelijke dienst	20
3.9 Ord. 3-26: Ontheffing en losmaking.....	21
3.10 Ord. 4-10: De consulent	21
3.11 Ord. 4-16: De classispredikant	22
3.12 Ord. 4-18: Werkgemeenschappen van predikanten	22
3.13 Ord. 4-23: de president van de evangelisch-lutherse synode.....	22
3.14 Ord. 4-26: De scribe van de generale synode	22
3.15 Ord. 11-21: Arbeidsveld (classicale college voor de behandeling van beheerszaken).....	22
3.16 Ord. 13: Titel	22
3.17 Ord. 13: Hoofdstuk 1.....	22
3.18 Ord. 13-1: De zorg voor de opleiding en vorming.....	22
3.19 Ord. 13-10 (huidig), Ord. 13-2 (1 ^e lezing): Album van de kerk	23
3.20 Ord. 13-11 (huidig), Ord. 13-3 (1 ^e lezing): Leerconsent	23
3.21 ord. 13: hoofdstuk 2.....	23
3.22 GR. 4-4 (huidig), Ord. 13-4 (1 ^e lezing): Het register	23
3.23 Ord. 3-12, Ord. 13-12 tm 16, GR. 4-4 (huidig), Ord. 13-5 (1 ^e lezing): Toelating tot het register.....	24
3.24 Ord. 13-16 (huidig), Ord. 13-6 (1 ^e lezing): Het generale college voor de toelating	24
3.25 Ord. 13-16 tm 18 (huidig), Ord. 13-7 (1 ^e lezing): Het colloquium	24
3.26 Ord. 13-19 (huidig), Ord. 13-8 (1 ^e lezing): De voortgezette vorming.....	24
3.27 GR. 4-7 en GR. 5-13 (huidig), Ord. 13-9 (1 ^e lezing): Beroepscode en gedragsregels.....	25
3.28 Ord. 13: Hoofdstuk 3.....	25
3.29 Inwerkingstredingsdatum	25
3.30 Overgangsbepalingen.....	25
4. Het voorstel in eerste lezing.....	26
4.1 art. XV KO: opleiding en vorming predikanten	26
4.2 art. Ord. 3-3: De voorbereiding van de verkiezing van predikanten	26
4.3 Ord. 3-4: De verkiezing van predikanten.....	27
4.4 Ord. 3-5: De beroeping van predikanten	28
4.5 Ord. 3-9: predikanten van de kerk	28
4.6 Ord. 3-12: Kerkelijk Werker.....	29
4.7 Ord. 3-15: Predikanten van de kerk	32
4.8 Ord. 3-18: Predikanten in tijdelijke dienst	32

4.9 Ord. 3-26: Ontheffing en losmaking.....	33
4.10 Ord. 4-10: Consulent	33
4.11 Ord. 4-16: Classispredikant	34
4.12 Ord. 4-18: Werkgemeenschappen van predikanten	34
4.13 Ord. 4-23: De president van de evangelisch lutherse synode.....	34
4.14 Ord. 4-26: De scriba van de generale synode	35
4.15 Ord. 5-6: De kerkmusicus	35
4.16 Ord. 11-21: Arbeidsveld (classicale college voor de behandeling van beheerszaken).....	35
4.17 Ord. 13: Titel	36
4.18 Ord. 13: Hoofdstuk 1	36
4.19 Ord. 13-1: De zorg voor de opleiding en vorming.....	36
4.20 Ord. 13-10 (huidig), Ord. 13-2 (1 ^e lezing): Album van de kerk.....	37
4.21 Ord. 13-11 (huidig), Ord. 13-3 (1 ^e lezing): Leerconsent	38
4.22 Ord. 13: Hoofdstuk 2.....	39
4.23 GR. 4-4 (huidig), Ord. 13-4 (1 ^e lezing): Het register	39
4.24 Ord. 3-12, Ord. 13-12 tm 16, GR. 4-4 (huidig), Ord. 13-5 (1 ^e lezing): Toelating tot het register.....	40
4.25 Ord. 13-16 (huidig), Ord. 13-6 (1 ^e lezing): Het generale college voor de toelating	42
4.26 Ord. 13-16 tm 18 (huidig), Ord. 13-7 (1 ^e lezing): Het Colloquium.....	42
4.27 Ord. 13-19 (huidig), Ord. 13-8 (1 ^e lezing): De voortgezette vorming.....	45
4.28 GR. 4-7 en GR. 5-13 (huidig), ord. 13-9 (1 ^e lezing): Beroepscode en gedragsregels	45
4.29 Ord. 13: Hoofdstuk 3.....	45
4.30 Ord. 13-2 (huidig), Ord. 13-10 (1 ^e lezing): Protestantse Theologische Universiteit.....	46
4.31 Ord. 13-3 (huidig), Ord. 13-11 (1 ^e lezing): De raad van toezicht voor de Protestantse Theologische Universiteit.....	47
4.32 Ord. 13-4 tm 9 (huidig), Ord. 13-12 tm 17 (1 ^e lezing): Hernummering.....	48
4.33 Ord. 13-12: opgenomen in Ord. 13-5 (nieuw).....	49
4.34 Ord. 13-13: opgenomen in Ord. 13-5 (nieuw).....	50
4.35 Ord. 13-14: opgenomen in Ord. 13-5 (nieuw).....	50
4.36 Ord. 13-15: opgenomen in Ord. 13-5 (nieuw).....	50
4.37 Ord. 14-5a: Toelating predikanten uit andere kerken	51
4.38 Inwerkingstredingsdatum	51
4.39 Overgangsbepalingen.....	52
Bijlagen.....	54
Bijlage 1: Kerkordelijke punten 'Ruimte voor Woord en Geest' en tussenrapportages	55
Bijlage 2: Variant om 'dienaar van het Woord' op te nemen in ord. 3-15.....	61
Bijlage 3: analyse uitvoerbaarheid/regeldruk.....	62

1. Inleiding

In dit rapport staan teksten voor kerkordewijzigingen met betrekking tot de opleiding en positie van predikanten¹ en kerkelijk werkers².

De generale synode heeft de afgelopen jaren op meerdere momenten besluiten genomen over de positie van kerkelijk werkers, predikanten-pastor en predikanten (en deels of aanpalend over andere ambtsdragers). Het denken hierover is niet nieuw: al sinds (en vóór) de vorming van de Protestantse Kerk in Nederland wordt over de positie van ambtsdragers, en predikanten en kerkelijk werkers specifiek, nagedacht.³

Op 21 juni 2024 besloot de generale synode over het rapport “Ruimte voor Woord en Geest”⁴. Naar aanleiding hiervan verzocht de generale synode aan het GCKO om deze besluiten in kerkorde-voorstellen uit te werken. De generale synode heeft hierna op vragen van het GCKO⁵ en naar aanleiding van tussenrapportages⁶ besluiten genomen of uitspraken gedaan die ten opzichte van “Ruimte voor Woord en Geest” nadere invulling of afwijkende regelingen geven.

In dit rapport worden de besluiten van de generale synode⁷ op dit vlak in kerkordelijke voorstellen voorgelegd.

In dit rapport worden ook enkele andere voorstellen gedaan. Het betreft voorstellen met betrekking tot de tijdelijke dienst van predikanten(-pastor). Al eerder hebben de klassicale vergaderingen Veluwe en Gelderland Zuid en Oost aangegeven een versoepeling te willen voorstellen⁸. Om te voorkomen dat de eerste lezing van die voorstellen en de eerste lezing van de voorstellen rondom ambt elkaar zouden kruisen, heeft het GCKO die voorstellen aangehouden tot nu.

Enkele onderwerpen zullen nog niet aan de orde komen. Denk hierbij aan de uitwerking van de (generale regeling) permanente educatie. Dat is kerkordelijk gezien nu nog niet nodig, omdat dergelijke wijzigingen in één lezing door de synode kunnen worden behandeld.

Toelichting: de rol van het Generale College voor de kerkorde (GCKO)

Het GCKO heeft als taak het (on)gevraagd adviseren over kerkordelijke aangelegenheden en het doen van tekstvoorstellen voor wijzigingen in de kerkorde. Het college is daarnaast bevoegd voorlopige correcties aan te brengen als er sprake is van onduidelijkheden, oneffenheden of onvoldoende geregelde gevallen. ([ord. 4-29](#))

Bij de advisering zal het GCKO zich concentreren op: a. consistentie, duidelijkheid en samenhang met de (bestaande) kerkorde, zowel juridisch als theologisch; b. uitvoerbaarheid van de regelingen; c. verhouding tot/eventuele strijdigheid met wetgeving; d. consequenties die mogelijk niet zijn/worden voorzien; en e: overeenstemming met algemeen aanvaarde beginselen van goed bestuur; mogelijke lacunes en gebreken in de kerkorde. Waar van toepassing zal het GCKO natuurlijk ook overige punten aan de synode meegeven waar het college dat van belang acht.

---

¹ Het ambt van predikant omvat de predikanten en predikanten-pastor.

² Huidige kerkelijk werkers zullen via overgangsbepalingen bepaalde bevoegdheden behouden. In de voorstellen zal het gaan om de positie van de kerkelijk werkers in de nieuwe stijl.

³ Zie voor een uitgebreid overzicht het verdiepingsartikel ‘Dossier: voortraject van de veranderende visie op het ambt’ op <https://protestantsekerk.nl/verdieping/protestantse-kerk-en-de-visie-op-het-ambt/>.

⁴ Ruimte voor Woord en Geest, eindrapport ambtsvisie, Generale Synode juni 2024, LWK 24-03. Beschikbaar als [download \(.pdf\)](#).

⁵ Te vinden via de synode-agenda van november 2025 op <https://protestantsekerk.nl/synodeagenda/generale-synode-november-2025/>.

⁶ Te vinden via de synode-agenda van november 2025 op <https://protestantsekerk.nl/synodeagenda/generale-synode-november-2025/> en via de synode-agenda van februari 2026 op <https://protestantsekerk.nl/synodeagenda/generale-synode-februari-2026/>.

⁷ Hierbij is ook gebruik gemaakt van de bijdragen zoals deze door de projectgroep van de dienstenorganisatie en andere instanties naar voren zijn gebracht.

⁸ Classicale vergaderingen zijn bevoegd ordinantie-wijzigingen voor te stellen ([art. XVII-3 van de kerkorde](#)).

1.1 Wat is het doel van het voorstel?

Het doel van dit voorstel is het kerkordelijk doorvertalen van de synodale besluiten rondom predikanten en kerkelijk werkers. De kerkordelijk door te vertalen doelstellingen staan opgesomd in bijlage 1.

1.2 Leeswijzer

Dit rapport behandelt een groot aantal wijzigingen in de kerkorde. Het rapport is daarom omvangrijk. In het rapport zal allereerst een thematische toelichting op de wijzigingen komen. Daarna volgt een artikelsgewijze toelichting. In de **thematische toelichting** worden in grote lijnen de achterliggende overwegingen van de kerkordewijzigingen behandeld. Bij de **artikelsgewijze toelichting** zal ruimte zijn voor meer detail en opmerkingen over de gevolgde regelsystematiek.

De uiteindelijke tekstvoorstellen (waarover gestemd moet worden) staan in hoofdstuk 4, 'Het voorstel in eerste lezing'.

1.3 Welke procedure voor wijziging moet worden gevolgd?

De te volgen procedure voor het vaststellen van kerkorde-wijzigingen is in de regel afhankelijk van het niveau van de kerkorde waarop wijzigingen worden aangebracht. In deze voorstellen zijn tekstvoorstellen opgenomen met betrekking tot de Romeinse artikelen, de ordinanties en de overgangsbepalingen. Voor al dit soort wijzigingen geldt dat deze in twee lezingen moeten worden behandeld.⁹ De wijzigingen in de Romeinse artikelen dienen in tweede lezing met een 2/3^e meerderheid te worden aanvaard,¹⁰ de ordinantiewijzigingen en wijzigingen van overgangsbepalingen kunnen in tweede lezing met een gewone meerderheid van stemmen worden aanvaard.^{11, 12}

De kerkorde schrijft daarnaast voor dat als een kerkordewijziging direct de positie van de evangelisch-lutherse leden, gemeente of synode raakt, de evangelisch-lutherse synode hierover vooraf wordt geraadpleegd en zij de voorstellen van goedkeuring of advies voorziet.¹³ In de tekstvoorstellen worden twee wijzigingen voorgesteld met betrekking tot de positie van de president van de evangelisch-lutherse synode.¹⁴

Het GCKO stelt op dit moment nog geen teksten voor die in generale regelingen of richtlijnen en regelingen/protocollen dienen te worden opgenomen. Er is procedureel geen noodzaak deze nu al aan te bieden. Vanuit de projectgroep (subproject permanente educatie) en het TGO¹⁵ is aangegeven dat gedachtevorming over op te nemen regels nog plaatsvindt. Wel zal het GCKO (in paragraaf 2.4) alvast een indicatie geven wat in hoofdlijnen in de generale regelingen zal worden opgenomen. Dat biedt zowel de synode bij de eerste lezing, als ook anderen bij de consideratie, het nodige inzicht. Ook biedt dat de mogelijkheid om bij de consideratie daar opmerkingen bij te maken.¹⁶ Het wijzigen van een generale regeling is, afhankelijk van de desbetreffende generale regeling, een zaak van de generale synode of van de kleine synode. Gelet op de samenhang van de tekstvoorstellen kan het GCKO zich indenken dat deze in gezamenlijkheid worden behandeld tijdens de synodevergadering van april 2027, waarbij het overleg en de besluitvorming over generale regelingen die tot de bevoegdheid van de kleine synode behoren, alsdan zullen kunnen plaatsvinden door alleen die leden van de generale synode die ook lid zijn van de kleine synode.

---

⁹ Voor romeinse artikelen zie [art. XVIII-4 ko](#), voor ordinantiewijzigingen zie [art. XVII-4 ko](#) en voor de overgangsbepalingen zie [ovb. 1](#).

¹⁰ [Art. XVIII-5 ko](#)

¹¹ [Art. XVII-4 ko](#)

¹² Het GCKO merkt hierbij wel op dat in [ord. 4-5](#) is bepaald dat een kerkelijk lichaam 'steeds na gemeenschappelijk overleg en zo mogelijk met eenparige stemmen' besluit. Stemmen met meerderheid is pas aan de orde als blijkt dat eenparigheid niet bereikbaar is.

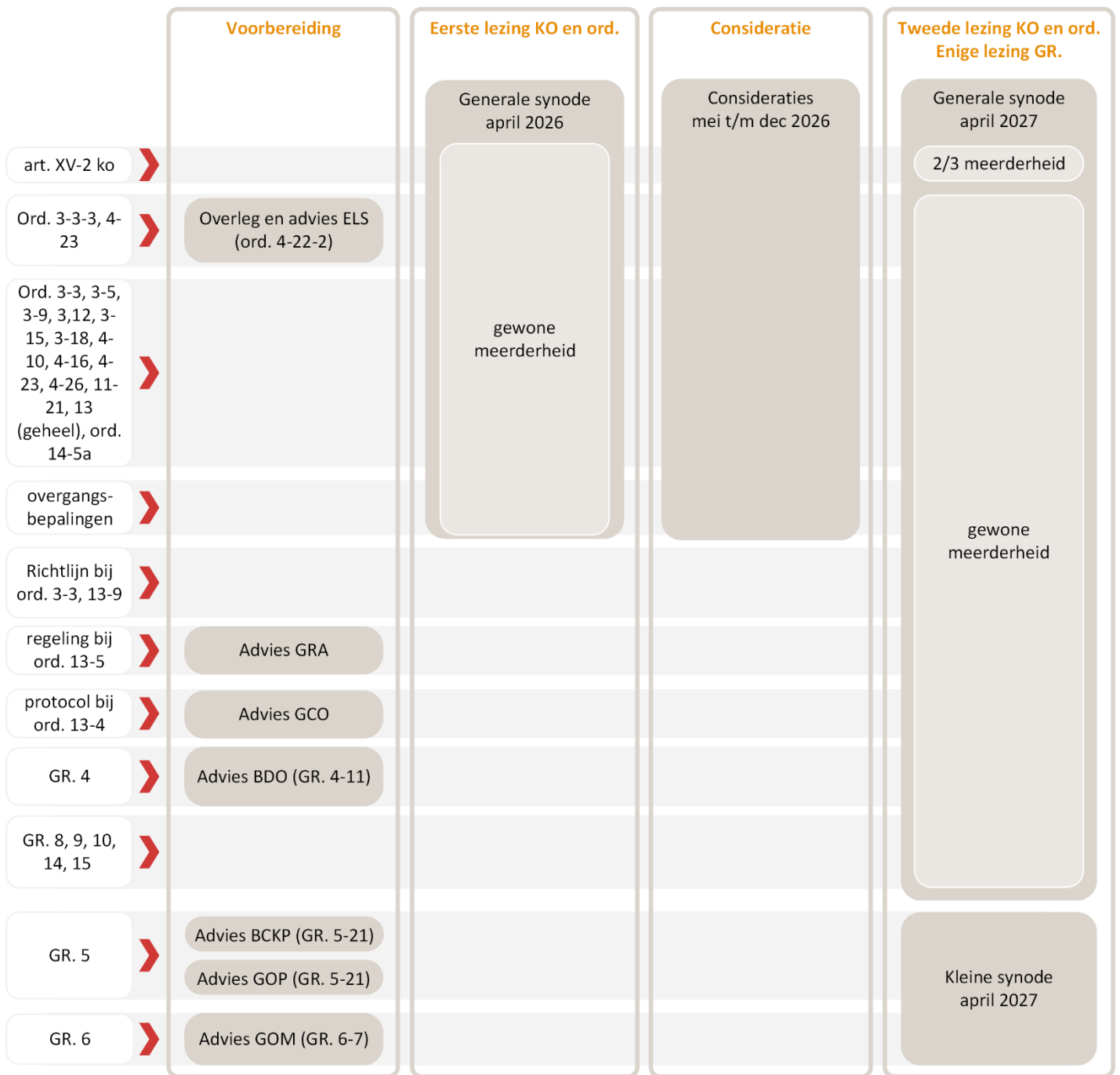
¹³ Voor wijzigingen in de romeinse artikelen zie [art. XVIII-3 ko](#), voor wijzigingen in de ordinanties zie [ord. 4-22-2](#).

¹⁴ Respectievelijk in voorstel ord. 3-3 en ord. 4-23.

¹⁵ Tijdelijk georganiseerd overleg. Het TGO is ingesteld door de kleine synode met als doel te adviseren over de rechtspositionele aspecten rondom de invoering van de predikant-pastor en kerkelijk werker (nieuwe stijl).

¹⁶ Formeel is een dergelijke opmerking wellicht ten overvloede en is daarom natuurlijk ook niet verplicht. Het kan echter wel waardevolle inzichten geven met betrekking tot bepaalde thema's.

Schematisch¹⁷ ziet de te volgen kerkordelijke procedure in dit dossier er als volgt uit:

¹⁷ In het schema voorkomende afkortingen zijn: Art. ko: artikel in de Kerkorde (Romeinse artikelen); Ord.: ordinantie; GR.: generale regeling; GS: generale synode; KS: kleine synode; ELS: Evangelisch-Lutherse Synode; BDO: Bestuur van de dienstenorganisatie, BCKP: beheercommissie centrale kas predikantstraktementen; GOP: georganiseerd overleg predikanten; GOM: georganiseerd overleg medewerkers.

2. Algemene toelichting

Zoals in hoofdstuk 1 is toegelicht, geeft het GCKO in dit hoofdstuk een thematische toelichting op de wijzigingen in de kerkorde. Dit is een toelichting op hoofdlijnen, geordend per thema. In hoofdstuk 3 volgt een meer uitgebreide, artikelsgewijze, toelichting.

2.1 Invoering predikant-pastor & kerkelijk werker (nieuwe stijl)

2.1.1 Invoering predikant-pastor

De generale synode heeft op 21 juni 2024 na een aantal voorbereidende rapporten en daarin genomen stappen besloten dat er naast de predikant, die behoudens uitzonderingen een universitaire opleiding heeft genoten, een aan een Hbo-instelling opgeleide pastor zou komen. Om misverstanden te voorkomen heeft de synode in april 2025 uitgesproken dat het gaat om één ambt met twee varianten. Predikant en pastor staan dus in hetzelfde ambt, maar met onderscheiden beroepsprofielen. De aanduiding van het ambt is en blijft: predikant.

Nu de synode in november 2025 heeft besloten dat de aanduiding van het ambt 'predikant' is, wordt het onderscheid in de beroepsprofielen aangeduid met de termen predikant en predikant-pastor.

Een bestaande vergelijkbare aanduiding is die van de ouderling en de ouderling-kerkrentmeester. Het ambt is dat van ouderling. Binnen dit ambt is er een onderscheid. De vergelijking gaat niet helemaal op, want qua taken en bevoegdheden is de ouderling-kerkrentmeester volop ouderling, maar heeft als *extra* het kerkrentmeesterschap. De predikant-pastor daarentegen heeft *geen extra* taken en bevoegdheden boven die van de predikant. Het onderscheid tussen predikant en predikant-pastor ligt op een ander vlak.

Dus het ambt is predikant en binnen het ambt onderscheidt zich de pastor van de andere predikanten. In het dagelijks gebruik zullen de termen wellicht door elkaar gebruikt worden of worden beide dominee genoemd of herder en leraar. Maar de kerkorde dient eenduidig te zijn in de gebruikte termen.

De synode heeft tevens besloten dat er in de samenstelling van de ambtelijke vergaderingen geen onderscheid wordt gemaakt tussen predikant en predikant-pastor. Het ligt voor de hand dit door te trekken naar onderscheid bij andere kerkelijke lichamen (zoals bv. de samenstelling van het GCA). Waar van predikant wordt gesproken, wordt ook de predikant-pastor bedoeld, tenzij expliciet een onderscheid wordt gemaakt.

Dit betekent dat alle bepalingen voor predikanten ook van toepassing zijn op de predikanten-pastor. Bijvoorbeeld predikant voor gewone werkzaamheden, emeritaat, losmaking, opzicht etc. Het is niet nodig de kerkordeteksten die daarover gaan aan te passen.

2.1.2 Invoering kerkelijk werker (nieuwe stijl)

Voor de invoering van de kerkelijk werker nieuwe stijl is kerkordelijk slechts een beperkt aantal wijzigingen nodig. Immers, de kerkelijk werker nieuwe stijl is een voortzetting van de huidige kerkelijk werker. Ook wat betreft de mogelijkheid de kerkelijk werker nieuwe stijl ofwel in het ambt te bevestigen, dan wel in de bediening te stellen, wordt voornamelijk geen kerkordewijziging voorgesteld. Hetzelfde geldt voor de mogelijkheid tot het verlenen van een preekconsent. Voor beide onderwerpen geldt dat de synode daar in een later stadium nog een besluit over zal nemen.

Er zijn wel enkele verschillen aan te duiden. Zo is de kerkelijk werker nieuwe stijl werkzaam op een deelgebied, is er toezicht op de aanstelling van een kerkelijk werker en is het mogelijk om als kerkelijk werker in het register te worden opgenomen na een hbo Ad-opleiding¹⁸. Sacramentsbevoegdheden zijn voor de kerkelijk werker nieuwe stijl niet meer mogelijk. Veel van deze verschillen zullen inhoudelijk in een generale regeling geregeld worden. Dit komt pas aan de orde na de consideratie over de wijzigingen in de kerkorde en ordinanties.

De regelgevingstechniek voor de predikanten en kerkelijk werkers wordt zoveel mogelijk gelijkgetrokken. De kerkelijk werker blijft benoemd in ordinantie 3, waar ook zijn aanstelling onder het toezicht van het breed moderamen van de classicale vergadering (BMCV) komt. De aanstelling van een kerkelijk werker zal, net als bij predikanten in de regel voor onbepaalde tijd zijn. Dit is in lijn met de gewenste extra bestending van de

---

¹⁸ Een AD-opleiding staat voor een associate degree van 2 jaar.

positie van kerkelijk werkers. Afwijking hiervan is met toestemming van het BMCV mogelijk. De opleiding van kerkelijk werkers en hun toelating en registratie wordt in ordinantie 13 geregeld, op vergelijkbare wijze als ten aanzien van predikanten.

Het besluit van de synode dat de kerkelijk werker op een deelgebied werkzaam is, is kerkordelijk moeilijk te verankeren. Helder is dat, net als nu het geval is, de kerkelijk werker in principe op alle gebieden van de dienst van de kerkelijk werker¹⁹ kan worden ingezet. Het is aan de ambtelijke vergadering om te bepalen op welk deelterrein (of welke deelterreinen) de kerkelijk werker werkzaam is. Het betreft hiermee dus een bepaalde aan de kerkelijk werker opgedragen taak. Overigens kan een kerkelijk werker wel voor de volledige werktijd aangesteld worden voor een deeltaak.

2.1.3 Vermelding dienaar van het Woord

De generale synode heeft besloten dat de kerkordelijke ambtsaanduiding van de predikant en predikant-pastor die van 'predikant' is. Tegelijkertijd heeft de synode verzocht om de term 'dienaar van het Woord' ook bij de ambtsaanduiding op te nemen (de term kwam bij de beroepingsbrief al in de kerkorde voor). Het GCKO heeft daarom in ord. 3-9 dit toegevoegd als kenmerk van het ambt.

Daarnaast heeft het GCKO bij wijze van variatie een mogelijkheid aangegeven om ook in ord. 3-15 de term 'dienaar van het Woord' toe te voegen. Het GCKO stelt deze variant niet zelf ter vaststelling voor, maar geeft het tekstvoorstel in overweging aan de synode om zo gewenst (wellicht bij amendement) aan de voorstellen toe te voegen. De variant is opgenomen in bijlage 2.

2.1.4 Onderlinge verhouding

Predikanten, predikanten-pastor en kerkelijk werkers kunnen van elkaar worden onderscheiden. In "Ruimte voor Woord en Geest" wordt duidelijk gemaakt dat een predikant verbonden kan worden op een predikant-pastor plek (zij het met een lager traktement). Een predikant-pastor zou met een leerconsent verbonden kunnen worden aan een predikant-plek. Het GCKO doet voorstellen die dit mogelijk maken.

Zowel de predikant als de predikant-pastor is gerechtigd de werkzaamheden van de kerkelijk werker te verrichten. Echter, een predikant of predikant-pastor kan niet worden aangesteld op een plek van een kerkelijk werkers. Het ambt van predikant en de bijbehorende rechtspositie kan niet worden ingewisseld voor de functie van kerkelijk werker waarmee men in het ambt van ouderling of diaken in de bediening wordt gesteld. Als een predikant(-pastor) de werkzaamheden als kerkelijk werker zou willen doen, dan moet dat plaatsvinden binnen de context van de kerkeigen rechtspositie, dus via een verbintenis door middel van een beroep of hulpdiensten door de predikant(-pastor).

2.2 Opleiding en toelating

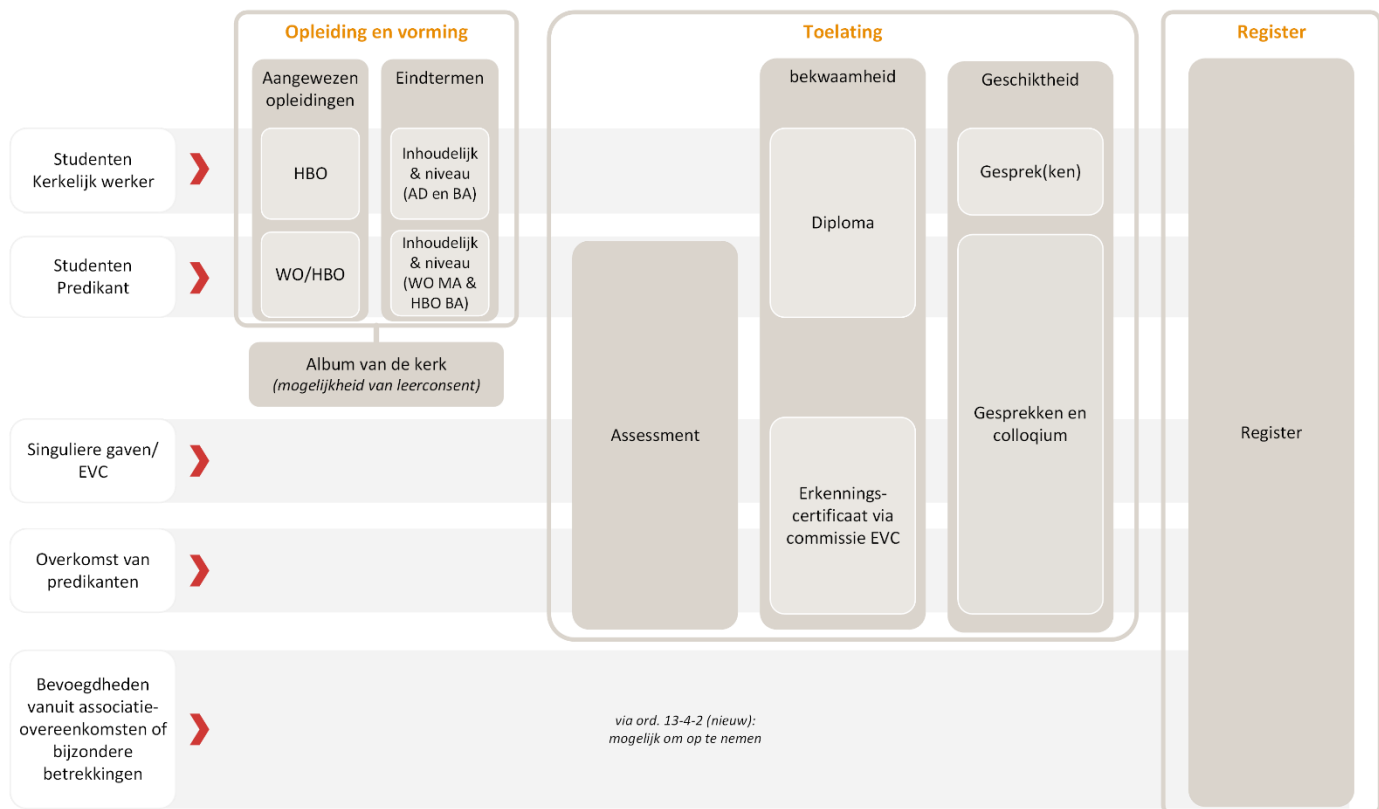
Voorgesteld wordt om in ordinantie 13 zowel de opleiding, de toelating en de registratie van predikanten en kerkelijk werkers op te nemen. Dit betekent een verbreding van wat nu geregeld wordt in ordinantie 13. Met de wijziging worden de opleiding, toelating en registratie voor predikanten en kerkelijk werkers op een uniforme manier in de kerkorde verwerkt. In de opzet van ordinantie 13 komen vier thema's voor: de opleiding en vorming²⁰, de toelating, het register en de PThU. De regels over de PThU worden (afgezien van vernummering) niet of nauwelijks gewijzigd. Wat betreft de (ver)nieuwe elementen in ordinantie 13, zie het er schematisch²¹ als volgt uit:

---

¹⁹ Zie [ord. 3-12](#): de missionaire arbeid; het jeugd- en jongerenwerk; de vorming, de toerusting en de catechese; de pastorale arbeid; de diaconale arbeid; de gemeenteopbouw of waar de orde van de kerk dit aangeeft.

²⁰ Waaronder de aanwijzing van de opleiding en het vaststellen van de eindtermen.

²¹ Uit het schema blijkt minder duidelijk dat als iemand op basis van singuliere gaven/EVC in aanmerking komt voor de rol van kerkelijk werker, voor de beoordeling van de geschiktheid bij de toelating alleen gesprek(ken) nodig is (en colloquium niet).

2.2.1 De aangewezen instellingen en eindtermen

Voor de opleiding en vorming van predikanten is van oudsher de Protestants Theologische Universiteit (PThU) opgericht en aangewezen door de kerk. Zij is in de wet op het hoger onderwijs aangewezen als levensbeschouwelijke universiteit, uitgaande van de Protestantse Kerk in Nederland. De opleiding van kerkelijk werkers geschiedt aan een aantal door de kerk aangewezen Hbo-instellingen. De binding van deze instellingen met de kerk is minder verregaand geregeld.

De generale synode besloot naar aanleiding van een tussenrapportage dat de opleidingen van de predikant en predikant-pastor alleen voor zover van toepassing op gelijke wijze in de kerkorde dienen te worden behandeld. Dit heeft te maken met de kerkordelijk verankerde nauwe relatie van de kerk met de Protestants Theologische Universiteit. Het is niet het beleid van de kerk om haar band met de PThU te wijzigen. Wel is het beleid van de kerk om predikanten-pastor op te leiden aan Hbo-instellingen.

In het kader van de opleiding van predikanten-pastor aan Hbo-opleidingen is het vanwege de systematiek en de samenhang van de kerkorde van belang dat er enige wijzigingen plaatsvinden.

1. Het GCKO stelt voor de opleidingen waar mogelijk wel op dezelfde manier te regelen. In hoofdstuk 1 van ordinantie 13 zullen de opleidingen van de predikant, de predikant-pastor en de kerkelijk werker daarom op gelijk niveau behandeld worden (de opleiding van kerkelijk werkers was eerst een zaak van generale regeling 4).
2. Daarnaast zal het album van de kerk, waar studenten worden ingeschreven die verlangen tot predikant of kerkelijk werker te worden opgeleid, gelet op het feit dat bij de opleiding nu meerdere instellingen betrokken zijn, niet meer door de raad van toezicht van de PThU worden bijgehouden, maar door de kerk zelf.
3. Het GCKO zal slechts zeer beperkt wijzigingen voorstellen met betrekking tot de kerkordelijke waarborgen voor de eindtermen waaraan de opleiding voor predikanten aan dient te voldoen. De beperkte wijziging is nodig om de differentiatie tussen de kennis van de grondtalen een plek te kunnen geven.

2.2.2 Album van de kerk en leerconsent

Het is mogelijk dat een student theologie (aan een aangewezen instelling, HBO of WO) studeert zonder dat hij of zij het verlangen heeft om predikant of kerkelijk werker te worden in de Protestantse Kerk in Nederland. Voor hen die echter wel dat verlangen hebben (ofwel aan de start van de opleiding, danwel gedurende hun opleiding) kent de kerk het album van de kerk. Geregistreerden in dit album ontvangen de bijzondere zorg van de kerk, bijvoorbeeld door begeleiding. Daarnaast werken de geregistreerden in het album van de kerk mee aan de door de kerk voorgeschreven geschiktheidsonderzoeken.

Omdat de inzet van het album van de kerk nu verbreed wordt, zal het album van de kerk nu door de kerk zelf bijgehouden worden (en niet meer door/namens de raad van toezicht van de PThU). Overigens is het nu in de praktijk al zo dat het album van de kerk door de kerk/dienstenorganisatie wordt bijgehouden.

Indien iemand in het album van de kerk is opgenomen is het mogelijk om een leerconsent te krijgen. Het leerconsent kan bestaan uit een preekconsent of uit een leer-werk-consent.

Het eerste consent (het preekconsent) kan worden gegeven aan studenten die het ambt van predikant ambiëren en die al voldoende gevormd zijn.

Het tweede consent (het leer-werk-consent) geldt voor kerkelijk werkers of predikant-pastores, die in het kader van een leer-werktraject worden verbonden aan een gemeente, classis of aan de kerk voor een functie waarvoor zij de (aanvullende) vorming en opleiding volgen.²² Het verkrijgen van een leer-werk-consent kent enkele waarborgen: allereerst kunnen alleen al geregistreerde kerkelijk werkers of predikanten-pastor in aanmerking komen voor het consent. Daarnaast kan het consent enkel gegeven worden als iemand aan een gemeente²³ wordt verbonden: alle waarborgen van het beroepingswerk zijn daarmee van toepassing op een mogelijk leer-werk-consent, waaronder de betrokkenheid van het breed moderamen van de classicale vergadering. Daarnaast zal ook de opleiding een oordeel moeten geven over de homiletische en liturgische bekwaamheid van betrokkene.

Het GCKO heeft in de voorstellen een preekconsent, voor theologen, zoals besloten in 'Ruimte voor Woord en Geest', nog niet kunnen verwerken omdat de specifieke voorwaarden en afbakening van de groep ten opzichte van studenten met preekconsent, kerkelijk werkers en predikanten daarvoor op dit moment nog te onhelder is.

2.2.3 Opzicht over de opleiding en vorming

In [art. XII van de kerkorde](#) staat 'Met het oog op de rechte bediening van Woord en sacramenten houdt de kerk opzicht [...] over de opleiding en vorming van predikanten.' In [ordinantie 10](#) wordt dit verder uitgewerkt. Van deze opzichtprocedure is in de afgelopen jaren geen gebruik gemaakt.

Het opzicht over de docenten en hoogleraren van de PThU volgt vanuit hun kerkelijke benoeming en hun lidmaatschap van de kerk. Met de introductie van de predikant-pastor die wordt opgeleid aan Hbo-instellingen zou het opzicht over de opleiding en vorming óók (voor docenten aan) de Hbo-instellingen moeten gelden. Anders dan bij de PThU worden docenten en lectoren aan die instellingen echter niet door de kerk benoemd. Voor die instellingen zou dan, overeenkomstig het bepaalde in ord. [10-13-3](#)²⁴, een kerkelijke opdracht kunnen worden gegeven aan de betrokken docenten en lectoren.

Het GCKO kiest ervoor om (nu) het opzicht over de vorming en opleiding niet uit te breiden voor kerkelijk werkers.²⁵ De synode heeft hierover immers niet besloten en de positie van kerkelijk werkers verandert met deze kerkordelijke voorstellen niet significant.

---

²² Het meest voor de hand ligt een kerkelijk werker die aan de slag gaat als predikant-pastor, of een predikant-pastor als predikant.

²³ Omdat de toepassing van het leer-werk-consent in de gemeentecontext het meest voor de hand ligt, wordt deze hier behandeld.

²⁴ In [ordinantie 10-13-3](#) is bepaald dat het opzicht over de vorming en opleiding van overeenkomstige toepassing is op 'allen die [...] uit hoofde van een opdracht van de kerk betrokken zijn bij de vorming en opleiding van de predikanten.'

²⁵ Het is denkbaar dat aan een Hbo-instelling bij hetzelfde vak met dezelfde docent een student-kerkelijk werker en een student predikant-pastor aanwezig is. Het opzicht zou zich dan enkel uitstrekken over de vorming en opleiding van de student predikant-pastor. Hoewel dit een opmerkelijke asymmetrie oplevert

2.2.4 Procedure voor toelating

In 'Ruimte voor Woord en Geest' en de volgende tussenrapportages wordt uitgebreid ingegaan op de toelating van predikanten en kerkelijk werkers en op de wijze van toelating van anderen die niet de voorgeschreven opleidingen hebben gedaan, maar op een andere grond²⁶ toegelaten kunnen worden als predikant of kerkelijk werker. Het GCKO stelt voor in ordinantie 13 te bepalen dat zowel de bekwaamheid als de geschiktheid noodzakelijk is voor toelating. Voor bekwaamheid geldt dat ofwel diploma's van aangewezen opleidingen, danwel erkenningscertificaten via EVC-trajecten bekwaamheid kunnen aantonen. Geschiktheid volgt na een binnenkerkelijk proces van assessment, gesprek en voor predikanten colloquium. Net als in de huidige regeling kan de generale synode in nadere regelingen voor zowel het EVC-traject, als de geschiktheidsprocedure regels geven.

2.2.2 Register van werkers

De toelating als predikant of kerkelijk werker leidt tot opname in het register. Voor kerkelijk werkers bestond er al een kerkordelijke basis voor een register, voor predikanten ontbrak die kerkordelijke basis. Het register zal een centrale rol gaan vervullen met betrekking tot de vraag wie er in de kerk bevoegdheden dragen en beroepbaar zijn. Uit het register kan zowel de bevoegdheid blijken, als een mogelijk beletsel. Een beletsel kan gelegen liggen in tuchtmaatregelen, maar ook in het niet voldoen aan verplichte onderdelen²⁷ van permanente educatie. Geregistreerden hebben de plicht zelf relevante mutaties te melden.

Het register kan (deels) openbaar worden gesteld binnen de kerk. De synode kan hiervoor, net als nu met betrekking tot de registers met tuchtmaatregelen het geval is, nadere regels geven. Omdat het een belang van de kerk is te weten wie bevoegdheden hebben gedragen binnen de kerk, blijft iemand geregistreerd, ook als zijn bevoegdheid is verlopen.

2.3 Werkzaam leven, einde verbintenis

Dit rapport gaat over de wijziging van de regels over predikanten en kerkelijk werkers. Naast regels over de invoering en de opleiding van deze predikanten, predikant-pastores en kerkelijk werkers, zullen ook regels worden gewijzigd die zien op het werkzame leven van deze werkers. In paragraaf 2.1 is beschreven op welke wijze de predikant-pastor en de kerkelijk werker (nieuwe stijl) in de kerkorde worden opgenomen. Doordat de predikant-pastor hetzelfde ambt van predikant draagt, en de kerkelijk werker voor wat betreft de kerkelijke positie (vooralsnog) een voortzetting is van de huidige regels, hoeven er maar weinig regels met betrekking tot het werkzame leven te worden gewijzigd.

Hieronder volgen enkele onderdelen waar wel wijzigingen worden voorgesteld.

2.3.1 Beroepingswerk van predikanten en de aanstelling van een kerkelijk werker

Een van de kernpunten van de besluiten van de synode (naar aanleiding van) 'Ruimte voor Woord en Geest' was dat er onderscheid zou moeten komen in de functies (en daarmee de plekken waar iemand zou kunnen dienen) van predikant en predikant-pastor. En dat de positie van werkers in de kerk (zoals de kerkelijk werker) versterkt zou moeten worden. Dit komt met name tot uiting in de praktijk van het werken in de gemeenten. Het GCKO stelt dan ook in ordinantie 3-3 en 3-12 wijzigingen voor die de functiedifferentiatie en de versterking van de positie van de kerkelijk werker bewerkstelligen.²⁸

Met betrekking tot het beroepen van een predikant besloot de synode dat, afhankelijk van de taken die de predikant zal gaan uitvoeren in de gemeente, de gemeente met behulp van een (gekwaliceerde) consulent een profiel gaat bepalen. Het profiel zal informatie geven of de gemeente een predikant of predikant-pastor

---

²⁶ Denk aan singuliere gaven, eerder verworven competenties of overkomst van predikanten uit andere kerkgenootschappen.

²⁷ Deze zullen bij of krachtens generale regeling worden voorzien.

²⁸ Deze regels zullen nog verdere uitwerking krijgen in generale regelingen en richtlijnen die pas op een later moment aan de synode zullen worden voorgelegd. Overigens zijn ook in andere voorstellen dan die in ord. 3-3 en 3-12 (elementen van) functiedifferentiatie te vinden: bv. de beperking van de beroepbaarheid van de predikant-pastor als classispredikant (ord. 4-16), president van de Evangelisch-Lutherse synode (ord. 4-23), de scriba van de generale synode (ord. 4-26) en wijzigingen met betrekking tot de verplichte eindtermen van de opleidingen (ord. 13-1). Deze worden elders in dit rapport behandeld.

nodig heeft. Het breed moderamen van de classicale vergadering zal het uiteindelijke profiel voor het beroepingswerk vaststellen.

Het hulpmiddel en bijbehorende profielen zijn inmiddels vormgegeven en worden beproefd. Het GCKO overweegt dat een te specifieke kerkordelijke borging van het hulpmiddel, de gekwalificeerde consulent en de profielen wellicht voor regeltechnische problemen zou kunnen zorgen. Zo is het mogelijk dat er onvoldoende gekwalificeerde consulenten beschikbaar zijn of dat het hulpmiddel en de profielen nog verder doorontwikkeld moeten worden. Het GCKO stelt daarom voor het hulpmiddel en de profielen op te nemen in richtlijnen door de generale synode gegeven. Het beroepingswerk vindt plaats met inachtneming van deze richtlijnen. Indien op een later moment, bijvoorbeeld naar aanleiding van de werkzaamheden van de door de generale synode ingestelde commissie begeleiding en monitoring, blijkt dat een specifieke kerkordelijke borging gewenst is en het hulpmiddel en de functieprofielen daarvoor geschikt blijken, kan hiertoe worden overgegaan.

Met betrekking tot kerkelijk werkers wordt, mede naar aanleiding van adviezen van het TGO, ervoor gekozen de positie van de kerkelijk werker op een zo gelijk mogelijke manier als die van de predikanten te behandelen. Het GCKO is zich ervan bewust dat zowel de positie als de rechtspositie van de kerkelijk werker anders is dan die van de predikanten, maar overweegt dat daar waar het gaat om de aanstelling van een kerkelijk werker dit een belangrijk element is in de ordening van taken binnen een gemeente (en daarmee ook de financiële ruimte om een andere werker aan te stellen).

Net als bij predikanten valt de aanstelling van een kerkelijk werker onder het toezien van het breed moderamen van de classicale vergadering. Net als bij predikanten zal er voor een aanstelling pas toestemming worden verleend nadat:

- het breed moderamen van de classicale vergadering heeft vastgesteld dat de kerkenraad de kerkelijk werker in werktijd van voldoende omvang kan benoemen dan wel naar het oordeel van het breed moderamen voldoende gezocht heeft naar samenwerking met andere gemeenten
- de door de kerkenraad beoogde werkzaamheden van de kerkelijk werker naar het oordeel van het breed moderamen passen bij de werktijd van de te aan te stellen kerkelijk werker
- de gemeente blijkens een verklaring van het classicale college voor de behandeling van beheerszaken in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

Het is voor de kerkelijk werker niet nodig om de richtlijn met het hulpmiddel en de profielen te verplichten, omdat deze niet zien op de positie van de kerkelijk werker.

Net als bij predikanten zal de aanstelling van een kerkelijk werker in de regel voor onbepaalde tijd dienen te geschieden. Het GCKO is zich ervan bewust dat hiermee een wissel met de huidige praktijk wordt omgezet. Tegelijkertijd overweegt het GCKO dat juist de opvolgende tijdelijke contracten, zonder uitzicht op daadwerkelijke contracten voor onbepaalde tijd, een reden voor ontevredenheid bij kerkelijk werker was en dit ook juist in het afgelopen synodale bezinningstraject over ambt is overwogen. Ook met de voorgestelde regeling zal het mogelijk blijven kerkelijk werkers voor bepaalde tijd te beroepen. Een gemeente dient dit gemotiveerd te verzoeken aan het breed moderamen van de classicale vergadering, die vervolgens hiervoor toestemming *kan* geven. Reden voor een dergelijk verzoek kan legio zijn, zoals bijvoorbeeld financiële redenen, omdat het gaat om een specifiek project, omdat het beleid van de gemeente is om de eerste keer een jaarcontract aan te bieden, etc, etc. Het is aan het breed moderamen van de classicale vergadering de redenen te wegen. Doordat het breed moderamen van de classicale vergadering ook voor verlengingen toestemming dient te geven, kan het een vinger aan de pols houden.

2.3.2 Specifieke beperkingen van het werkveld van de predikant-pastor

Uit 'Ruimte voor Woord en Geest' en de tussenrapportages blijkt dat één verschil tussen de functie van predikant en predikant-pastor is gelegen in het feit dat van predikanten (niet-pastor) mag worden verwacht dat zij bovenplaatselijk meer werkzaamheden verrichten. De synode heeft uitgesproken dat dit verschil niet ziet op het dienen in de meerdere vergaderingen. Het verschil kan daarom zowel liggen in informeel bovenplaatselijk werk, als ook in formele bovenplaatselijke posities. Op vragen van het GCKO besloot de synode dat de functie van gekwalificeerd consulent en die van classispredikant enkel voor predikanten (niet-pastor) openstaat. Het GCKO stelt daarom voor het classispredikantschap niet open te stellen voor de predikant-pastor. Het GCKO acht het logisch om ook de functie van president van de Evangelisch-Lutherse Synode en de functie van scriba

van de generale synode niet open te stellen voor predikanten-pastor. De gekwalificeerd consulent wordt behandeld in de richtlijn die met betrekking tot het beroepingswerk door de generale synode wordt gegeven.

2.3.3 Rechtspositie algemeen

In ordinantie 3 is geregeld op welke rechtspositionele basis predikanten en kerkelijk werkers werkzaam zijn. De synode heeft besloten dat predikanten voor gewone werkzaamheden onder de kerkeigen (*sui generis*) rechtspositie zullen vallen en dat kerkelijk werkers²⁹ en predikanten in algemene dienst³⁰ onder het arbeidsrecht zullen vallen.

Het GCKO stelt voor in de kerkorde specifiek op te nemen dat predikanten voor gewone werkzaamheden niet onder het arbeidsrecht vallen. Hoewel het GCKO hiermee geen wijziging voorstelt ten aanzien van hoe de rechtsverhouding in het verleden is geregeld, kan de specifieke kerkordelijke bepaling helpen bij de juridische duiding van de kerkeigen rechtspositie.

Ten aanzien van kerkelijk werkers wordt voorgesteld in de kerkorde op te nemen dat zij hun werkzaamheden verrichten in de vrijheid aan de dienst van het woord. Daar waar juist voor predikanten voor gewone werkzaamheden de kerkeigen rechtspositie ruimte geeft om hen vrij te stellen van werkgeversgezag, dient ook voor het geestelijk werk dat een kerkelijk werker verricht te worden bepaald dat werkgeversgezag hier niet aan de orde kan zijn. Ook dit gegeven is niet zozeer een nieuwe regel, als wel een verheldering van de al bestaande leer. Natuurlijk zijn kerkelijk werkers (en predikanten) wel gehouden aan rechtsgeldige besluiten van de kerkenraad en de leer van de kerk.

2.3.4 Rechtspositie specifiek: traktement en omslagstelsel

In ordinantie 3 komt tweemaal het woord traktement voor. Ten aanzien van deze regelingen wordt geen wijziging voorgesteld en hoewel het traktement en de omslagregeling grotendeels een zaak is van generale regeling, wenst het GCKO hier toch enkele opmerkingen te maken over traktement en omslagstelsel. Traktement en omslagstelsel hebben namelijk een groot (praktisch) effect op gemeenten en werkers. De generale synode wordt hiermee in staat gesteld dit mee te nemen in haar beraadslagingen en eventueel kan, ten overvloede, er in de consideraties door gemeenten en classicale vergaderingen op in worden gegaan en zo informerend zijn voor de voorstellen en vaststelling van de generale regelingen.

Voor predikanten geldt en blijft gelden dat een predikant die wordt beroepen door een gemeente een traktement ontvangt, dat via een omslagstelsel gefinancierd wordt. De achtergronden hiervan zijn als volgt:

- a. Het traktement van een predikant is geen loon naar werken en geen omzet of winst uit onderneming. De roeping en positie van een predikant verhoudt zich niet met geldelijke beloning voor zijn werk of met het zijn van een ondernemer met ondernemersrisico. Bovenal: het evangelie wordt niet 'verkocht'. Het traktement is naar haar aard een vergoeding in levensonderhoud, opdat de predikant vrijgesteld is van de noodzaak van het doen van andere werkzaamheden en zo zijn roeping kan volgen. Het GCKO volgt hiermee 'Ruimte voor Woord en Geest' niet daar waar het rapport het traktement als beloning karakteriseert. Het GCKO wijst er daarnaast op dat door over het traktement als 'beloning' te spreken ook het onderscheid tussen de kerkeigen rechtspositie en het arbeidsrecht of de overeenkomst van opdracht vervaagt. Dat kan ongewenste (fiscale en juridische) effecten hebben. Enige differentiatie van traktement tussen predikanten en predikanten-pastor dient dan ook in lijn met bovenstaande te moeten kunnen worden begrepen, om zo recht te doen aan de inhoudelijke overwegingen bij de kerkeigen rechtspositie, alsmede om niet onnodig fiscale of juridische risico's te nemen ten aanzien van de kerkeigen rechtspositie.
- b. Vanwege het omslagstelsel ter financiering van de traktementen kan een gemeente zich bij het beroepen van een predikant niet laten leiden door financiële motieven. Elke predikant kost een gemeente namelijk evenveel, zelfs als het traktement niet voor elke predikant gelijk is. Het omslagstelsel zorgt daarnaast voor een uniforme administratie, waardoor mobiliteit van predikanten vergemakkelijkt wordt. De synode besloot in 'Ruimte voor Woord en Geest' dat er per profiel een omslagregeling zou moeten komen. Dit betekent onder andere dat voor de predikant (niet-pastor) en

---

²⁹ Besluit naar aanleiding van de tussenrapportage in februari 2026.

³⁰ Besluit naar aanleiding van de tussenrapportage in november 2025.

- de predikant-pastor een onderscheiden omslagregeling zou worden ingevoerd, waardoor de kosten van de inzet van iemand binnen een bepaald profiel altijd gelijk zouden zijn.
- c. Zowel de hoogte van het traktement als de hoogte van de bijdrage (aan het omslagstelsel via) de centrale kas wordt in de huidige regelgeving niet door de synode vastgesteld. Voor het traktement is daarvoor het georganiseerd overleg predikanten³¹ aangewezen, bij de bijdrage aan de centrale kas de beheercommissie centrale kas predikantstraktementen³². Eventuele kerkordelijke doorvertaling van de door de synode bij 'Ruimte voor Woord en Geest' aangenomen belonings- en bijdragendifferentiatie dient bij behandeling van de generale regelingen aan de orde te komen, met name ook met betrekking tot de vraag wie bevoegd is tot het vaststellen van de hoogte van de bedragen.
  - d. Juist ook voor kerkelijk werkers kan een omslagstelsel tegemoet komen aan een bestending van hun positie en een vergemakkelijking van de administratie voor gemeenten. Oorspronkelijk was het de bedoeling om kerkelijk werkers onder de kerkeigen rechtspositie te brengen en zou op hen ook een omslagregeling van toepassing zijn. Nu de kerkelijk werker onder het arbeidsrecht blijft, is het onduidelijk of voor deze groep een omslagstelsel wenselijk, mogelijk en uitvoerbaar is. Immers, naast bovengenoemde argumenten vóór een omslagstelsel voor kerkelijk werkers, zijn er ook nadelen: Een omslagstelsel ontnemt gemeenten de vrijheid om eigen afspraken over beloning voor kerkelijk werkers te maken en zelf hun administratie te voeren. Een omslagstelsel is daarnaast moeilijker uitvoerbaar als deze zich moet verhouden tot arbeidsrechtelijke en bijbehorende fiscale regels.

2.3.5 Rechtspositie specifiek: tijdelijke dienst

Al eerder hebben de classicale vergaderingen Veluwe en Gelderland Zuid en Oost aangegeven een versoepeling te willen voorstellen met betrekking tot de regels over de tijdelijke dienst van predikanten. Het GCKO heeft bij die gelegenheid aangegeven voorstellen op dit punt, gelet op het risico van elkaar kruisende consideratietrajecten, mee te nemen in de kerkordevoorstellen die nu aan de orde zijn.

Het uitgangspunt in de kerkorde is dat een predikant voor gewone werkzaamheden voor onbepaalde tijd wordt beroepen. De classicale vergaderingen stellen niet voor dit uitgangspunt te wijzigen en het GCKO ziet ook geen aanleiding dat nu te doen. Het werk van predikanten voor gewone werkzaamheden is structureel en integraal onderdeel van gemeente-zijn. Tijdelijke dienst van predikanten is een uitzondering en met name passend bij specifieke financiële omstandigheden, specifieke projecten of als er bijvoorbeeld meerdere predikanten aan een gemeente zijn verbonden. Tijdelijke dienst is niet bedoeld om structureel werk op tijdelijke basis te laten verrichten om daarmee mogelijke bescherming van de (positie van) de predikant te omzeilen. Het GCKO merkt op dat de regels voor tijdelijke dienst in de kerk op onderdelen al ruimer zijn dan die voor werknemers in het arbeidsrecht gelden. Het GCKO is dan ook terughoudend in haar voorstellen om de tijdelijke dienst van predikanten te verruimen.

Tegelijkertijd onderkent het GCKO dat er in de praktijk veel vraag is naar de tijdelijke inzet van predikanten. De nood is bij sommige gemeenten hoog. Het GCKO stelt daarom voor om enkele verduidelijkingen in de tekst aan te brengen die het proces rondom het verlengen van structurele hulpdiensten lichter kan maken. Daarnaast stelt het GCKO een verruiming van de regels voor ten aanzien van de tijdelijke inzet van emeriti. Emeriti mogen in de voorstellen tweemaal zo lang structurele hulpdiensten verrichten (4 jaar in plaats van 2 jaar, en met toestemming van het breed moderamen van de classicale vergadering zelfs met een maximale verlenging tot 10 jaar).

2.3.6 Losmaking bij einde leer-werk-consent

Een kerkelijk werker of predikant-pastor kan een leer-werk-consent krijgen om verbonden te zijn aan een gemeente in een functie waarvoor hij of zij nog niet bevoegd is (maar wel een werk-leertraject volgt). Om verschillende redenen kan er tussentijds een einde komen aan het leer-werktraject. In dat geval vervalt ook de

---

³¹ GR. [5-4-4](#). Het georganiseerd overleg predikanten is een overleg tussen de predikanten en de kerk en fungeert daarmee vergelijkbaar als het overleg tussen werkgevers en werknemersorganisaties bij CAO-onderhandelingen.

³² GR. [5-6-3](#). De beheercommissie centrale kas predikantstraktementen baseert zich daarbij op de begroting van verplichtingen. De begroting en jaarrekening van de beheercommissie centrale kas predikantstraktementen wordt door de kleine synode vastgesteld (GR. [5-3-3](#)).

bevoegdheid van de betrokkene om in die functie werkzaam te zijn. Het GCKO stelt daarom een extra regel voor om losmaking in die gevallen te laten volgen. Indien een student met succes zijn opleiding heeft voltooid, stelt het GCKO een regeling voor om betrokkene aan de gemeente verbonden te laten blijven.

2.4 Generale regelingen

Wijzigingen in generale regelingen zullen pas op een later moment aan de synode worden voorgesteld. Hieronder volgt een korte kenschets met welke wijzigingen rekening kan worden gehouden. De term generale regeling is in het overzicht afgekort tot GR.

GR 4 - Kerkelijk werkers - zal in zijn geheel komen te vervallen. Het GCKO heeft de bepalingen uit deze generale regeling veelal, gelijk aan predikanten, op ordinantie-niveau geregeld of verplaatst naar andere generale regelingen. Sommige bepalingen zullen wellicht in de vorm van overgangsbepaling blijven gelden.

GR 5 - Rechtspositie van predikanten - en GR 6 - Rechtspositie kerkelijke medewerkers - zullen ingrijpend wijzigen. In GR 5 zal voor de predikant-pastor een omvattende set van arbeidsvoorwaardelijke regelingen worden opgenomen en een daar bijbehorende omslagregeling. In GR 6 is het mogelijk een omslagregeling voor kerkelijk werkers te introduceren.

In GR 8 - Dienstenorganisatie - dient de taakstelling van de dienstenorganisatie met betrekking tot de kerkelijk werkers wellicht anders te worden verwoord en vervalt de taak met betrekking tot generale regeling 4.

GR 10 - Preekconsent - zal gedeeltelijk komen te vervallen voor wat betreft de bevoegdheden die nu worden voorgesteld in ordinantie 13 (leerconsent). De bepalingen met betrekking tot kerkelijk werkers zullen mogelijk worden aangepast nadat de generale synode hierover nader heeft besloten.

De generale regelingen met betrekking tot de opleidingen (GR 14 - Opleiding predikanten - en GR 15 - Permanente educatie) zullen wijzigen ten aanzien van de plek van de predikant-pastor, de HBO-instellingen, de kerkelijke opdracht voor docenten en lectoren aan de HBO-instellingen en de meer verplichtende vorm van permanente educatie en de rollen van de diverse onderwijsinstellingen hierin.

In de volgende generale regelingen zijn op dit moment geen wijzigingen voorzien:

- GR 1 - Gemeenten
- GR 2 - Ledenregistratie
- GR 3 - Gastlidmaatschap
- GR 7 - Classicale verkiezing
- GR 9 - Kerkmusici
- GR 11 - Kerkelijke rechtspraak
- GR12 - Vermogensrechtelijke aangelegenheden
- GR 13 - Stichtingen
- GR 16 - Veilige gemeente

2.5 Regeldruk

Het GCKO concentreert zich bij het doen van kerkordevoorstellen op de uitvoerbaarheid van de voorstellen. Het GCKO heeft daarom geanalyseerd welke consequenties de voorstellen hebben voor de regeldruk. Het gaat daarbij om structurele regeldruk. Onder structurele regeldruk wordt begrepen:

- De hoeveelheid kerkordelijke taken. Worden er bijvoorbeeld extra kerkordelijke taken voorgesteld, blijft het aantal kerkordelijke taken gelijk of worden het aantal kerkordelijke verminderd.
- De (verwachte, structurele) intensiteit van de kerkordelijke taken. Wordt bijvoorbeeld verwacht dat een kerkordelijke taak vaker aan de orde zal zijn.

Incidentele regeldruk en (overige) regeldrukeffecten toetst het GCKO niet. Incidentele regeldruk gaat over de inzet die nodig is voor het aanpassen van systemen en processen om deze klaar te maken voor de nieuwe

regels.³³ (overige) regeldrukeffecten zien op bijvoorbeeld verhoogde of verminderde kosten bij het uitvoeren van taken.³⁴

In bijlage 3 is een overzicht van de analyse opgenomen.

In totaal zijn 27 taken geanalyseerd.³⁵ Er zijn 7 taakverlichtende regels geïdentificeerd, 4 regels waar de regeldruk (nagenoeg) gelijk blijft en 16 taakverzwarende geïdentificeerd.

Uit de analyse blijkt dat de voorstellen leiden tot een taakverzwaring voor de brede moderamina van de classicale vergaderingen, met name bij het beroepingswerk. Ook voor kerkenraden verandert er een en ander rondom het beroepingswerk dat taakverzwarend is (gebruik hulpmiddel), maar er zijn ook enkele taakverlichtende elementen in de voorstellen voor de kerkenraden voorzien (niet zelf zoeken consulent, verruiming van de mogelijkheden rondom tijdelijke dienst). Voor de landelijke kerk zijn er enkel taakverzwarende regels voorgesteld. Daarnaast zullen de gremia belast met vrijstellingen, losmaking en ontheffingen van predikanten in de toekomst wellicht meer werk krijgen omdat naast de predikanten, ook de predikanten-pastores onder deze regelingen zullen vallen.

---

³³ Zoals bijvoorbeeld de kosten en inzet voor het opzetten van het register zoals deze in ord. 13 wordt voorgesteld.

³⁴ Bijvoorbeeld de kosten voor het opleiden van consulenten.

³⁵ Het GCKO heeft regels die enkel verplaatst zijn niet in de analyse meegenomen.

3. Artikelsgewijze toelichting

In de artikelsgewijze toelichting in dit hoofdstuk worden de voorgestelde wijzigingen meer in detail toegelicht. Wijzigingen die enkel vernummering betreffen, worden verder niet van toelichting voorzien.

3.1 Art. XV ko: Opleiding en vorming predikanten

In art. XV van de kerkorde wordt geregeld dat de kerk voor de opleiding en vorming van predikanten specifieke instellingen aanwijst. De woorden 'universiteiten en seminaria' worden vervangen door het algemeen bedoelde woord 'instellingen'.

De synode heeft besloten dat de opleiding van de predikant ook aan een HBO-instelling mag worden gegeven, waardoor 'universiteit' moet komen te vervallen. 'Seminaria' is in de kerkorde of de wet niet gedefinieerd. Door 'instellingen' te gebruiken kon art. XV ko korter worden.

Overwogen is om 'instellingen van hoger onderwijs of seminaria' te gebruiken en zo aan te sluiten bij de terminologie van bijvoorbeeld de wet op het hoger onderwijs en het woord 'seminaria' te behouden. Dit zou het onderwijsniveau van predikanten tot op het niveau de romeinse artikelen borgen. Deze variant is niet gekozen omdat: a. het past binnen de lijn van 'lichter op pad' om de kerkorde werkbaarder in te richten en minder zware procedures voor te schrijven voor een meer wendbare kerk, en b. een meer algemeen gestelde bepaling beter aansluit bij de wens tot gemakkelijke doorstroming tussen profielen en meer vergelijkbare erkenning van eerder verworven competenties. Het is niet ondenkbaar dat in de toekomst op die gebieden andere instellingen dan instellingen van hoger onderwijs of seminaria betrokken kunnen zijn.

Het blijft de bevoegdheid van de synode om instellingen aan te wijzen en eindtermen te stellen.

Om in de kerkorde-systematiek predikanten en kerkelijk werkers op gelijke wijze te kunnen behandelen, worden ook de kerkelijk werkers in dit artikel opgenomen.

3.2 Ord. 3-3: Het beroepingswerk

In ord. 3-3 worden regels gegeven voor de voorbereiding van de verkiezing van predikanten, in het artikel ook wel 'het beroepingswerk' genoemd.

3.2.1 Volgordelijkheid

In zowel de huidige als de voorgestelde kerkordetekst wordt een bepaalde (logische) volgordelijkheid verondersteld in het proces³⁶. Deze volgordelijkheid wordt niet op alle onderdelen kerkordelijk verplicht; dat zou immers te veel flexibiliteit wegnemen. In lid 3 van het voorstel (huidig lid 2) wordt daarom ook het woord 'vervolgens' weggelaten.

3.2.2 Het hulpmiddel

De synode heeft de afgelopen jaren gesproken over een hulpmiddel voor het beroepingswerk waar een profiel van een te beroepen predikant uit volgt. Dit hulpmiddel wat op het moment van het opstellen van het rapport nog in de pilot-fase. Het is daarnaast te verwachten dat dit hulpmiddel over de jaren heen moet blijven worden ontwikkeld. Daarnaast is er meermaals de nadruk op gelegd dat het een *hulpmiddel* is. Het GCKO heeft er daarom voor gekozen het hulpmiddel, de profielen en verdere mogelijke aanwijzingen een plaats te geven in een richtlijn van de generale synode. De richtlijn kan bij de behandeling van de kerkordevoorstellen in tweede lezing worden vastgesteld.

De kerkorde kent dergelijke 'richtlijnen' op meerdere plaatsen. Over het algemeen geldt dat als er gehandeld dient te worden 'met inachtneming van richtlijnen' gemotiveerde afwijking hiervan mogelijk is. Dit is anders dan wanneer de kerkorde 'met gebruikmaking van [bv. orden van dienst]' voorschrijft, hetgeen meer dwingend

---

³⁶ In het voorstel: eerst contact met het BMCV en voorbereiding samen met de consultant aan de hand van de richtlijnen door de generale synode gesteld (zoals het hulpmiddel) (lid 1), dan het verkrijgen van de diverse toestemmingen (solvabiliteit, werktijd, samenwerking, handelen via de richtlijn; en specifieke toestemmingen voor Evangelisch-Lutherse gemeenten en wijkkerkenraden)(lid 2). Vervolgens het vragen van advies met het oog op mogelijke kandidaten aan de dienstenorganisatie (lid 3), het instellen van een beroepingscommissie (lid 4) en het vragen van namen aan de gemeente (lid 5).

is. Door deze formulering is het mogelijk het hulpmiddel ook daadwerkelijk als *hulpmiddel* in te zetten en ruimte in te bouwen voor praktische restricties die mogelijkterwijs van toepassing kunnen zijn (zoals bv. onvoldoende opgeleide predikanten-pastor). In de praktijk zal het voorkomen dat het hulpmiddel geen 100% keuze voor predikant of voor pastor oplevert. Er zal dan door kerkenraad en BMCV een afweging gemaakt moeten worden welke keuze het meest passend is.

Het BMCV heeft de bevoegdheid om naleving van deze richtlijnen in ogeschouw te nemen bij het verlenen van toestemming voor het beroepingswerk (opgenomen in lid 2 van het voorstel). Naast dat dat beleidsmatig gewenst is, is het ook nodig vanuit het oogpunt van gelijke behandeling. Uit de synodale besluitvorming blijkt dat het voornemen is om predikanten-pastor niet hetzelfde traktement te geven als predikanten.³⁷ Profielkeuze mag daarom niet alleen afhangen van de wens van de gemeente of de mogelijke kandidaten, maar dient duidelijk aan het gevraagde werkpakket te worden gelieerd. Overigens sluit dit niet uit dat een gemeente op enig moment haar wensen bijstelt. Dat is mogelijk, zolang daarvoor maar toestemming is of wordt gegeven en de werkzaamheden worden aangepast conform het profiel.

3.2.3 De consulent

In de huidige regeling wordt het beroepingswerk begeleid door een consulent indien er geen (andere) predikant voor gewone werkzaamheden aan de (wijk)gemeente is verbonden. In de nieuwe situatie wordt bij elk beroepingswerk de begeleiding gegeven door een (gekwalificeerde) consulent. Gelet op de specifieke rol en taak van de (gekwalificeerde) consulent bij het beroepingswerk, is de consulent voor deze gevallen uit ord. 4-10 gehaald en heeft deze zijn eigen regeling gekregen in ord. 3-3. De precieze vereisten voor de consulent zijn op dit moment nog niet helder. Wel blijkt uit de tussenrapportages dat het een predikant, niet predikant-pastor betreft. Over welke scholing, kennis en ervaring deze consulent dient te beschikken en hoe actueel de scholing dient te zijn is echter nog niet bepaald. Het GCKO kiest er daarom voor de kwalificaties van de consulent op te laten nemen in de, ook in ord. 3-3-1 genoemde, richtlijnen van de generale synode.

In 'Ruimte voor Woord en Geest' wordt gesteld dat de kerkenraad deze consulent aanwijst. In de Tussenrapportage is dit gewijzigd en wijst het BMCV de consulent aan na overleg met de kerkenraad. Dit wordt verwoord in het nieuwe lid 1 van ordinantie 3-3. In een synodebesluit staat dat dit overleg plaatsvindt tussen kerkenraad en classispredikant. Het GCKO acht dit een onnodige beperking. Gewoonlijk zal de classispredikant betrokken zijn, maar het is niet nodig andere leden van het BMCV hierbij uit te sluiten.

Wanneer het gaat om een vacature in een evangelisch-lutherse gemeente, dan is (de president van) de Evangelisch-Lutherse Synode bij het overleg betrokken. Het ligt voor de hand dat de wensen van de Evangelisch-Lutherse Synode, net als die van de betrokken kerkenraad, zwaar meewegen bij de aanwijzing van de consulent. De voorgestelde regeling schrijft niet meer voor (maar sluit het ook niet uit) dat de president van de evangelisch-lutherse synode of een door deze aan te wijzen predikant als consulent optreedt.

3.2.4 Overig

In het voorstel worden in lid 2 alle toestemmingen behandeld die bij het beroepingswerk van toepassing kunnen zijn. Het huidige lid 3 wordt daarmee verplaatst, zonder dat hiermee een inhoudelijke wijziging wordt beoogd.

3.3 Ord. 3-4: De verkiezing van predikanten

In het eerste artikellid is bepaald wie er voor verkiezing als predikant voor gewone werkzaamheden in aanmerking komt. In dit artikellid vinden twee technische wijzigingen plaats.

Ten eerste wordt voor de groep personen aangesloten bij het register³⁸. Zij die daarin als proponent of predikant van de kerk zijn vermeld, kunnen als predikant voor gewone werkzaamheden worden verkozen. Ook de aantekening van een leer-werk-consent maakt dat iemand als student op de predikantsplaats kan worden verkozen. In het register kunnen aantekeningen worden opgenomen die een beletsel vormen tot het uitoefenen van ambtswerkzaamheden. Het meest in het oog springende voorbeeld hiervan kan een tuchtmaatregel zijn, maar ook kan worden gedacht aan het niet voldoen aan verplichtingen vanuit de

---

³⁷ Een eventuele omslagregeling en de mogelijke hoogte van een traktement wordt geregeld in generale regelingen en uitvoeringsbepalingen en zullen dus pas later aan synode worden voorgelegd.

³⁸ Zoals deze in ordinantie 13 wordt voorgesteld.

permanente educatie. Het spreekt voor zich dat deze predikanten niet als predikant voor gewone werkzaamheden kunnen worden benoemd, zolang het beletsel van toepassing is. De regel dat een predikant in de eerste vier jaar na zijn of haar beroep in een gemeente in principe niet beroepbaar is, blijft gelden. Wanneer een predikant van deze regel af wil wijken, zal hij apart de toestemming van het breed moderamen van de classicale vergadering moeten vragen.

Ten tweede wordt de regel die het mogelijk maakt om als predikant-geestelijk verzorger alsnog als predikant voor gewone werkzaamheden te worden verbonden verplaatst naar de nieuwe regeling voor de EVC-erkenning. Erkenning op grond van eerder verworven competenties, oftewel EVC-erkenning, houdt, voor zover hier relevant, in dat op basis van extra scholing of andere eerder verkregen competenties de predikant-geestelijk verzorger (ook) als predikant kan worden geregistreerd (en dus als predikant voor gewone werkzaamheden worden verbonden).

In 'Ruimte voor Woord en Geest' is de mogelijkheid genoemd dat een predikant beroepen wordt op een predikant-pastor-plek. De formulering van ord. 3-4 benoemt het verschil in verkiesbaarheid niet, omdat in ord. 3-3 de aanwijzing van het type plek wordt overgelaten aan 'richtlijnen'.

3.4 Ord. 3-5: Dienaar van het Woord

De generale synode heeft verzocht voorstellen te doen om de term 'Dienaar van het Woord' op te nemen in de kerkorde. De keuze om niet "dienaar van het Woord" als ambtsaanduiding te gebruiken, doch "predikant", betekent niet dat de term niet in de kerkorde kan worden gebruikt. De uitdrukking kwam immers al voor in ord. 3-5-2 "Bij het opstellen van de beroepsbrief wordt rekening gehouden met de vrijheid van het ambt van predikant als dienaar des Woords". Deze zin wordt gehandhaafd zij het met een kleine taalkundige wijziging: "...de vrijheid van het ambt van predikant als dienaar van het Woord".

In ord. 3-5-2 gaat het niet om een ambtsaanduiding, maar om een kenmerk van het ambt. De predikant is geen werknemer van gemeente of kerkenraad. De kerk kent ook geen hiërarchie, waarin de predikant ondergeschikt is aan een andere ambtsdrager. Kerkorde artikel VI-1 zegt immers dat het ene ambt niet over het andere zal heersen. Maar in het ambtswerk is de predikant geroepen om het Woord te dienen. Ter verduidelijking wordt de huidige praktijk dat een predikant niet op basis van een arbeidsovereenkomst werkt, aan dit lid toegevoegd.

3.5 Ord. 3-9: Dienaar van het Woord en bovenplaatselijk werk

3.5.1 Ord. 3-9: Dienaar van het Woord

Ook in ordinantie 3-9 kan de term 'dienaar van het Woord' desgewenst een plek krijgen.

3.5.2 Ord. 3-9: Bovenplaatselijk werk en samenwerking

De Tussenrapportage stelt: "Voor iedere dienaar van het Woord geldt dat ongeveer 5 – 10% van de werktijd gereserveerd zou moeten zijn voor bovenlokaal werk waarbij dit voor de predikant in hogere mate geldt dan voor de pastor." Het is de vraag of hier sprake is van een wens of van een zekere verplichting. Het GCKO gaat ervan uit dat het laatste is bedoeld.

De huidige kerkorde gaat niet verder dan: "- en zo zij daartoe geroepen worden, het dienen van de kerk in of vanwege de meerdere vergaderingen" (ord. 3-9-1). Indien een predikant ertoe geroepen wordt, kan deze volgens bovenstaande tekst ook nee zeggen en wel tegen alle verzoeken om de kerk bovenplaatselijk te dienen. Het GCKO stelt dan ook voor de tekst te wijzigen: "- en het dienen van de kerk in of vanwege de meerdere vergaderingen". Onder dit dienen van de kerk kan ook worden begrepen het deelnemen aan en bevorderen van samenwerking.

3.6 Ord. 3-12: Kerkelijk werker (nieuwe stijl)

In ord. 3-12 gaat het om de kerkelijk werker.

3.6.1 Deeltaak (lid 2)

In lid 2 is opgenomen dat een kerkelijk werker 'specifieke taken' vervult. Dit is een doorvertaling van hetgeen hierover in 'Ruimte voor Woord en Geest' is opgemerkt. Met de formulering is ervoor gekozen dat het de ambtelijke vergadering is die de specifieke taak/taken formuleert. Bij de aanstelling in een gemeente kan het BMCV daar ook toezicht op houden (nieuw lid 9).

Het GCKO merkt evenwel op dat een kerkelijk werker in wezen kan worden ingezet op alle in ord. 3-12 genoemde deelgebieden, maar dat de ambtelijke vergadering er zorg voor draagt dat een kerkelijk werker specifieke taken verricht. Overigens kunnen predikanten (al dan niet in deeltijd) ook de taken van een kerkelijk werker uitvoeren.

3.6.2 Register (huidige leden 3 en 4)

De huidige leden 3 en 4 worden verplaatst naar ord. 13. Op deze manier worden predikanten en kerkelijk werkers op een gelijke manier in de kerkorde behandeld en kan GR. 4 komen te vervallen.

3.6.3 Vrijheid van de dienst aan het Woord (lid 3)

De rechtspositie van de kerkelijk werker blijft onder het arbeidsrecht vallen. Ook in het arbeidsrecht is het mogelijk om de gezagspositie van de werkgever ten aanzien van sommige delen uit te sluiten. De kerkelijk werker verricht arbeid in dienst aan het Woord en dient daarbij ook dezelfde vrijheid te ervaren die ook aan predikanten toekomt. Ter verduidelijking betreft de vrijheid van de dienst aan het Woord niet zozeer wat (of welke arbeid) men doet, maar vooral *hoe* de arbeid wordt verricht. Ten aanzien van het *hoe* blijven predikanten en kerkelijk werkers wel onderhevig aan de kerkorde, beroepscode en tucht.

3.6.4 Ambtsdrager of bediening (leden 4 tm 8, 12)

De synode heeft in november 2025 besloten de huidige regelingen met betrekking tot het mogelijke ambtsdragerschap van de kerkelijk werker nog niet te wijzigen. Ook in lid 17 (in het voorstel vernummerd naar lid 12) wordt geen wijziging voorgesteld, hoewel de bepaling vragen kan oproepen (waarom mag een kerkelijk werker niet in gesprek over zijn eigen aanstelling? Waarom worden diaconale werkers kennelijk anders behandeld?).

3.6.5 Toezicht op de aanstelling (leden 9 en 10)

In 'Ruimte voor Woord en Geest' wordt gesproken over toezicht op de aanstelling van alle werkers, dus ook de kerkelijk werker. In de leden 9 en 10 wordt, met uitzondering van het hulpmiddel dat specifiek voor de predikant bedoeld is, een gelijke regeling getroffen voor het toezicht op kerkelijk werkers als die bij predikanten. In lid 9 wordt getoetst op taak en werktijd, samenwerking en de solvabiliteit van de gemeente. In lid 10 wordt gelijk aan het bepaalde in ord. 3-18 een aanstelling voor onbepaalde tijd als uitgangspunt genomen. Omdat echter de rechtspositie in het arbeidsrecht geregeld is, volstaat het GCKO met een open formulering voor een eventuele aanstelling voor bepaalde tijd. Voor een dergelijke aanstelling dient toestemming te worden verkregen.

3.7 Ord. 3-15: De predikanten van de kerk

Ord. 3-15 duidt de categorieën aan in welke de predikanten van de kerk worden onderscheiden. Er komt nu een nieuw onderscheid bij in lid 1: predikant of predikant-pastor.

In lid 6 wordt aangegeven dat wanneer de kerkorde spreekt van predikant, daarmee de dienstdoende predikant wordt bedoeld tenzij duidelijk is dat alleen de predikant voor gewone werkzaamheden wordt bedoeld. Een soortgelijke regel kan duidelijk maken dat wanneer de kerkorde spreekt van predikant, daarmee zowel predikant als predikant-pastor wordt bedoeld, tenzij duidelijk is dat de predikant-pastor wordt uitgezonderd.

In zowel lid 6, als lid 7 wordt gebruik gemaakt van de formulering 'een bepaling' (in plaats van 'enige bepaling'). Dit sluit aan bij meer hedendaags woordgebruik.

3.8 Ord. 3-18: Predikanten in tijdelijke dienst

Twee klassicale vergaderingen hebben verzocht om de regeling voor tijdelijke dienst van predikanten te verruimen. Het GCKO heeft om te voorkomen dat de wijziging van ord. 3-18 op dit punt al in consideratie was voordat andere wijzigingen met betrekking tot predikanten in consideratie zouden gaan, dit punt aangehouden tot nu.

Het GCKO stelt in ord. 3-18 twee wijzigingen voor:

1. De tekst van lid 7 wordt in die zin verruimd dat een structurele hulpdienst die voor minder dan twee jaar is aangegaan, tot aan die twee jaar door predikant en gemeente zelf kan worden verlengd. Gemeente en predikant kunnen immers bij aanvang al zonder inmenging een structurele hulpdienst tot twee jaar afspreken. Strikte lezing van de kerkorde zou echter tot gevolg hebben dat als een gemeente en predikant bij aanvang een structurele hulpdienst voor een jaar zouden afspreken, zij voor een verlenging van een jaar toestemming van het BMCV moeten hebben. De voorgestelde wijziging van lid 7 maakt dit overbodig.
2. In een nieuw lid 7a wordt het voor emeriti mogelijk om langer een gemeente te dienen. Omdat emeriti niet meer beroepbaar zijn, kunnen zij niet in tijdelijke dienst worden beroepen. Hun inzet is daarom beperkt tot structurele hulpdiensten. Voorgesteld wordt dat zij langer structurele hulpdiensten mogen verrichten: in eerste instantie mogen zij opdrachten tot vier jaar ontvangen en die opdrachten kunnen, met goedkeuren van het BMCV, worden verlengd tot maximaal 10 jaar.

Ruimere inzetbaarheid van emeriti sluit aan bij de ruimere ketenregeling zoals deze geldt voor AOW-gerechtigde werknemers in het arbeidsrecht. Voor emeriti geldt (in het algemeen) dat zij voor hun inkomen niet meer (volledig) afhankelijk zijn van inkomen vanuit werkzaamheden en dat daarom een beperkter beschermingsregime gerechtvaardigd kan worden.

3.9 Ord. 3-26: Ontheffing en losmaking

In ord. 3-26 wordt de titel veranderd en wordt een nieuw lid 6 opgenomen.

De huidige titel van het artikel is 'Ontheffing en losmaking op eigen verzoek'. Voorgesteld wordt de laatste drie woorden te laten vervallen. Al in de huidige formulering sluit de titel niet goed aan op de inhoud van het artikel, omdat niet in alle in het artikel gevatte gevallen er sprake is van een eigen verzoek. Nu het artikel wordt aangevuld met de situatie dat iemand (om welke reden dan ook) zijn leer-werk-consent verliest en daarom moet worden losgemaakt, is het beter de laatste drie woorden te laten vervallen. Het vervallen van de woorden in de titel heeft verder geen consequenties voor de gevallen in ord. 3-26 waar wél een eigen verzoek leidend is voor de ontheffing of losmaking: de tekst van ord. 3-26 expliciteert wanneer er sprake is van een eigen verzoek.

Het nieuwe zesde lid verwijst naar het leer-werk-consent zoals omschreven in ord 13-3-3. Indien dit consent vervalt, wordt een predikant van rechtswege losgemaakt van de gemeente. De verbintenis eindigt daarmee op de dag het consent vervalt ('zodra'). Het consent vervalt bijvoorbeeld als iemand zich uitschrijft uit het album van de kerk of niet meer ingeschreven staat bij de opleiding.

Gekozen is voor een verval van rechtswege om zo de kerkelijke administratie niet te veel te belasten met een extra procedure waarin een besluit van een kerkelijk gremium wordt gevraagd. In de regel zal het vervallen van het leer-werk-consent voor een gemeente en werker niet als verrassing komen. Immers, het leer-werk-traject veronderstelt een bemoeienis van de gemeente met het leertraject van de werker.

Indien een student zijn of haar opleiding met succes heeft afgerond en beroepbaar is gesteld, kan de losmaking van rechtswege als ongewenst worden ervaren. Het GCKO stelt daarom voor om voor die situaties te regelen dat, met toestemming van het BMCV, de gemeente de verbintenis kan voortzetten. De voortzetting zal dan niet meer in de hoedanigheid van student met leer-werk-consent zijn, maar in de inmiddels verkregen hoedanigheid van predikant.

Gekozen is om in lid 6 zo specifieke als mogelijk aan te sluiten op het geval dat het leer-werk-consent zou komen te vervallen. Immers, het nieuwe lid 6 heeft verstrekken, rechtspositionele gevolgen. Het is daarom van belang dat de regel zo helder als mogelijk is geformuleerd.

3.10 Ord. 4-10: De consulent

Besloten is de gekwalificeerde consulent die nodig is bij het beroepingswerk een plek te geven in ordinantie 3-3. De opleiding van de consulent wordt geregeld in de richtlijn door de synode gegeven en wordt niet in de tekst van de ordinantie opgenomen. In ordinantie 4-10 blijven de andere gevallen geregeld waarbij een gemeente gehouden is een consulent uit te nodigen; het consulentschap bij het beroepingswerk kan in dit

artikel komen te vervallen. Anders dan bij het beroepingswerk blijft de kerkenraad bevoegd om zelf een predikant van de kerk uit te nodigen of een beroep te doen op de werkgemeenschap.

Met de toevoeging 'anders dan zoals bedoeld in ord. 3-3' is bedoeld aan te geven dat de consulent zoals bedoeld in ord. 3-3 en de consulent zoals bedoeld in ord. 4-10 van elkaar te onderscheiden consulenten zijn.

3.11 Ord. 4-16: De classispredikant

Volgens de huidige regeling wordt de classispredikant gekozen uit de predikanten van de kerk. Gezien de taken en bevoegdheden is besloten dat zij dienen te voldoen aan het profiel van de predikant niet zijnde een predikant-pastor.

3.12 Ord. 4-18: Werkgemeenschappen van predikanten

In ord. 4-18 wordt de opdracht voor werkgemeenschappen om zich in te zetten voor samenwerking extra kracht bijgezet door 'bezinnen en het actief bevorderen' van samenwerking op te nemen als taak.

3.13 Ord. 4-23: de president van de evangelisch-lutherse synode

In dit artikel wordt een beperking opgenomen voor de predikant-pastor. Deze kan geen president van de evangelisch-lutherse synode zijn.

3.14 Ord. 4-26: De scriba van de generale synode

In dit artikel wordt een beperking opgenomen voor de predikant-pastor. Deze kan geen scriba van de generale synode zijn.

3.15 Ord. 11-21: Arbeidsveld (classicale college voor de behandeling van beheerszaken)

Nu er ook financieel toezicht op de aanstelling van een kerkelijk werker komt, is dat toegevoegd aan de taakbeschrijving zoals deze in ord. 11-21 is opgenomen.

3.16 Ord. 13: Titel

De titel van ord. 13 wordt aangepast om haar bredere toepassingsbereik recht te doen.

3.17 Ord. 13: Hoofdstuk 1

De opzet van ord. 13 wordt veranderd. De PThU krijgt in deze ordinantie een minder prominente plaats, omdat ord. 13 niet alleen voor de predikanten maar ook voor de predikanten-pastor en de kerkelijk werkers gaat gelden. De inrichting van de PThU wordt verplaatst naar het einde van de ordinantie. In het eerste hoofdstuk komen de bepalingen met betrekking tot (de aanwijzing van en eindtermen voor) de opleidingen aan de orde.

3.18 Ord. 13-1: De zorg voor de opleiding en vorming

Ord. 13 begint met een eerste artikel over de opleidingen die in de kerk worden aangewezen en de eindtermen die voor die opleidingen zullen gelden.

In lid 1 wordt de zorg van de kerk voor de opleidingen geregeld. In dit artikel keert de eis dat het een instelling voor hoger onderwijs betreft terug, daar waar dit uit de romeinse artikelen is weggehaald.

In lid 2 wordt de aanwijzing van opleidingen geregeld. In het artikellid wordt verduidelijkt dat de generale synode advies vraagt aan organen van bijstand. Daarnaast worden ook de instellingen (die al zijn aangewezen, c.q. voor aanwijzing in aanmerking komen) gehoord. De bijzondere plek voor de Raad van Toezicht van de PThU blijft behouden. De kerk is gewoon om bepaalde opleidingen 'aan te wijzen'. Hoewel in 'Ruimte voor Woord en Geest' veel nadruk ligt op het opleidingsniveau van de predikanten en kerkelijk werkers en het niet uitgesloten is dat ook andere universiteiten en HBO-instellingen zouden kunnen voldoen aan de te stellen eindtermen, stelt het GCKO voor om de huidige praktijk van het 'aanwijzen' te handhaven. Hierbij merkt het GCKO wel op dat in de huidige regeling voor kerkelijk werkers opleidingsinstellingen zijn aangewezen die in de praktijk al geen theologische opleiding meer aanbieden. De aanwijzing van de opleiding zal daarom plaatsvinden bij generale regeling, zodat de kerkordelijke werkelijkheid makkelijker kan worden aangepast op de daadwerkelijke mogelijkheid om aan een bepaalde opleidingsinstelling opgeleid te worden tot predikant of kerkelijk werker.

In lid 3 wordt aangegeven dat de generale synode eindtermen voor de opleidingen vaststelt. De synode zal daarbij de betreffende organen en instellingen horen. Hoewel de generale synode vrij is om eindtermen te stellen, zal zij daarbij in de praktijk natuurlijk afhankelijk zijn van de betrokken instellingen (die op hun beurt weer hebben te voldoen aan bv. accreditatievereisten). Uit het lid is de differentiatie tussen predikant en predikant-geestelijk verzorger komen te vervallen. In de eindtermen zelf kan de differentiatie worden opgenomen: zowel voor de predikant en predikant-geestelijk verzorger, als voor de andere werkers (predikant-pastor en kerkelijk werker).

Leden 3 en 4 komen te vervallen. Deze kunnen worden opgenomen in de eindtermen en hoeven niet op ordinantie-niveau te worden vastgelegd.

3.19 Ord. 13-10 (huidig), Ord. 13-2 (1^e lezing): Album van de kerk

Het album van de kerk wordt verbreed naar predikanten en kerkelijk werkers. Omdat aan de inschrijving van het album van de kerk de mogelijkheid van leerconsenten wordt gehangen, zijn de vereisten voor het album iets striktere geworden (doorgeven wijzigingen in lid 2, striktere inschrijvingseisen in lid 3). Omdat het album van de kerk daarmee ook een rol vervult bij leer-werk-trajecten of ten aanzien van zij-instromers, is de verplichting om in de regel drie jaar ingeschreven te staan, komen te vervallen.

3.20 Ord. 13-11 (huidig), Ord. 13-3 (1^e lezing): Leerconsent

In ord. 13-3 wordt het leerconsent geïntroduceerd. Het leerconsent is *mogelijk* voor diegene die in het album van de kerk staat ingeschreven en aan aanvullende vereisten voldoet.

Het leerconsent omvat twee verschillende consenten: enerzijds het preekconsent zoals dat al bekend was voor predikanten. Dit consent zal in de regel niet worden uitgereikt aan een student die een opleiding voor kerkelijk werker volgt. Anderzijds is het mogelijk dat iemand die nog niet de juiste bevoegdheden heeft, via een leer-werktraject al aan de slag gaat. Hiervoor kan eveneens een consent worden verleend. Dat is alleen mogelijk voor hen die al in het register zijn opgenomen en dus een kerkelijke bevoegdheid dragen. Het betreft een vorm van doorleren. De kerkordetext voorziet in diverse waarborgen, waaronder de verklaring van de opleiding dat een student voldoende homiletische en liturgische bekwaamheden heeft. Het ligt voor de hand dat deze toets meer gewicht krijgt in het geval dat een kerkelijk werker verbonden wordt aan een predikants-functie, dan wanneer het een predikant-pastor betreft die verbonden wordt aan een predikant (niet-pastor) plek. Immers, een predikant-pastor heeft al de bevoegdheden van een predikant. De rechtspositionele consequenties voor hen die als student al werkzaamheden verrichten, dienen bij generale regeling te worden voorzien.

Het huidige lid 2 komt te vervallen. Het leerconsent is gekoppeld aan de inschrijving in het album van de kerk, hetgeen dus gekoppeld is aan het zijn van student. Als iemand student af is, maar (nog) niet is toegelaten in het register, dan vervalt het leerconsent. Immer, er is op dat moment geen actief toezicht door de opleiding en de kerk heeft zich nog niet over de toelaatbaarheid van de betrokkene uitgesproken.

3.21 Ord. 13: hoofdstuk 2

Na de opleidingen komt de toelating aan de orde. Dit is een logische volgorde omdat in de meeste gevallen eerst opleiding plaatsvindt, en pas daarna toelating. Desalniettemin is het mogelijk op een andere wijze dan via de voorgeschreven opleidingsroute tot het register te worden toegelaten.

3.22 GR. 4-4 (huidig), Ord. 13-4 (1^e lezing): Het register

In ord. 13-4 wordt een nieuw register geïntroduceerd. Het betreft het register waaruit blijkt wie een kerkelijke bevoegdheid draagt. In principe is dat in lid 1 voor nu beperkt tot predikanten en kerkelijk werkers, maar dat zou eventueel kunnen worden uitgebreid (lid 3) (met bv. predikanten van andere kerkgenootschappen met wie bijzondere betrekkingen of een associatieovereenkomst is aangegaan).

In lid 2 is bepaald dat de registratie van betrokkene niet verval indien de kerkelijke bevoegdheden zijn gestopt. Hiermee houdt de kerk overzicht over wie namens haar in het verleden een bevoegdheid heeft uitgeoefend. Mede in het kader van tuchtuitoefening en/of latere terugkeer kan dit behulpzaam zijn.

In lid 4 is bepaald welke gegevens worden opgenomen.

- Onder d. wordt een bepaling opgenomen dat registratie van permanente educatie in het register plaats moet vinden, naar regels gesteld in generale regeling 15. Dit is een verschuiving van de huidige

regeling, waarbij predikanten in de eerste plaats zelf een overzicht van gevolgde permanente educatie bijhouden.

- Onder e. zijn de verbintenissen of aanstellingen opgenomen. Het is mogelijk dat de kleine synode bij het bijhouden van het register samenwerking zoekt met de BCKP.
- Onder f. worden de opgelegde vrijstellingen, maatregelen en beslissingen op grond van ord. 10-9 (tucht) opgenomen in het register. Uit deze aantekeningen *kan* een beletsel blijken voor een betrokkene om zijn / haar bevoegdheden uit te oefenen. Echter, door de formulering kan ook juist uit de aantekeningen blijken dat iemand is vrijgesproken.

In lid 5 wordt een vermoeden geïntroduceerd dat als iemand niet in het register is opgenomen of als uit het register enig beletsel blijkt, iemand geen kerkelijke bevoegdheden heeft. Iedereen met kerkelijke bevoegdheden heeft daarom een belang mee te werken aan registratie. In lid 6 wordt daarbovenop een verplichting geïntroduceerd om mutaties binnen twee weken door te geven.

Het register kan, al dan niet gedeeltelijk, openbaar binnen de kerk ter beschikking worden gesteld. Gedeeltelijk is dat al praktijk doordat er een jaarboek van de kerk verschijnt. Daarnaast zou lid 7 ook gebruikt kunnen worden voor het publiceren van tuchtmaatregelen. Op dit moment is dat in de kerk nog niet gebruikelijk, waardoor de kenbaarheid van eventueel van kracht zijnde tuchtmaatregelen zeer beperkt is.

3.23 Ord. 3-12, Ord. 13-12 tm 16, GR. 4-4 (huidig), Ord. 13-5 (1^e lezing): Toelating tot het register

In ord. 13-5 wordt de toelating tot het register geregeld. In dit artikel komen ook diegenen die op een andere wijze dan via de aangewezen opleidingen toegang tot het register wensen aan bod.

In lid 1 wordt allereerst het generale college voor de toelating genoemd. Dit college krijgt een bredere taak: zowel voor predikanten als voor kerkelijk werkers zal het de toelating gaan doen. De naam van het college is hierop aangepast.

In lid 2 worden heel summier de eisen voor toelating aangegeven: iemand moet geschikt en bekwaam zijn.

In lid 3 wordt de geschiktheid geregeld. Dit komt grotendeels overeen met het huidige ord. 13-10. Omdat de geschiktheid voor predikanten volgens 'Ruimte voor Woord en Geest' en de tussenrapportages anders wordt vastgesteld dan voor de kerkelijk werkers (wel/geen colloquium, wel/geen meerdere gesprekken), is voor het colloquium een apart artikel gemaakt (ord. 13-7). De verdere invulling van de geschiktheidsprocedure wordt, net als nu al het geval is, geregeld in een apart op te stellen regeling.

In lid 4 wordt de vaststelling van bekwaamheid geregeld. Dit kan blijken uit diploma's van de aangewezen opleidingen die voldoen aan door de kerk gestelde eindtermen, of een erkenningscertificaat. Het erkenningscertificaat is uitgewerkt in lid 5 en is een uitwerking van het EVC-traject zoals dat in 'Ruimte voor Woord en Geest' voorzien was. Hieronder valt ook de vaststelling van singuliere gaven. Op dit moment is nog niet helder welk orgaan verantwoordelijk is voor het EVC-traject en de erkenning. Daarom wordt in de ordinantietekst gebruik gemaakt van het algemene 'aangewezen orgaan van de kerk'. Net als bij de geschiktheidsbeoordeling kan de generale synode een regeling geven voor de behandeling van EVC-trajecten.

3.24 Ord. 13-16 (huidig), Ord. 13-6 (1^e lezing): Het generale college voor de toelating

Afgezien van de naam van het college voor de toelating, hoefde er ten aanzien van dit college vrij weinig te veranderen. Het college is al breed samengesteld, waardoor de extra taakstelling voor kerkelijk werkers geen extra inhoudelijke versterking behoefde. Het college kent verder geen kerkordelijk bepaald aantal leden, waardoor eventuele taakverzwaring ook getalsmatig niet in de kerkorde hoeft te worden doorgevoerd.

3.25 Ord. 13-16 tm 18 (huidig), Ord. 13-7 (1e lezing): Het colloquium

De regelingen voor het colloquium zijn samengebracht in één artikel. Naast enkele verwijzingen hoefde er ten aanzien van het colloquium niet veel te worden gewijzigd.

3.26 Ord. 13-19 (huidig), Ord. 13-8 (1e lezing): De voortgezette vorming

In ord. 13-8 wordt een verplichting gecreëerd voor iedere geregistreerde om te voldoen aan regels voor de permanente educatie, naar regels gesteld in generale regeling 15. Doordat wordt aangesloten bij registratie in het register, is het niet meer nodig afzonderlijke verplichtingen voor bepaalde categorieën te formuleren. In generale regeling 15 kunnen natuurlijk wel gedifferentieerde verplichtingen worden geformuleerd.

3.27 GR. 4-7 en GR. 5-13 (huidig), Ord. 13-9 (1^e lezing): Beroepscode en gedragsregels

De beroepscode en gedragsregels voor predikanten en kerkelijk werkers zijn momenteel opgenomen in generale regeling 4 en 5. Zeker ten aanzien van predikanten geldt echter dat de regels uit de beroepscode en de gedragsregels ook gelden indien men niet als predikant voor gewone werkzaamheden werkzaam is, maar bv. buiten vaste bediening wel of niet werkzaam is. Het ligt daarom voor de hand om de beroepscode en gedragsregels te verbinden aan het register.

3.28 Ord. 13: Hoofdstuk 3

In hoofdstuk 3 worden de bepalingen ten aanzien van de PThU onder vernummering opgenomen. Overige artikelen zijn verplaatst of komen te vervallen.

3.29 Inwerkingstredingsdatum

De inwerkingstredingsdatum is 1 januari of 1 juli direct volgend op aanneming van het voorstel in tweede lezing.

3.30 Overgangsbepalingen

Er wordt een vijftal overgangsbepalingen (Ovb) bij de ordinantie-wijzigingen voorgesteld.³⁹

Ovb 16 bij Ord. 3-3 heeft als doel al gestart beroepingswerk voortgang te laten vinden onder toepassing van de regels waaronder zij gestart is.

Ovb 17, eveneens bij Ord. 3-3, regelt dat een kerkelijk werker die nu aan een gemeente verbonden is als kerkelijk werker, maar (na een ECV-traject) in die gemeente als predikant-pastor wordt benoemd, ook van rechtspositie wisselt. Met de aanvraag voor het EVC-traject en de bevestiging in de gemeente wordt de arbeidsovereenkomst op basis van wederzijds goedvinden beëindigd. Betrokken partijen doen er goed aan de consequenties hiervan voor aanvraag en bevestiging in kaart te brengen. Het gaat dus om huidige kerkelijk werkers die op basis van hun (extra) bevoegdheden en werkzaamheden nu, in aanmerking komen voor het predikant-pastorschap.

Ovb 18 bij Ord. 3-12 regelt dat huidige aanstellingen van kerkelijk werkers, voor zover ze niet worden gewijzigd of verlengd, niet worden gewijzigd naar aanleiding van deze kerkordewijzigingen. Het is daarmee denkbaar dat een kerkelijk werker die nu een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd heeft, nog (mogelijk vele tientallen jaren) onder de oude (rechts)positie kan blijven doorwerken.

Ovb 19 bij Ord. 3-12-6 en 3-13-2 regelt net als ov 18 regelt de continuering van de positie van de kerkelijk werker, maar nu met betrekking tot zijn ambt. Anders dan obv 18, vervalt obv 19 indien de generale synode besluit ten aanzien van de ambtelijke positie van de kerkelijk werker (nieuwe stijl)

Ovb 20 bij Ord. 3-12-13 en 3-13-5 regelt de continuering van het preekconsent voor huidige kerkelijk werkers. Dit consent wordt landelijk en voor onbepaalde tijd geldend. Wel dient een kerkelijk werker zich blijvend te scholen; de generale synode kan hiervoor een regeling geven.

---

³⁹ Overgangsbepalingen bij generale regeling kunnen in één lezing worden vastgesteld en zijn daarom nog geen onderdeel van voorliggende voorstellen tot kerkordewijzigingen.

4. Het voorstel in eerste lezing

In dit hoofdstuk staan alle kerkordeteksten opgenomen die als voorstel tot wijziging door het GCKO worden gedaan. In deze voorstellen is soms ter verduidelijking **[vervallen]** of **[verplaatst naar ...]** opgenomen als een zinsdeel komt te vervallen of is verplaatst. De overige tekst blijft geldend.

4.1 art. XV KO: opleiding en vorming predikanten

Huidige tekst art. XV KO	Voorstel in eerste lezing art. XV KO
Artikel XV opleiding en vorming predikanten 2. De opleiding en vorming van predikanten vindt plaats bij of aan universiteiten en seminaria die door de kerk zijn gesticht of aangewezen.	Artikel XV opleiding en vorming predikanten en kerkelijk werkers 2. De opleiding en vorming van predikanten en kerkelijk werkers vindt plaats bij of aan instellingen die door de kerk zijn gesticht of aangewezen.

4.2 art. Ord. 3-3: De voorbereiding van de verkiezing van predikanten

Huidige tekst ord. 3-3	Voorstel in eerste lezing ord. 3-3
Ord. 3-3. De voorbereiding van de verkiezing van predikanten 1. De kerkenraad vraagt alvorens tot beroepingswerk over te gaan toestemming aan het breed moderamen van de classicale vergadering. Deze toestemming wordt verleend indien: - de kerkenraad de predikant in werktijd van voldoende omvang kan beroepen dan wel naar het oordeel van het breed moderamen van de classicale vergadering voldoende gezocht heeft naar samenwerking met andere gemeenten; - de door de kerkenraad beoogde werkzaamheden van de predikant naar het oordeel van het breed moderamen passen bij de werktijd van de te beroepen predikant; - de gemeente blijkens een verklaring van het classicale college voor de behandeling van beheerszaken in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Bij een beroep in deeltijd naar een evangelisch-lutherse gemeente dient tevens toestemming aan de	Ord. 3-3. De voorbereiding van de verkiezing van predikanten 1. Het beroepingswerk vindt plaats met inachtneming van de door de generale synode gegeven richtlijnen en onder begeleiding van een door het breed moderamen van de classicale vergadering aan te wijzen consulent. Voordat het breed moderamen van de classicale vergadering een consulent aanwijst, heeft het overleg met de kerkenraad en als het gaat om een Evangelisch-Lutherse gemeente ook met de Evangelisch-Lutherse Synode. Voor de werkzaamheden van de consulent betaalt de gemeente een vergoeding naar regels gesteld in generale regeling 5. 2. De kerkenraad dient toestemming te verkrijgen van het breed moderamen van de classicale vergadering voordat hij overgaat tot het beroepingswerk. Bij het verlenen van de toestemming betreft het breed moderamen van de classicale vergadering het gebruik van de richtlijnen zoals bedoeld in lid 1. Deze toestemming wordt verleend indien: - de kerkenraad de predikant in werktijd van voldoende omvang kan beroepen dan wel naar het oordeel van het breed moderamen van de classicale vergadering voldoende gezocht heeft naar samenwerking met andere gemeenten; - de door de kerkenraad beoogde werkzaamheden van de predikant naar het oordeel van het breed moderamen passen bij de werktijd van de te beroepen predikant; - de gemeente blijkens een verklaring van het classicale college voor de behandeling van

Huidige tekst ord. 3-3	Voorstel in eerste lezing ord. 3-3
synodale commissie van de evangelisch-lutherse synode te worden gevraagd. 2. Vervolgens vraagt de kerkenraad met het oog op mogelijke kandidaten advies aan het daartoe aangewezen orgaan van de kerk. In geval van een vacature in een evangelisch-lutherse gemeente overlegt dit orgaan met het daartoe aangewezen orgaan van de evangelisch-lutherse synode. 3. De kerkenraad van een wijkgemeente begint het beroepingswerk eerst nadat de instemming van de algemene kerkenraad is verkregen. 4. In (wijk)gemeenten waaraan geen predikant voor gewone werkzaamheden is verbonden, geschieden de verkiezing en de beroeping van een predikant onder begeleiding van de consulent. In evangelisch-lutherse gemeenten worden de verkiezing en de beroeping van een predikant evenwel begeleid door de president van de evangelisch-lutherse synode of een door deze aan te wijzen predikant van de kerk die als consulent optreedt. 5. Ter voorbereiding van de verkiezing en de beroeping van een predikant stelt de kerkenraad een beroepingscommissie in waarin naast leden van de kerkenraad in de regel een aantal andere gemeenteleden zitting heeft. In een gemeente met wijkgemeenten wijst ook de algemene kerkenraad uit zijn midden een lid aan. 6. De gemeente wordt uitgenodigd schriftelijk en ondertekend bij de kerkenraad aanbevelingen in te dienen van personen die naar haar mening voor verkiezing in aanmerking komen.	beheerszaken in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Bij een beroep in deeltijd naar een evangelisch-lutherse gemeente dient tevens toestemming aan de synodale commissie van de evangelisch-lutherse synode te worden gevraagd. De kerkenraad van een wijkgemeente dient ook de instemming van de algemene kerkenraad te hebben verkregen. 3. [vervallen] De kerkenraad vraagt met het oog op mogelijke kandidaten advies aan het daartoe aangewezen orgaan van de kerk. In geval van een vacature in een evangelisch-lutherse gemeente overlegt dit orgaan met het daartoe aangewezen orgaan van de evangelisch-lutherse synode. 4. Ter voorbereiding van de verkiezing en de beroeping van een predikant stelt de kerkenraad een beroepingscommissie in waarin naast leden van de kerkenraad in de regel een aantal andere gemeenteleden zitting heeft. In een gemeente met wijkgemeenten wijst ook de algemene kerkenraad uit zijn midden een lid aan. 5. De gemeente wordt uitgenodigd schriftelijk en ondertekend bij de kerkenraad aanbevelingen in te dienen van personen die naar haar mening voor verkiezing in aanmerking komen.

4.3 Ord. 3-4. De verkiezing van predikanten

Huidige tekst ord. 3-4	Voorstel in eerste lezing ord. 3-4
Ord. 3-4. De verkiezing van predikanten 1. Voor de verkiezing tot predikant voor gewone werkzaamheden komen in aanmerking: - diegene die overeenkomstig ordinantie 13-18-3 als	Ord. 3-4. De verkiezing van predikanten 1. Voor de verkiezing tot predikant voor gewone werkzaamheden komen in aanmerking degenen die blijkens het register zoals bedoeld in ord. 13-4

predikant beroepbaar is gesteld; en
 - de predikanten-geestelijk verzorger die door de kleine synode beroepbaar zijn gesteld als predikant, nadat zij de daarvoor vereiste aanvullende opleiding hebben voltooid of daarvoor ontheffing van de kleine synode hebben verkregen vanwege verworven bekwaamheden.

hiertoe de bevoegdheden dragen en waarvan niet van een beletsel is gebleken zoals bedoeld in ord. 13-4.

[tweede gedachtestreepje verplaatst naar ord. 13-5-4]

4.4 Ord. 3-5: De beroeping van predikanten

Huidige tekst ord. 3-5	Voorstel in eerste lezing ord. 3-5
Ord. 3-5. De beroeping van predikanten 2. De kerkenraad stelt degene die beroepen is tot predikant van de gemeente een beroepsbrief ter hand, waarin omschreven staat wat de gemeente en de predikant elkaar verschuldigd zijn en wat de taak van de predikant in de gemeente is. De beroepsbrief wordt ondertekend door de preses en de scriba van de kerkenraad. Bij het opstellen van de beroepsbrief wordt rekening gehouden met de vrijheid van het ambt van predikant als dienaar des Woords. De inhoud en de strekking van de beroepsbrief kunnen er dus niet toe leiden dat de predikant aan de kerkenraad of aan de gemeente ondergeschikt is.	Ord. 3-5. De beroeping van predikanten 2. De kerkenraad stelt degene die beroepen is tot predikant van de gemeente een beroepsbrief ter hand, waarin omschreven staat wat de gemeente en de predikant elkaar verschuldigd zijn en wat de taak van de predikant in de gemeente is. De beroepsbrief wordt ondertekend door de preses en de scriba van de kerkenraad. Bij het opstellen van de beroepsbrief wordt rekening gehouden met de vrijheid van het ambt van predikant als dienaar van het Woord. De inhoud en de strekking van de beroepsbrief kunnen er dus niet toe leiden dat de predikant aan de kerkenraad of aan de gemeente ondergeschikt is; de predikant voor gewone werkzaamheden werkt niet op arbeidsovereenkomst.

4.5 Ord. 3-9: predikanten van de kerk

Huidige tekst ord. 3-9	Voorstel in eerste lezing ord. 3-9
Ord. 3-9. Het dienstwerk van de predikanten 1. Tot opbouw van de gemeenten is aan de predikanten toevertrouwd: - de bediening van Woord en sacramenten door: - de verkondiging van het Woord; - het voorgaan in de kerkdiensten; - de bediening van de doop; - de bediening van het avondmaal; - het afnemen van de openbare geloofsbelijdenis; - de bevestiging dan wel verbintenis van ambtsdragers en het inleiden van hen die in een bediening worden gesteld; - het leiden van trouwdiensten en van diensten van rouwdragen en gedenken; - de catechese en de toerusting; - het verkondigen van het Evangelie in de wereld; - en zo zij daartoe geroepen worden, het dienen van de kerk in of vanwege de meerdere vergaderingen; en tezamen met de ouderlingen:	Ord. 3-9. Het dienstwerk van de predikanten 1. Tot opbouw van de gemeenten is aan de predikanten als dienaren van het Woord toevertrouwd: - de bediening van Woord en sacramenten door: - de verkondiging van het Woord; - het voorgaan in de kerkdiensten; - de bediening van de doop; - de bediening van het avondmaal; - het afnemen van de openbare geloofsbelijdenis; - de bevestiging dan wel verbintenis van ambtsdragers en het inleiden van hen die in een bediening worden gesteld; - het leiden van trouwdiensten en van diensten van rouwdragen en gedenken; - de catechese en de toerusting; - het verkondigen van het Evangelie in de wereld; - [tekst vervallen] het dienen van de kerk in of vanwege de meerdere vergaderingen;

Huidige tekst ord. 3-9	Voorstel in eerste lezing ord. 3-9
- de herderlijke zorg, onder meer door het bezoeken van de leden van de gemeente; - het opzicht over de leden van de gemeente.	en tezamen met de ouderlingen: - de herderlijke zorg, onder meer door het bezoeken van de leden van de gemeente; - het opzicht over de leden van de gemeente.

4.6 Ord. 3-12: Kerkelijk Werker

Huidige tekst ord. 3-12	Voorstel in eerste lezing ord. 3-12
Ord. 3-12. Kerkelijk werkers 1. Met het oog op de vervulling van de roeping van kerk en gemeente kunnen belijdende leden van de kerk toegelaten worden om als kerkelijk werker benoemd te worden. 2. Een kerkelijk werker verricht arbeid in een gemeente, een classis, de evangelisch-lutherse gemeenten tezamen of in de kerk als geheel ten behoeve van: - de missionaire arbeid; - het jeugd- en jongerenwerk; - de vorming, de toerusting en de catechese; - de pastorale arbeid; - de diaconale arbeid; - de gemeenteopbouw of waar de orde van de kerk dit aangeeft. 3. De generale synode stelt, gehoord het daarvoor aangewezen orgaan van de kerk, de vereisten en de eindtermen vast voor de opleiding en vorming van kerkelijk werkers. 4. Zij die toegelaten zijn om als kerkelijk werker benoemd te worden, worden opgenomen in een register dat wordt bijgehouden door de kleine synode. 5. Kerkelijk werkers worden benoemd in een gemeente door de kerkenraad en anders door de classicale vergadering, de evangelisch-lutherse synode of de generale synode. Zij verrichten hun werkzaamheden onder verantwoordelijkheid van de ambtelijke vergadering die hen heeft benoemd. 6. Kerkelijk werkers die benoemd zijn in een gemeente worden in de regel verkozen tot ouderling of diaken met bepaalde opdracht en zijn dan boventallig lid van de kerkenraad. De verkiezing geschiedt door de kerkenraad. In afwijking van het	Ord. 3-12. Kerkelijk werkers 1. Met het oog op de vervulling van de roeping van kerk en gemeente kunnen belijdende leden van de kerk toegelaten worden om als kerkelijk werker benoemd te worden. 2. Een kerkelijk werker vervult specifieke taken in een gemeente, een classis, de evangelisch-lutherse gemeenten tezamen of in de kerk als geheel ten behoeve van: - de missionaire arbeid; - het jeugd- en jongerenwerk; - de vorming, de toerusting en de catechese; - de pastorale arbeid; - de diaconale arbeid; - de gemeenteopbouw of waar de orde van de kerk dit aangeeft. [Huidig lid 3 verplaatst naar ord. 13] [Huidig lid 4 opgenomen in ord. 13] 3. Kerkelijk werkers worden benoemd in een gemeente door de kerkenraad en anders door de classicale vergadering, de evangelisch-lutherse synode of de generale synode. Zij verrichten hun werkzaamheden onder verantwoordelijkheid van de ambtelijke vergadering die hen heeft benoemd. De kerkelijk werker vervult zijn arbeid in de vrijheid van de dienst aan het Woord. 4. Kerkelijk werkers die benoemd zijn in een gemeente worden in de regel verkozen tot ouderling of diaken met bepaalde opdracht en zijn dan boventallig lid van de kerkenraad. De verkiezing geschiedt door de kerkenraad. In afwijking van het bepaalde in artikel 7 is hun ambtstermijn gelijk aan

Huidige tekst ord. 3-12

bepaalde in artikel 7 is hun ambtstermijn gelijk aan de duur van hun opdracht. Zij worden aangeduid als ouderling-kerkelijk werker respectievelijk diaken-kerkelijk werker.

7. Wanneer de kerkenraad voornemens is een kerkelijk werker te benoemen om als ouderling of diaken met bepaalde opdracht de gemeente te dienen, wordt de gemeente in de gelegenheid gesteld bij de kerkenraad aanbevelingen in te dienen van personen die naar haar mening voor benoeming in aanmerking komen. Overigens is het bepaalde in artikel 6-7 tot en met 9 van overeenkomstige toepassing.

8. Kerkelijk werkers die niet als ouderling of diaken met bepaalde opdracht worden bevestigd, worden door de ambtelijke vergadering die hen benoemde, in de bediening gesteld.

9. Zij worden in hun bediening ingeleid in een kerkdienst door een predikant met gebruikmaking van een daarvoor bestemde orde. Zij leggen daarbij de belofte af dat zij:

- bereid zijn in het werk van hun bediening te getuigen van het heil in Christus Jezus en te blijven in de weg van het belijden van de kerk;
- bereid zijn ijverig en trouw hun arbeid te verrichten;
- bereid zijn zich te onderwerpen aan de regels die in de orde van de kerk zijn gesteld.

10. Zij die in de bediening zijn gesteld, kunnen worden uitgenodigd om als adviseur deel te nemen aan de vergaderingen van de kerkenraad.

11. Kerkelijk werkers worden aangesteld met inachtneming van generale regeling 4.

Voorstel in eerste lezing ord. 3-12

de duur van hun opdracht. Zij worden aangeduid als ouderling-kerkelijk werker respectievelijk diaken-kerkelijk werker.

5. Wanneer de kerkenraad voornemens is een kerkelijk werker te benoemen om als ouderling of diaken met bepaalde opdracht de gemeente te dienen, wordt de gemeente in de gelegenheid gesteld bij de kerkenraad aanbevelingen in te dienen van personen die naar haar mening voor benoeming in aanmerking komen. Overigens is het bepaalde in artikel 6-7 tot en met 9 van overeenkomstige toepassing.

6. Kerkelijk werkers die niet als ouderling of diaken met bepaalde opdracht worden bevestigd, worden door de ambtelijke vergadering die hen benoemde, in de bediening gesteld.

7. Zij worden in hun bediening ingeleid in een kerkdienst door een predikant met gebruikmaking van een daarvoor bestemde orde. Zij leggen daarbij de belofte af dat zij:

- bereid zijn in het werk van hun bediening te getuigen van het heil in Christus Jezus en te blijven in de weg van het belijden van de kerk;
- bereid zijn ijverig en trouw hun arbeid te verrichten;
- bereid zijn zich te onderwerpen aan de regels die in de orde van de kerk zijn gesteld.

8. Zij die in de bediening zijn gesteld, kunnen worden uitgenodigd om als adviseur deel te nemen aan de vergaderingen van de kerkenraad.

9. De kerkenraad dient toestemming te verkrijgen van het breed moderamen van de classicale vergadering voordat hij overgaat tot het aanstellen van een kerkelijk werker. Deze toestemming wordt verleend indien:

- de kerkenraad de kerkelijk werker in werktijd van voldoende omvang kan benoemen dan wel naar het oordeel van het breed moderamen van de classicale vergadering voldoende gezocht heeft naar samenwerking met andere gemeenten;
- de door de kerkenraad beoogde werkzaamheden van de kerkelijk werker naar het oordeel van het breed moderamen passen bij de werktijd van de te aan te stellen kerkelijk werker;
- de gemeente blijkens een verklaring van het classicale college voor de behandeling van beheerszaken in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

Huidige tekst ord. 3-12	Voorstel in eerste lezing ord. 3-12
12. Kerkelijk werkers zijn verplicht tot het volgen van scholing overeenkomstig het bepaalde in generale regeling 15. 13. Door de kleine synode kan aan belijdende leden die zijn ingeschreven in het register als bedoeld in lid 4, een preekconsent worden verleend, met inachtneming van het bepaalde in generale regeling 10. 14. Het breed moderamen van een classicale vergadering kan op verzoek van de kerkenraad van een (wijk)gemeente die in bijzondere omstandigheden verkeert, aan degene die: - in die (wijk)gemeente is benoemd tot kerkelijk werker; - bevestigd is tot ouderling of diaken met bepaalde opdracht; - de bevoegdheid heeft ontvangen als bedoeld in lid 13; de bevoegdheid ter plaatse verlenen tot de bediening van doop en avondmaal, het afnemen van de belijdenis van het geloof, de bevestiging van ambtsdragers, het leiden van trouwdiensten en het uitspreken van de zegen, een en ander naar regels gesteld in generale regeling 4. 15. De verlening van deze bevoegdheid wordt in een kerkdienst bekrachtigd onder handoplegging door een predikant van de kerk. 16. Kerkelijk werkers op wie lid 14 van toepassing is, nemen deel aan de werkzaamheden van de werkgemeenschap van predikanten van het gebied waartoe de betreffende gemeente behoort. 17. Kerkelijk werkers kunnen geen lid zijn van het college van kerkrentmeesters en onthouden zich van deelname aan besprekingen met betrekking tot hun rechtspositie.	De kerkenraad van een wijkgemeente dient ook de instemming van de algemene kerkenraad te hebben verkregen. 10. Een kerkelijk werker wordt in de regel aangesteld voor onbepaalde tijd. Het breed moderamen van de classicale vergadering kan op gemotiveerde aanvraag van de kerkenraad toestemming verlenen een kerkelijk werker voor bepaalde tijd aan te stellen, dan wel de aanstelling voor bepaalde tijd te verlengen. [Huidig lid 12 verplaatst naar ord. 13-8] 11. Door de kleine synode kan aan belijdende leden die zijn ingeschreven in het register als bedoeld in ord. 13, een preekconsent worden verleend, met inachtneming van het bepaalde in generale regeling 10. [Huidige lid 14 vervallen] [Huidig lid 15 vervallen] [Huidig lid 16 vervallen] 12. Kerkelijk werkers kunnen geen lid zijn van het college van kerkrentmeesters en onthouden zich van deelname aan besprekingen met betrekking tot hun rechtspositie.

4.7 Ord. 3-15: Predikanten van de kerk

Huidige tekst ord. 3-15	Voorstel in eerste lezing ord. 3-15
1. De predikanten van de kerk worden onderscheiden in dienstdoende predikanten, emerituspredikanten en predikanten buiten vaste bediening. 6. Indien in de orde van de kerk sprake is van predikant, wordt daarmee bedoeld de dienstdoende predikant, tenzij uit enige bepaling van ordinantie of generale regeling blijkt dat de desbetreffende bepaling alleen betrekking heeft op de predikant voor gewone werkzaamheden.	1. De predikanten van de kerk worden onderscheiden in predikanten en predikanten-pastor. Tevens worden zij onderscheiden in dienstdoende predikanten, emerituspredikanten en predikanten buiten vaste bediening. 6. Indien in de orde van de kerk sprake is van predikant worden zowel de predikant als de predikant-pastor bedoeld, tenzij in een bepaling van ordinantie of generale regeling onderscheid wordt gemaakt tussen predikant en predikant-pastor. 7. Indien in de orde van de kerk sprake is van predikant, wordt daarmee bedoeld de dienstdoende predikant, tenzij uit een bepaling van ordinantie of generale regeling blijkt dat de desbetreffende bepaling alleen betrekking heeft op de predikant voor gewone werkzaamheden.

4.8 Ord. 3-18: Predikanten in tijdelijke dienst

Huidige tekst ord. 3-18	Voorstel in eerste lezing ord. 3-18
Ord. 3-18. Predikanten in tijdelijke dienst 7. Structurele hulpdiensten kunnen voor niet langer dan twee jaar worden overeengekomen. Het breed moderamen van de classicale vergadering is bevoegd toestemming te geven de periode tot maximaal vier jaar te verlengen. Deze toestemming wordt alleen gegeven: - indien een vacature ondanks inspanningen nog niet kon worden vervuld, dan wel - indien naar het oordeel van het breed moderamen voldoende is gezocht naar samenwerking met andere gemeenten.	Ord. 3-18. Predikanten in tijdelijke dienst 7. Structurele hulpdiensten kunnen voor niet langer dan twee jaar worden overeengekomen. Het breed moderamen van de classicale vergadering is bevoegd toestemming te geven de periode tot maximaal vier jaar te verlengen. Deze toestemming wordt alleen gegeven: - indien een vacature ondanks inspanningen nog niet kon worden vervuld, dan wel - indien naar het oordeel van het breed moderamen voldoende is gezocht naar samenwerking met andere gemeenten. Geen toestemming is vereist voor verlengingen van de periode van de structurele hulpdienst zolang de structurele hulpdienst daarmee niet langer dan twee jaren duurt. 7a. In afwijking van het bepaalde in het zevende lid, kunnen structurele hulpdiensten met predikanten die als emeritus zijn verklaard voor niet langer dan vier jaar worden overeengekomen. Het breed moderamen van de classicale vergadering is bevoegd deze periode tot maximaal 10 jaar te verlengen.

Huidige tekst ord. 3-18	Voorstel in eerste lezing ord. 3-18
12. Het breed moderamen kan eenmalig toestemming geven de periode van de tijdelijke dienst te verlengen tot in totaal maximaal zes jaar.	12. Het breed moderamen kan [vervallen] toestemming geven de periode van de tijdelijke dienst te verlengen tot in totaal maximaal zes jaar.

4.9 Ord. 3-26: Ontheffing en losmaking

Huidige tekst ord. 3-26	Voorstel in eerste lezing ord. 3-26
Ord. 3-26. Ontheffing en losmaking op eigen verzoek (...)	Ord. 3-26. Ontheffing en losmaking [vervallen] (...)
	6. Zodra een student zijn consent zoals bedoeld in ord. 13-3-3 verliest, is de student van rechtswege losgemaakt van de gemeente, tenzij vanwege voltooiing van de opleiding betrokkene beroepbaar is en de gemeente zijn verbintenis wenst voort te zetten. De gemeente dient voor de voortzetting toestemming te verkrijgen van het breed moderamen van de classicale vergadering zoals bedoeld in ord. 3-3-2.

4.10 Ord. 4-10: Consulent

Huidige tekst ord. 4-10	Voorstel in eerste lezing ord. 4-10
Ord. 4-10. Consulent 1. De kerkenraad nodigt een predikant van de kerk uit op te treden als consulent indien: - er aan de gemeente of de wijkgemeente geen predikant voor gewone werkzaamheden verbonden is; - de predikant ten gevolge van ziekte gedurende een periode van meer dan twee maanden verhinderd is de ambtelijke werkzaamheden te verrichten; - de predikant op grond van ordinantie 3-19 vrijstelling van werkzaamheden is verleend; - de predikant op grond van een beslissing in het kader van ordinantie 10 niet bevoegd is het ambt te vervullen dan wel de ambtelijke bevoegdheden uit te oefenen. 2. De consulent heeft als taak het adviseren van de kerkenraad en in vacante gemeenten, met inachtneming van ord. 3-3-4, het begeleiden van het beroepingswerk. Met het oog hierop wordt de consulent uitgenodigd voor de vergaderingen van de kerkenraad en zijn moderamen. De consulent heeft in die vergaderingen een adviserende stem en kan door de kerkenraad tot preses worden verkozen.	Ord. 4-10. Consulent 1. Anders dan in de situatie zoals bedoeld in ord. 3-3, nodigt de kerkenraad [...] een predikant van de kerk uit op te treden als consulent indien: [verplaatst naar ord. 3-3] - de predikant ten gevolge van ziekte gedurende een periode van meer dan twee maanden verhinderd is de ambtelijke werkzaamheden te verrichten; - de predikant op grond van ordinantie 3-19 vrijstelling van werkzaamheden is verleend; - de predikant op grond van een beslissing in het kader van ordinantie 10 niet bevoegd is het ambt te vervullen dan wel de ambtelijke bevoegdheden uit te oefenen. 2. De consulent heeft als taak het adviseren van de kerkenraad [vervallen] . Met het oog hierop wordt de consulent uitgenodigd voor de vergaderingen van de kerkenraad en zijn moderamen. De consulent heeft in die vergaderingen een adviserende stem en kan door de kerkenraad tot preses worden verkozen.

4.11 Ord. 4-16: Classispredikant

Huidige tekst ord. 4-16-2	Voorstel in eerste lezing ord. 4-16-2
Ord. 4-16. De classispredikant 2. De classispredikant wordt voor vijf jaar benoemd door de classicale vergadering uit de dienstdoende predikanten van de kerk, en kan eenmaal worden herbenoemd. De verkiezing van de classispredikant geschiedt niet dan nadat over de omvang van de aanstelling van de betrokkene overeenstemming is bereikt met de kleine synode en de kleine synode over de keuze van de betrokkene is gehoord. De classispredikant wordt door de classicale vergadering beroepen tot predikant in algemene dienst.	Ord. 4-16. De classispredikant 2. De classispredikant wordt voor vijf jaar benoemd door de classicale vergadering uit de dienstdoende predikanten van de kerk, die geen predikant-pastor zijn. De classispredikant kan eenmaal worden herbenoemd. De verkiezing van de classispredikant geschiedt niet dan nadat over de omvang van de aanstelling van de betrokkene overeenstemming is bereikt met de kleine synode en de kleine synode over de keuze van de betrokkene is gehoord. De classispredikant wordt door de classicale vergadering beroepen tot predikant in algemene dienst.

4.12 Ord. 4-18: Werkgemeenschappen van predikanten

Huidige tekst ord. 4-18	Voorstel in eerste lezing ord. 4-18-2
Ord. 4-18. Werkgemeenschappen van predikanten 2. De werkgemeenschap heeft in het bijzonder tot taak: - de onderlinge opbouw van het geestelijk leven van haar leden met het oog op het werk waarmee zij zijn belast; - het bevorderen van pastorale zorg voor haar leden; - de bezinning op de versterking van het geestelijk leven van de gemeenten en het uitwisselen van de daaromtrent opgedane ervaringen; - de gezamenlijke bestudering van thema's die voor het werk van de predikant van belang zijn; - het bevorderen van de samenwerking van en de uitwisseling tussen gemeenten die deel uitmaken van dezelfde ring.	Ord. 4-18. Werkgemeenschappen van predikanten 2. De werkgemeenschap heeft in het bijzonder tot taak: - de onderlinge opbouw van het geestelijk leven van haar leden met het oog op het werk waarmee zij zijn belast; - het bevorderen van pastorale zorg voor haar leden; - de bezinning op de versterking van het geestelijk leven van de gemeenten en het uitwisselen van de daaromtrent opgedane ervaringen; - de gezamenlijke bestudering van thema's die voor het werk van de predikant van belang zijn; - het bezinnen op en actief bevorderen van de samenwerking van en de uitwisseling tussen gemeenten die deel uitmaken van dezelfde ring.

4.13 Ord. 4-23: De president van de evangelisch lutherse synode

Huidige tekst ord. 4-23	Voorstel in eerste lezing ord. 4-23
Ord. 4-23. Werkwijze 2. Op de eerste bijeenkomst na de verkiezing als bedoeld in artikel 21-3 kiest de evangelisch-lutherse synode onder leiding van de afgetreden president uit haar midden een president, een vicepresident en een secretaris, met dien verstande dat in elk geval de president uit de predikanten wordt gekozen.	Ord. 4-23. Werkwijze 2. Op de eerste bijeenkomst na de verkiezing als bedoeld in artikel 21-3 kiest de evangelisch-lutherse synode onder leiding van de afgetreden president uit haar midden een president, een vicepresident en een secretaris, met dien verstande dat in elk geval de president uit de predikanten, niet zijnde predikanten-pastor, wordt gekozen.

4.14 Ord. 4-26: De scriba van de generale synode

Huidige tekst ord. 4-26	Voorstel in eerste lezing ord. 4-26
Ord. 4-26. Werkwijze 2. De generale synode heeft een moderamen dat gevormd wordt door de preses, de scriba, de assessor I, de assessor II en de assessor III. Van de preses en de assessor I is er ten minste één predikant. De preses wordt gekozen uit de ambtsdragers van de kerk, de assessoren worden gekozen uit het midden van de synode. Preses en assessor I worden verkozen voor vijf jaar en zijn niet herkiesbaar. Assessor II en assessor III worden verkozen voor twee jaar en zijn herkiesbaar. Preses en assessor I blijven in functie zolang zij ambtsdrager zijn; assessor II en assessor III blijven in functie, zolang zij synodelid zijn. De scriba wordt voor vijf jaar benoemd uit de predikanten van de kerk en kan eenmaal worden herbenoemd.	Ord. 4-26. Werkwijze 2. De generale synode heeft een moderamen dat gevormd wordt door de preses, de scriba, de assessor I, de assessor II en de assessor III. Van de preses en de assessor I is er ten minste één predikant. De preses wordt gekozen uit de ambtsdragers van de kerk, de assessoren worden gekozen uit het midden van de synode. Preses en assessor I worden verkozen voor vijf jaar en zijn niet herkiesbaar. Assessor II en assessor III worden verkozen voor twee jaar en zijn herkiesbaar. Preses en assessor I blijven in functie zolang zij ambtsdrager zijn; assessor II en assessor III blijven in functie, zolang zij synodelid zijn. De scriba wordt voor vijf jaar benoemd uit de predikanten van de kerk, niet zijnde predikanten-pastor, en kan eenmaal worden herbenoemd.

4.15 Ord. 5-6: De kerkmusicus

Huidige tekst ord. 5-6	Voorstel in eerste lezing ord. 5-6
Ord. 5-6. De kerkmusicus 1. Aan de gemeentezang en de verdere muzikale vormgeving van de eredienst wordt leiding gegeven door een kerkmusicus. De kerkmusicus kan in een bediening worden gesteld, met inachtneming van het in ordinantie 3-12-9 bepaalde.	Ord. 5-6. De kerkmusicus 1. Aan de gemeentezang en de verdere muzikale vormgeving van de eredienst wordt leiding gegeven door een kerkmusicus. De kerkmusicus kan in een bediening worden gesteld, met inachtneming van het in ordinantie 3-12-7 bepaalde.

4.16 Ord. 11-21: Arbeidsveld (classicale college voor de behandeling van beheerszaken)

Huidige tekst ord. 11-21	Voorstel in eerste lezing ord. 11-21
Ord. 11-21. Arbeidsveld 2. Dit toezien heeft betrekking op: - de begroting; - de jaarrekening en de deugdelijkheid van de controle op de financiële administratie; - de financiële situatie van de gemeente of de classis voordat overgegaan wordt tot het beroepen van een predikant; - het beheer van en beschikken over onroerende zaken, geldswaardige papieren en voorwerpen van oudheidkundige, historische of kunstwaarde; - het sluiten van arbeidsovereenkomsten voor onbepaalde tijd; - het verstrekken of aangaan van geldleningen;	Ord. 11-21. Arbeidsveld 2. Dit toezien heeft betrekking op: - de begroting; - de jaarrekening en de deugdelijkheid van de controle op de financiële administratie; - de financiële situatie van de gemeente of de classis voordat overgegaan wordt tot het beroepen van een predikant of het aanstellen van een kerkelijk werker; - het beheer van en beschikken over onroerende zaken, geldswaardige papieren en voorwerpen van oudheidkundige, historische of kunstwaarde; - het sluiten van arbeidsovereenkomsten voor onbepaalde tijd;

Huidige tekst ord. 11-21	Voorstel in eerste lezing ord. 11-21
- het doen van beleggingen; - het aangaan van verplichtingen waarin niet bij vastgestelde begroting is voorzien; - het aanvaarden van erfstellingen, legaten en schenkingen onder last of voorwaarde; - het oprichten van of deelnemen aan stichtingen; - het voeren van processen voor de overheidsrechter en het aangaan van overeenkomsten om geschillen op een andere wijze tot een oplossing te brengen; - het inrichten en bijhouden van de registers van gemeenteleden; - het beheer van archieven; - andere in de orde van de kerk aangegeven beheersdaden. De kleine synode kan, gehoord de betrokken classicale vergaderingen en classicale colleges, bepalen dat afzonderlijk aan te wijzen taken op het gebied van beheerszaken voor twee of meer door haar aan te wijzen classes bij uitsluiting verricht worden door een of meer door haar aan te wijzen classicale colleges voor de behandeling van beheerszaken.	- het verstrekken of aangaan van geldleningen; - het doen van beleggingen; - het aangaan van verplichtingen waarin niet bij vastgestelde begroting is voorzien; - het aanvaarden van erfstellingen, legaten en schenkingen onder last of voorwaarde; - het oprichten van of deelnemen aan stichtingen; - het voeren van processen voor de overheidsrechter en het aangaan van overeenkomsten om geschillen op een andere wijze tot een oplossing te brengen; - het inrichten en bijhouden van de registers van gemeenteleden; - het beheer van archieven; - andere in de orde van de kerk aangegeven beheersdaden. De kleine synode kan, gehoord de betrokken classicale vergaderingen en classicale colleges, bepalen dat afzonderlijk aan te wijzen taken op het gebied van beheerszaken voor twee of meer door haar aan te wijzen classes bij uitsluiting verricht worden door een of meer door haar aan te wijzen classicale colleges voor de behandeling van beheerszaken.

4.17 Ord. 13: Titel

Huidige titel ord. 13	Voorstel in eerste lezing titel ord. 31
Ordinantie 13 – De opleiding en vorming van predikanten	Ordinantie 13 – De opleiding, vorming, toelating en registratie van predikanten en kerkelijk werkers

4.18 Ord. 13: Hoofdstuk 1

Huidige hoofdstuk 1 ord. 13	Voorstel in eerste lezing hoofdstuk 1 ord. 13
I. Opleiding en vorming	I. Opleiding en vorming

4.19 Ord. 13-1: De zorg voor de opleiding en vorming

Huidige tekst ord. 13-1	Voorstel in eerste lezing ord. 13-1
Ord. 13-1. De zorg voor de opleiding en vorming 1. De generale synode wordt bij haar voortdurende zorg voor de opleiding en vorming van de predikanten bijgestaan door organen van de kerk die op dit terrein werkzaam zijn, in het bijzonder de raad van toezicht voor de Protestantse Theologische Universiteit.	Ord. 13-1. De zorg voor de opleiding en vorming van predikanten en kerkelijk werkers 1. De generale synode wordt bij haar voortdurende zorg voor de opleiding en vorming van de predikanten en kerkelijk werkers bijgestaan door organen van de kerk die op dit terrein werkzaam zijn in het bijzonder de raad van toezicht voor de Protestantse Theologische Universiteit, en de door

2. De generale synode stelt, gehoord de desbetreffende organen, waaronder de raad van toezicht, de vereisten en de eindtermen vast voor de opleiding en vorming van hen die tot het predikantschap in de kerk worden toegelaten. Daarbij worden afzonderlijke eindtermen voor de opleiding en vorming tot predikant respectievelijk tot predikant-geestelijk verzorger vastgesteld.

3. Tot de vereisten voor de opleiding van de predikanten behoort de kennis van de grondtalen van de Heilige Schrift op een door de generale synode vast te stellen niveau.

4. De opleiding van de predikanten omvat in ieder geval:
de wetenschappelijke bestudering van:
- de uitleg en theologie van de Heilige Schrift,
- de geschiedenis van de kerk, in het bijzonder de geschiedenis van de reformatie en die van de kerken in Nederland,
- de leer en het belijden van de kerk,
- de ethiek,
- de verhouding van de kerk tot andere kerken, godsdiensten en levensbeschouwingen,
- de theorie en praktijk van ambt en gemeente en
- het kerkrecht
alsmede een tijdens de opleiding te volgen stage.

haar aangewezen instellingen voor hoger onderwijs.

2. De generale synode wijst, gehoord de desbetreffende organen van bijstand en instellingen, de instellingen aan voor de opleiding en vorming van predikanten en kerkelijk werkers in of krachtens regels gesteld in generale regeling.

3. De generale synode stelt, gehoord de desbetreffende organen **van bijstand en instellingen, [vervallen]** de vereisten en de eindtermen vast voor de opleiding en vorming van hen die tot het predikantschap en het kerkelijk werkerschap in de kerk worden toegelaten. **[vervallen]**

4. Tot de vereisten voor de opleiding van de predikanten behoort **[vervallen]** kennis van de grondtalen van de Heilige Schrift op een door de generale synode vast te stellen niveau.

5. De opleiding van de predikanten omvat in ieder geval:
de **[vervallen]** bestudering van **en vorming in:**
- de uitleg en theologie van de Heilige Schrift,
- de geschiedenis van de kerk, in het bijzonder de geschiedenis van de reformatie en die van de kerken in Nederland,
- de leer en het belijden van de kerk,
- de ethiek,
- de verhouding van de kerk tot andere kerken, godsdiensten en levensbeschouwingen,
- de theorie en praktijk van ambt en gemeente en
- het kerkrecht
alsmede een tijdens de opleiding te volgen stage.

4.20 Ord. 13-10 (huidig), Ord. 13-2 (1^e lezing): Album van de kerk

Ord. 13-10. Het album van de kerk en het onderzoek naar de geschiktheid

1. Zij die verlangen tot predikant in de Protestantse Kerk in Nederland te worden opgeleid en gevormd, worden vanaf de aanvang van hun studie ingeschreven in het album van de kerk. Betrokkenen dienen in de regel gedurende ten minste drie jaar ingeschreven te zijn in het album van de kerk.

Ord. 13-2. Het album van de kerk **[vervallen]**

1. Door of vanwege de kerk wordt een album van de kerk bijgehouden.

2. Zij die verlangen tot predikant **of kerkelijk werker** in de Protestantse Kerk in Nederland te worden opgeleid en gevormd, **dienen zich tijdens** hun studie **jaarlijks te laten inschrijven** in het album van de kerk. **De geregisteerde is gehouden wijzigingen in gegevens van belang voor het kerkelijk album**

Huidige tekst ord. 13-10

2. De kerk draagt bijzondere zorg voor de vorming tot het ambt van predikant van degenen die ingeschreven zijn in het album van de kerk.

3. Zij die ingeschreven zijn in het album van de kerk verlenen hun medewerking aan onderzoek naar de geschiktheid voor het ambt van predikant.

4. De generale synode geeft, gehoord de generale raad van advies, een regeling door wie en op welke wijze het onderzoek plaatsvindt naar de geschiktheid voor het ambt van predikant van hen die verlangen toegelaten te worden tot het predikantschap in de kerk en wanneer een verklaring inzake de geschiktheid tot het ambt van predikant wordt afgegeven. De generale synode bepaalt in deze regeling tevens op welke wijze – indien de desbetreffende verklaring niet wordt afgegeven – daartegen bezwaar kan worden gemaakt.

Voorstel in eerste lezing ord. 13-2

binnen twee weken aan de kerk door te geven. [vervallen]

2. Inschrijving in het album van de kerk is alleen mogelijk voor leden van de kerk, indien en zolang dit lid is aangemeld of ingeschreven voor het huidig of komend studiejaar bij een door de kerk aangewezen opleiding die opleidt naar de eisen gesteld zoals bedoeld in ord. 13-1-3.

3. De kerk draagt bijzondere zorg voor [degenen] degenen die ingeschreven zijn in het album van de kerk.

4. Zij die ingeschreven zijn in het album van de kerk verlenen hun medewerking aan een onderzoek naar hun geschiktheid om in het register van de kerk te kunnen worden opgenomen.

[verplaatst naar ord. 13-5]

4.21 Ord. 13-11 (huidig), Ord. 13-3 (1^e lezing): Leerconsent**Huidige tekst ord. 13-11**

Ord. 13-11. Bevoegdheid tot het leiden van kerkdiensten tijdens de opleiding

1. Aan belijdende leden van de kerk die:
- te kennen hebben gegeven toegelaten te willen worden tot het ambt van predikant,
- de opleiding tot predikant volgen aan de Protestantse Theologische Universiteit en
- naar het oordeel van de betrokken hoogleraren en docenten voldoende homiletische en liturgische bekwaamheid hebben,
kan in de eindfase van de opleiding door of vanwege de kleine synode een consent worden verleend om – met gebruikmaking van een van de orden uit het dienstboek van de kerk en met inachtneming van het in of krachtens ordinantie 5-5-2 bepaalde – een kerkdienst te leiden. Dit consent wordt uitgereikt,

Voorstel in eerste lezing ord. 13-3 (nieuw)

Ord. 13-3 Leerconsent

1. Aan belijdende leden van de kerk die:
a. **zijn ingeschreven in het album van de kerk;**
b. naar het oordeel van de betrokken **aangewezen instelling** voldoende homiletische en liturgische bekwaamheid hebben;
c. **een verklaring over belijdenis en wandel, afgegeven door de kerkenraad van de gemeente tot welke de betrokkene als belijdend lid behoort, overleggen, en;**
d. **die volgende belofte hebben afgelegd en ondertekend:**
Bent u bereid in uw werk te getuigen van het heil in Jezus Christus? Beloof u daarbij te blijven in de weg van het belijden van de kerk? Beloof u zich te

Huidige tekst ord. 13-11

nadat de aanvrager de belofte heeft afgelegd, die in generale regeling 10 is voorgeschreven.

2. Dit consent vervalt tussentijds als betrokkene niet toegelaten mocht worden tot het ambt van predikant in de kerk.

Voorstel in eerste lezing ord. 13-3 (nieuw)

houden aan de regels, gesteld in de orde van de kerk?

Kan gedurende de opleiding door of vanwege de kleine synode een consent worden verleend **zoals bedoeld in de leden 2 en 3.**

2. Een consent kan worden verleend om – met gebruikmaking van een van de orden uit het dienstboek van de kerk en met inachtneming van het in of krachtens ordinantie 5-5-2 bepaalde – een kerkdienst te leiden.

3. Een consent kan worden verleend aan een registreerde in het register zoals bedoeld in artikel 4 om als student aan een gemeente, classis of de kerk te worden verbonden voor de werkzaamheden waarvoor betrokkene in het album van de kerk is ingeschreven zoals bedoeld in ord. 13-2, waarbij in het consent wordt bepaald welke bevoegdheden de geregistreeerde met dit consent mag uitoefenen.

[Huidig lid 2 vervallen]

4.22 Ord. 13: Hoofdstuk 2**Huidige hoofdstuk 4 en 5 ord. 13**

IV. Andere wegen tot het ambt van predikant
V. Toelating tot het ambt van predikant
VI. Voortgezette vorming

Voorstel in eerste lezing hoofdstuk 2 ord. 13

II. Toelating en registratie

4.23 GR. 4-4 (huidig), Ord. 13-4 (1^e lezing): Het register**Huidige tekst GR. 4-4**

GR 4-4. Register

Voorstel in eerste lezing ord. 13-4 (nieuw)

Ord. 13-4 Het register

1. Om te kunnen beschikken over de persoonsgegevens van wie een kerkelijke bevoegdheid draagt, ten behoeve van het functioneren van het kerkelijk leven en werken in de ruimste zin van het woord, wordt een register van de kerk bijgehouden. Uit dit register blijkt:

- a. Wie naar het ambt van predikant staan als proponent;**
- b. Wie het ambt van predikant van de kerk dragen;**
- c. Wie benoembaar zijn als kerkelijk werker zoals bedoeld in deze ordinantie.**

4. Het register wordt bijgehouden door of vanwege de kleine synode. In het register worden opgenomen:

- de persoonsgegevens,
  - de gevolgde opleiding
- en voor zover van toepassing:
- de aanstellingen.

2. Indien iemand niet langer valt onder de categorieën zoals bedoeld in het eerste lid, wordt hiervan, tezamen met de reden daartoe, melding gemaakt in het register.

3. In het register kunnen tevens anderen die, anders dan zoals bedoeld in lid 1, bevoegdheden binnen de kerk dragen worden opgenomen. Opname geschiedt naar regels gesteld door de kleine synode.

4. Het register wordt bijgehouden door of vanwege de kleine synode. In het register worden opgenomen:

- a. de persoonsgegevens,
- b. de gevolgde opleiding,
- c. de kerkelijke bevoegdheden,**
- d. het bewijs van deelname aan de verplichte onderdelen van de permanente educatie naar regels gesteld bij generale regeling 15,**
- e. de verbintenissen of aanstellingen,
- f. de opgelegde vrijstellingen, maatregelen en beslissingen op grond van ord. 10-9,**
- g. andere gegevens die voor het doel van het register behulpzaam zijn.**

5. Indien iemand niet in het register is opgenomen of als uit het register enig beletsel blijkt, wordt de persoon vermoed geen kerkelijke bevoegdheden te hebben, of in een voorkomend geval deze niet te mogen uitoefenen.

6. De geregistreerde is gehouden wijzigingen in gegevens van belang voor het kerkelijk album binnen twee weken aan de kerk door te geven.

7. De kleine synode stelt, met inachtneming van hetgeen bepaald is in GR. 11-16 en GR. 11-17, een protocol vast omtrent de werking van dit register en geeft daarbij tevens aanwijzingen omtrent de openbaarheid van gegevens binnen de kerk.

4.24 Ord. 3-12, Ord. 13-12 tm 16, GR. 4-4 (huidig), Ord. 13-5 (1^e lezing): Toelating tot het register

(In deze regeling zijn -onderdelen van- ord. 3-12, ord. 13-12 t/m 16, GR. 4-4 opgenomen; zie de teksten in eerste lezing bij die artikelen)

Ord. 13-5 Toelating tot het register

1. Toelating tot **het register** wordt op verzoek van betrokkene verleend door het generale college voor de toelating **[vervallen]**.

2. Toelating tot het register kan geschieden voor eenieder die:

- a. een verklaring van geschiktheid, en;**
- b. een blijk van voldoende bekwaamheid overlegt.**

3. Een verklaring van geschiktheid wordt afgegeven door de geschiktheidscommissie van de generale synode. De generale synode geeft, gehoord de generale raad van advies, een regeling door wie en op welke wijze het onderzoek plaatsvindt naar de geschiktheid voor het **register [vervallen]** en wanneer een verklaring inzake de geschiktheid **[vervallen]** wordt afgegeven. De generale synode bepaalt in deze regeling tevens op welke wijze – indien de desbetreffende verklaring niet wordt afgegeven – daartegen bezwaar kan worden gemaakt.

Voor toelating in het register voor het ambt van predikant is hierbij het bepaalde in artikel 7 van toepassing.

4. Voldoende bekwaamheid blijkt uit:

- a. overlegde diploma's, getuigschriften of andere bewijsstukken van gevolgd onderwijs van door de kerk aangewezen instellingen voor opleidingen die voldoen aan de door de kerk vastgestelde eindtermen, of**
- b. een erkenningscertificaat.**

5. Een erkenningscertificaat wordt door een daartoe aangewezen orgaan van de kerk afgegeven op basis van iemands eerder verworven competenties, waaronder mogelijke singuliere gaven. De generale synode geeft, gehoord de generale raad van advies, een regeling door wie en op welke wijze het onderzoek naar eerder verworven competenties plaatsvindt en wanneer een erkenningscertificaat wordt afgegeven. De generale synode bepaalt in deze regeling tevens op welke wijze – indien het desbetreffende certificaat niet wordt afgegeven – daartegen bezwaar kan worden gemaakt.

4.25 Ord. 13-16 (huidig), Ord. 13-6 (1^e lezing): Het generale college voor de toelating

Huidige tekst ord. 13-16	Voorstel in eerste lezing ord. 13-6 (nieuw)
Ord. 13-16. Het generale college voor de toelating tot het ambt van predikant 1. De toelating tot het ambt van predikant in de Protestantse Kerk in Nederland wordt – na een colloquium – verleend door het generale college voor de toelating tot het ambt van predikant. 2. De leden van het generale college worden benoemd door de kleine synode uit de ambtsdragers van de kerk en wel zo dat er een nagenoeg gelijk aantal predikanten, ouderlingen en diakenen wordt benoemd. De kleine synode stelt, voordat tot benoeming wordt overgegaan, de classicale vergaderingen en de evangelisch-lutherse synode in de gelegenheid aanbevelingen in te dienen voor de benoeming van leden van dit generale college. 3. Het generale college vormt uit zijn midden een aantal delegaties voor het houden van colloquia. 4. Voor het colloquium van hen, die verlangen predikant te worden bij een Waalse gemeente, wijst de Commission Wallonne voor elk geval afzonderlijk drie gedelegeerden voor de toelating tot het ambt van predikant aan, die tezamen met de voorzitter en secretaris dan wel twee andere daarvoor aangewezen leden van het generale college, het colloquium houden. De gedelegeerden van de Commission Wallonne kunnen desgewenst een colloquium bijwonen van een van de delegaties als bedoeld in lid 3.	Ord. 13-6 Het generale college voor de toelating [huidig lid 1 verplaatst naar ord. 13-5 (nieuw)] 1. De leden van het generale college worden benoemd door de kleine synode uit de ambtsdragers van de kerk en wel zo dat er een nagenoeg gelijk aantal predikanten, ouderlingen en diakenen wordt benoemd. De kleine synode stelt, voordat tot benoeming wordt overgegaan, de classicale vergaderingen en de evangelisch-lutherse synode in de gelegenheid aanbevelingen in te dienen voor de benoeming van leden van dit generale college. 2. Het generale college vormt uit zijn midden een aantal delegaties voor het houden van colloquia. 3. Voor het colloquium van hen, die verlangen predikant te worden bij een Waalse gemeente, wijst de Commission Wallonne voor elk geval afzonderlijk drie gedelegeerden voor de toelating tot het ambt van predikant aan, die tezamen met de voorzitter en secretaris dan wel twee andere daarvoor aangewezen leden van het generale college, het colloquium houden. De gedelegeerden van de Commission Wallonne kunnen desgewenst een colloquium bijwonen van een van de delegaties als bedoeld in lid 3.

4.26 Ord. 13-16 tm 18 (huidig), Ord. 13-7 (1^e lezing): Het Colloquium

Huidige tekst ord. 13-16 tm 18	Voorstel in eerste lezing ord. 13-7
Ord. 13-16. Het generale college voor de toelating tot het ambt van predikant 1. De toelating tot het ambt van predikant in de Protestantse Kerk in Nederland wordt – na een colloquium – verleend door het generale college voor de toelating tot het ambt van predikant. Ord. 13-18. Het colloquium 1. Het colloquium is een gesprek over de opdracht van het ambt, de roeping en kerkelijke toewijding van betrokkene, de roeping van kerk en gemeente en het delen in het belijden van de kerk. Het wordt	Ord. 13-7. Het colloquium 1. [vervallen] Toelating tot het ambt van predikant in de Protestantse Kerk in Nederland in het register is pas mogelijk na een colloquium. 2. Het colloquium is een gesprek over de opdracht van het ambt, de roeping en kerkelijke toewijding van betrokkene, de roeping van kerk en gemeente en het delen in het belijden van de kerk. Het wordt gehouden aan de hand van de ingezonden

gehouden aan de hand van de ingezonden levensbeschrijving en preek, artikel I van de kerkorde en de inhoud van de belofte als beschreven in lid 7.

2. Het colloquium wordt gehouden op een door het generale college voor de toelating tot het ambt vast te stellen datum, die in de regel ligt binnen drie maanden na het indienen van de aanvraag.

Ord. 13-17. De aanvraag van en de vereisten voor de toelating tot een colloquium

1. De aanvraag van een colloquium moet worden ingediend bij de secretaris van het generale college voor de toelating tot het ambt van predikant.

2. Bij de aanvraag moeten worden overgelegd:

1. een verklaring over belijdenis en wandel, afgegeven door de kerkenraad van de gemeente(n) tot welke de betrokkene als belijdend lid de afgelopen twee jaar heeft behoord, waarbij de kleine synode in bijzondere omstandigheden voor elk geval afzonderlijk de termijn van twee jaar kan verkorten,

2. een bewijs dat met goed gevolg de opleiding tot predikant respectievelijk tot predikant-geestelijk verzorger is gevolgd aan de Protestantse Theologische Universiteit, dan wel een verklaring van het college van bestuur dat voldaan is aan de vereisten voor het afleggen van het colloquium,

3. een verklaring omtrent de geschiktheid tot het ambt van predikant, afgegeven door de geschiktheidscommissie,

4. een levensbeschrijving van betrokkene waarin deze met name roeping en beweegredenen om predikant in de Protestantse Kerk in Nederland te willen worden, verwoordt, alsmede

5. een preek over een door de aanvrager gekozen Schriftgedeelte, vergezeld van een orde van de dienst met de daarbij gekozen Schriftlezing(en) en liederen.

3. Indien de bescheiden als bedoeld in lid 2 sub b en c ouder zijn dan vier jaar kan het generale college nadere eisen stellen voor de toelating tot het colloquium.

Ord. 13-18. Het colloquium

3. Is de delegatie van oordeel dat betrokkene kan worden toegelaten, dan wordt betrokkene voor vier jaar bevoegd verklaard als proponent te staan naar het ambt van predikant. Aan de betrokkene wordt een testimonium uitgereikt, waarop wordt aangetekend dat deze beroepbaar is tot predikant, respectievelijk tot predikant-geestelijk verzorger.

levensbeschrijving en preek, artikel I van de kerkorde en de inhoud van de belofte als beschreven in lid 8.

3. Het colloquium wordt gehouden op een door het generale college voor de toelating **[vervallen]** vast te stellen datum, die in de regel ligt binnen drie maanden na het indienen van de aanvraag.

4. De aanvraag van een colloquium moet worden ingediend bij de secretaris van het generale college voor de toelating tot het ambt van predikant. Bij de aanvraag moeten worden overgelegd:

a. een verklaring over belijdenis en wandel, afgegeven door de kerkenraad van de gemeente(n) tot welke de betrokkene als belijdend lid de afgelopen twee jaar heeft behoord, waarbij de kleine synode in bijzondere omstandigheden voor elk geval afzonderlijk de termijn van twee jaar kan verkorten,

b. een blijk van voldoende bekwaamheid zoals bedoeld in artikel 5,

c. een verklaring omtrent de geschiktheid zoals bedoeld in artikel 5,

d. een levensbeschrijving van betrokkene waarin deze met name roeping en beweegredenen om predikant in de Protestantse Kerk in Nederland te willen worden, verwoordt, alsmede

e. een preek over een door de aanvrager gekozen Schriftgedeelte, vergezeld van een orde van de dienst met de daarbij gekozen Schriftlezing(en) en liederen.

Indien de bescheiden **onder** b en c ouder zijn dan vier jaar kan het generale college nadere eisen stellen voor de toelating tot het colloquium.

5. Is de delegatie van oordeel dat betrokkene kan worden toegelaten, dan wordt betrokkene voor vier jaar bevoegd verklaard als proponent te staan naar het ambt van predikant. Aan de betrokkene wordt een testimonium uitgereikt, waarop wordt

4. (vervallen per 20 april 2024)

5. Als er bij de delegatie twijfel rijst of betrokkene kan worden toegelaten, treedt zij in contact met de commissie die de verklaring omtrent de geschiktheid als bedoeld in artikel 17-2 sub c heeft afgegeven, waarna het colloquium zo spoedig mogelijk wordt voortgezet.

6. Is de delegatie daarna van oordeel dat tegen de toelating van betrokkene onoverkomelijke bezwaren bestaan, dan deelt zij dit deze onder opgave van de redenen schriftelijk mee. Wanneer betrokkene binnen drie maanden na deze mededeling daartoe bij het moderamen van de generale synode een verzoek indient, wordt het colloquium voortgezet door dit moderamen, waarna het over de toelating beslist.

7. Het testimonium wordt uitgereikt nadat betrokkene de volgende belofte heeft afgelegd en ondertekend:

Aanvaardt u de roeping tot de openbare prediking van het Evangelie, de bediening van de sacramenten en de herderlijke zorg, en bent u bereid in al het ambtelijk werk te getuigen van het heil in Jezus Christus?

Belooft u daarbij te blijven in de weg van het belijden van de kerk in gemeenschap met de belijdenis van het voorgeslacht, (waaraan, als betrokkene daarom verzoekt, wordt toegevoegd:

daarbij in het bijzonder verbonden met de belijdenisgeschriften van de gereformeerde traditie, of:

daarbij in het bijzonder verbonden met de belijdenisgeschriften van de lutherse traditie)?

Belooft u zich te houden aan de regels, gesteld in de orde van de kerk?

8. De bevoegdheid om als proponent te staan naar het ambt van predikant respectievelijk van predikant-geestelijk verzorger kan telkens voor een periode van vier jaar door de kleine synode – al dan niet onder voorwaarden – worden verlengd.

9. Proponenten zijn bevoegd om met inachtneming van het in of krachtens ordinantie 5-5-2 bepaalde een kerkdienst te leiden en om hulpdiensten te verrichten in een gemeente.

aangetekend dat deze beroepbaar is tot predikant, respectievelijk tot predikant-geestelijk verzorger.

[huidig lid 4 vervallen]

6. Als er bij de delegatie twijfel rijst of betrokkene kan worden toegelaten, treedt zij in contact met de commissie die de verklaring omtrent de geschiktheid als bedoeld in **artikel 5 lid 3** heeft afgegeven, waarna het colloquium zo spoedig mogelijk wordt voortgezet.

7. Is de delegatie daarna van oordeel dat tegen de toelating van betrokkene onoverkomelijke bezwaren bestaan, dan deelt zij dit deze onder opgave van de redenen schriftelijk mee. Wanneer betrokkene binnen drie maanden na deze mededeling daartoe bij het moderamen van de generale synode een verzoek indient, wordt het colloquium voortgezet door dit moderamen, waarna het over de toelating beslist.

8. Het testimonium wordt uitgereikt nadat betrokkene de volgende belofte heeft afgelegd en ondertekend:

Aanvaardt u de roeping tot de openbare prediking van het Evangelie, de bediening van de sacramenten en de herderlijke zorg, en bent u bereid in al het ambtelijk werk te getuigen van het heil in Jezus Christus?

Belooft u daarbij te blijven in de weg van het belijden van de kerk in gemeenschap met de belijdenis van het voorgeslacht, (waaraan, als betrokkene daarom verzoekt, wordt toegevoegd:

daarbij in het bijzonder verbonden met de belijdenisgeschriften van de gereformeerde traditie, of:

daarbij in het bijzonder verbonden met de belijdenisgeschriften van de lutherse traditie)?

Belooft u zich te houden aan de regels, gesteld in de orde van de kerk?

9. De bevoegdheid om als proponent te staan naar het ambt van predikant respectievelijk van predikant-geestelijk verzorger kan telkens voor een periode van vier jaar door de kleine synode – al dan niet onder voorwaarden – worden verlengd.

10. Proponenten zijn bevoegd om met inachtneming van het in of krachtens ordinantie 5-5-2 bepaalde een kerkdienst te leiden en om hulpdiensten te verrichten in een gemeente.

4.27 Ord. 13-19 (huidig), Ord. 13-8 (1^e lezing): De voortgezette vorming

Huidige tekst ord. 13-19	Voorstel in eerste lezing ord. 13-8
Ord. 13-19. De voortgezette vorming van de predikanten 1. De predikanten zijn geroepen om de theologische wetenschap te blijven beoefenen, waartoe de kerkenraden met medewerking van de gemeente ervoor zorgen dat de predikanten voldoende gelegenheid voor studie hebben. 2. Predikanten voor gewone werkzaamheden en predikanten in algemene dienst, werkzaam in het categoriaal pastoraat, zijn verplicht tot het volgen van scholing conform generale regeling 15. 3. Predikanten met bijzondere opdracht zijn gedurende de eerste vier jaren, nadat zij voor de eerste maal als predikant in de Protestantse Kerk in Nederland zijn bevestigd, verplicht tot het volgen van scholing conform generale regeling 15.	Ord. 13-8. De voortgezette vorming 1. een geregistreerde in het in artikel 4 bedoelde register is verplicht tot het volgen van scholing conform generale regeling 15, waartoe de kerkenraden met medewerking van de gemeente ervoor zorgen dat de predikanten voldoende gelegenheid voor studie hebben.

4.28 GR. 4-7 en GR. 5-13 (huidig), ord. 13-9 (1^e lezing): Beroepscode en gedragsregels

Huidige tekst gr. 4-7 en gr. 5-13	Voorstel in eerste lezing ord. 13-9
GR 4-7. Beroepscode en gedragsregels 1. De Beroepscode en gedragsregels voor predikanten en kerkelijk werkers, vastgesteld door de generale synode, is een handreiking en toetsingskader voor kerkelijk werkers met betrekking tot het gedrag dat van een kerkelijk werker verwacht mag worden. GR 5-13. Beroepscode en gedragsregels 1. De beroepscode en gedragsregels voor predikanten en kerkelijk werkers, vastgesteld door de generale synode, is een handreiking en toetsingskader voor predikanten met betrekking tot het gedrag dat van een predikant verwacht mag worden.	Ord. 13-9. Beroepscode en gedragsregels 1. De generale synode kan richtlijnen geven in de vorm van beroepscode en gedragsregels met betrekking tot het gedrag dat van een geregistreerde mag worden verwacht. 2. De richtlijnen als bedoeld in lid 1 zijn een handreiking en toetsingskader voor de geregistreerde met betrekking tot het gedrag dat van een geregistreerde verwacht mag worden.

4.29 Ord. 13: Hoofdstuk 3

Huidige hoofdstuk 4 en 5 ord. 13	Voorstel in eerste lezing hoofdstuk 3 ord. 13
II. De Protestantse Theologische Universiteit	III. De Protestantse Theologische Universiteit

4.30 Ord. 13-2 (huidig), Ord. 13-10 (1^e lezing): Protestantse Theologische Universiteit

Huidige tekst ord. 13-2	Voorstel in eerste lezing ord. 13-10
Ord. 13-2. De instelling voor de opleiding en vorming tot predikant 1. De opleiding en vorming van de predikanten vindt plaats aan de Protestantse Theologische Universiteit. 2. De Protestantse Theologische Universiteit is de voortzetting van de Theologische Universiteit te Kampen, het Theologisch Wetenschappelijk Instituut, het Evangelisch-Luthers Seminarium en het Theologisch Seminarium Hydepark. Deze universiteit heeft – als zelfstandig onderdeel van de kerk – rechtspersoonlijkheid. 3. De Protestantse Theologische Universiteit is de door de kerk gestichte instelling voor: - het verzorgen van theologisch wetenschappelijk onderwijs, - het verrichten van theologisch wetenschappelijk onderzoek, - de nadere voorbereiding op het predikantschap en de nascholing van de predikanten, - kerkelijke en maatschappelijke dienstverlening. 4. De Protestantse Theologische Universiteit heeft mede tot taak bij te dragen aan het bewaren en aan de gehele kerk dienstbaar maken van de lutherse traditie.	Ord. 13-10. Protestantse Theologische Universiteit [huidig lid 1 vervallen] 1. De Protestantse Theologische Universiteit is de voortzetting van de Theologische Universiteit te Kampen, het Theologisch Wetenschappelijk Instituut, het Evangelisch-Luthers Seminarium en het Theologisch Seminarium Hydepark. Deze universiteit heeft – als zelfstandig onderdeel van de kerk – rechtspersoonlijkheid. 2. De Protestantse Theologische Universiteit is de door de kerk gestichte instelling voor: - het verzorgen van theologisch wetenschappelijk onderwijs, - het verrichten van theologisch wetenschappelijk onderzoek, - de nadere voorbereiding op het predikantschap en de nascholing van de predikanten, - kerkelijke en maatschappelijke dienstverlening. 3. De Protestantse Theologische Universiteit heeft mede tot taak bij te dragen aan het bewaren en aan de gehele kerk dienstbaar maken van de lutherse traditie.

4.31 Ord. 13-3 (huidig), Ord. 13-11 (1^e lezing): De raad van toezicht voor de Protestantse Theologische Universiteit

Huidige tekst ord. 13-3

Ord. 13-3. De raad van toezicht voor de Protestantse Theologische Universiteit

1. De raad van toezicht voor de Protestantse Theologische Universiteit heeft tot taak de belangen te verzorgen van de opleiding en vorming van de predikanten, voor zover dit niet aan anderen is opgedragen en is – onder verantwoordelijkheid van en in verantwoording aan de generale synode – belast met het toezicht op het bestuur van de Protestantse Theologische Universiteit, een en ander met inachtneming van hetgeen overigens in deze ordinantie en generale regeling 14 is bepaald.
2. De raad van toezicht is daarbij onder meer belast met:
  - a. het houden van toezicht op het bestuur en beheer van de universiteit door het daartoe ingestelde college van bestuur,
  - b. het houden van toezicht op de uitvoering door de universiteit van de haar opgedragen taken,
  - c. het verlenen van voorafgaande goedkeuring ten aanzien van de overeenkomsten betreffende de samenwerking met de theologische faculteiten aan de door de kerk aangewezen universiteiten en het houden van toezicht op de naleving daarvan,
  - d. het verlenen van voorafgaande goedkeuring ten aanzien van de overeenkomsten met de Rijksoverheid betreffende de financiële zaken aan de opleiding en vorming verbonden en het houden van toezicht op de naleving daarvan,
  - e. het doen bijhouden van het album van de kerk.
3. De raad van toezicht bestaat uit vijf leden, die worden benoemd uit de belijdende leden van de kerk. De raad wordt zodanig samengesteld dat hij een deugdelijk en onafhankelijk toezicht kan uitoefenen. De voorzitter en de andere leden van de raad van toezicht worden – met inachtneming van het bepaalde in generale regeling 14 – door of vanwege de generale synode benoemd, geschorst en ontslagen.
4. De leden van de raad van toezicht worden benoemd voor een periode van vier jaar en kunnen eenmaal voor een aansluitende periode van vier jaar worden herbenoemd. Een lid van de raad van toezicht kan om gewichtige redenen worden geschorst en – zo nodig – tussentijds worden ontslagen.

Voorstel in eerste lezing ord. 13-11

Ord. 13-3. De raad van toezicht voor de Protestantse Theologische Universiteit

1. De raad van toezicht voor de Protestantse Theologische Universiteit heeft tot taak de belangen te verzorgen van de opleiding en vorming van de predikanten, voor zover dit niet aan anderen is opgedragen en is – onder verantwoordelijkheid van en in verantwoording aan de generale synode – belast met het toezicht op het bestuur van de Protestantse Theologische Universiteit, een en ander met inachtneming van hetgeen overigens in deze ordinantie en generale regeling 14 is bepaald.
2. De raad van toezicht is daarbij onder meer belast met:
  - a. het houden van toezicht op het bestuur en beheer van de universiteit door het daartoe ingestelde college van bestuur,
  - b. het houden van toezicht op de uitvoering door de universiteit van de haar opgedragen taken,
  - c. het verlenen van voorafgaande goedkeuring ten aanzien van de overeenkomsten betreffende de samenwerking met de theologische faculteiten aan de door de kerk aangewezen universiteiten en het houden van toezicht op de naleving daarvan,
  - d. het verlenen van voorafgaande goedkeuring ten aanzien van de overeenkomsten met de Rijksoverheid betreffende de financiële zaken aan de opleiding en vorming verbonden en het houden van toezicht op de naleving daarvan,**[e. verplaatst naar ord. 13-2]**
3. De raad van toezicht bestaat uit vijf leden, die worden benoemd uit de belijdende leden van de kerk. De raad wordt zodanig samengesteld dat hij een deugdelijk en onafhankelijk toezicht kan uitoefenen. De voorzitter en de andere leden van de raad van toezicht worden – met inachtneming van het bepaalde in generale regeling 14 – door of vanwege de generale synode benoemd, geschorst en ontslagen.
4. De leden van de raad van toezicht worden benoemd voor een periode van vier jaar en kunnen eenmaal voor een aansluitende periode van vier jaar worden herbenoemd. Een lid van de raad van toezicht kan om gewichtige redenen worden geschorst en – zo nodig – tussentijds worden ontslagen.

4.32 Ord. 13-4 tm 9 (huidig), Ord. 13-12 tm 17 (1^e lezing): Hernummering

Huidige tekst ord. 13-4	Voorstel in eerste lezing ord. 13-12
Ord. 13-4. Het college van bestuur 2. Het college van bestuur is belast met het bestuur en beheer van de Protestantse Theologische Universiteit, onverminderd de bevoegdheden van de raad van toezicht voor de Protestantse Theologische Universiteit en rekening houdend met het eigen karakter van de opleidingen als bedoeld in artikel 8-1, een en ander met inachtneming van het bepaalde in generale regeling 14. (verder ongewijzigd)	Ord. 13-12. Het college van bestuur 2. Het college van bestuur is belast met het bestuur en beheer van de Protestantse Theologische Universiteit, onverminderd de bevoegdheden van de raad van toezicht voor de Protestantse Theologische Universiteit en rekening houdend met het eigen karakter van de opleidingen als bedoeld in artikel 16-1, een en ander met inachtneming van het bepaalde in generale regeling 14. (verder ongewijzigd)
Huidige tekst ord. 13-5	Voorstel in eerste lezing ord. 13-13
Ord. 13-5. De raad van advies	Ord. 13-13. De raad van advies (verder ongewijzigd)
Huidige tekst ord. 13-6	Voorstel in eerste lezing ord. 13-14
Ord. 13-6. De hoogleraren en docenten 3. Alvorens over te gaan tot benoeming of ontslag van een in het kader van artikel 2-4 aan te stellen of aangestelde hoogleraar of docent – dan wel tot het verlenen van een zodanige leeropdracht – in het kader van artikel 2-4 dient het college van bestuur tevens overeenstemming te hebben bereikt met de evangelisch-lutherse synode. (verder ongewijzigd)	Ord. 13-14. De hoogleraren en docenten 3. Alvorens over te gaan tot benoeming of ontslag van een in het kader van artikel 10-3 aan te stellen of aangestelde hoogleraar of docent – dan wel tot het verlenen van een zodanige leeropdracht – in het kader van artikel 10-3 dient het college van bestuur tevens overeenstemming te hebben bereikt met de evangelisch-lutherse synode. (verder ongewijzigd)
Huidige tekst ord. 13-7	Voorstel in eerste lezing ord. 13-15
Ord. 13-7. Bijzondere leerstoelen 1. Naast de in artikel 6 genoemde hoogleraren kent de Protestantse Theologische Universiteit hoogleraren, die een bijzondere leerstoel bezetten. De vestiging van de bijzondere leerstoel bij de Protestantse Theologische Universiteit geschiedt – onder goedkeuring van de raad van toezicht voor de Protestantse Theologische Universiteit – door het college van bestuur, nadat daarover overeenstemming is bereikt met de generale synode. (...)	Ord. 13-15. Bijzondere leerstoelen 1. Naast de in artikel 14 genoemde hoogleraren kent de Protestantse Theologische Universiteit hoogleraren, die een bijzondere leerstoel bezetten. De vestiging van de bijzondere leerstoel bij de Protestantse Theologische Universiteit geschiedt – onder goedkeuring van de raad van toezicht voor de Protestantse Theologische Universiteit – door het college van bestuur, nadat daarover overeenstemming is bereikt met de generale synode. (...)

Huidige tekst ord. 13-7**Voorstel in eerste lezing ord. 13-15**

3. Het in artikel 6 bepaalde is niet van toepassing.

3. Het in artikel **14** bepaalde is niet van toepassing.

Huidige tekst ord. 13-8**Voorstel in eerste lezing ord. 13-16**

Ord. 13-8. De inrichting en werkwijze van de Protestantse Theologische Universiteit

Ord. 13-**16**. De inrichting en werkwijze van de Protestantse Theologische Universiteit
(verder ongewijzigd)

Huidige tekst ord. 13-9**Voorstel in eerste lezing ord. 13-17**

Ord. 13-9. Het Seminarium van de Protestantse Theologische Universiteit

Ord. 13-**17**. Het Seminarium van de Protestantse Theologische Universiteit
(verder ongewijzigd)

4.33 Ord. 13-12: opgenomen in Ord. 13-5 (nieuw)**Huidige tekst ord. 13-12****Voorstel in eerste lezing**

Ord. 13-12. Zij die de theologische wetenschappelijke opleiding elders begonnen zijn

[In gewijzigde vorm verplaatst naar ord. 13-5]

1. Zij die elders in binnen- of buitenland een theologische wetenschappelijke opleiding volgen en verlangen tot predikant in de Protestantse Kerk in Nederland opgeleid en gevormd te worden, zijn gehouden hun opleiding voort te zetten aan de Protestantse Theologische Universiteit.

2. Het college van bestuur bepaalt in hoeverre de reeds bereikte studieresultaten gelding kunnen behouden.

3. De in lid 1 bedoelde verandering van opleidingsinstituut dient in de regel ten minste drie jaar voor het te verwachten tijdstip van het met goed gevolg afronden van de opleiding tot predikant te hebben plaatsgevonden.

4. Betrokkene dient vanaf de aanvang van de opleiding aan de Protestantse Theologische Universiteit ingeschreven te zijn in het album van de kerk, waarbij het bepaalde in artikel 10-2 en 3 van overeenkomstige toepassing is.

4.34 Ord. 13-13: opgenomen in Ord. 13-5 (nieuw)

Huidige tekst ord. 13-13	Voorstel in eerste lezing
Ord. 13-13. Zij die bij een andere kerk tot het ambt van predikant of geestelijke zijn toegelaten 1. Indien iemand die bij een andere kerk in of buiten Nederland is toegelaten tot het ambt van predikant of geestelijke, toelating tot het ambt van predikant in de Protestantse Kerk in Nederland verlangt, beoordeelt de kleine synode, gehoord het college van bestuur inzake de kwaliteit van de ontvangen opleiding en nadat een onderzoek naar de geschiktheid als bedoeld in artikel 10 is ingesteld, of, en zo ja, onder welke voorwaarden de weg naar het colloquium voor betrokkene kan worden geopend.	[In gewijzigde vorm verplaatst naar ord. 13-5]

4.35 Ord. 13-14: opgenomen in Ord. 13-5 (nieuw)

Huidige tekst ord. 13-14	Voorstel in eerste lezing
Ord. 13-14. Bijzondere omstandigheden 1. De kleine synode kan in bijzondere omstandigheden en van geval tot geval – onder overeenkomstige toepassing van het in artikel 13 bepaalde – toestemming geven de weg naar het colloquium te openen, indien van iemand die elders een theologische wetenschappelijke opleiding met goed gevolg heeft gedaan en toelating tot het ambt van predikant in de Protestantse Kerk in Nederland verlangt, naar het oordeel van de kleine synode in redelijkheid niet kan worden gevraagd te voldoen aan de in artikel 12 voorgeschreven vereisten.	[In gewijzigde vorm verplaatst naar ord. 13-5]

4.36 Ord. 13-15: opgenomen in Ord. 13-5 (nieuw)

Huidige tekst ord. 13-15	Voorstel in eerste lezing
Ord. 13-15. Singuliere gaven 1. Van de regel dat een theologisch wetenschappelijke opleiding vereist is om toegelaten te worden tot het colloquium, kan alleen worden afgeweken indien op overtuigende wijze blijkt dat een belijdend lid van de kerk singuliere gaven zijn geschonken voor het ambt van predikant. 2. De beoordeling of zulks het geval is geschiedt door of vanwege de kleine synode. 3. Blijkt uit het onderzoek dat de in deze bepaling bedoelde gaven aanwezig zijn, dan stelt het college	[In gewijzigde vorm verplaatst naar ord. 13-5]

van bestuur een onderzoek in of een aanvullende opleiding nodig is, waarbij het bepaalde in artikel 13-2 en 3 van overeenkomstige toepassing is.

4.37 Ord. 14-5a: Toelating predikanten uit andere kerken

Ord. 14-5a. Toelating predikanten uit andere kerken

[verplaatst naar ord. 13-5-4 nieuw]

1. Indien een predikant (hoe ook genoemd) van een andere kerkgemeenschap verzoekt toegelaten te worden als predikant van de kerk, anders dan vanwege een beroep als bedoeld in artikel 4-4, beoordeelt de kleine synode, gehoord het college van bestuur van de Protestantse Theologische Universiteit inzake de kwaliteit van de ontvangen opleiding en nadat een onderzoek naar de geschiktheid als bedoeld in ord. 13-10 is ingesteld, of, en zo ja onder welke voorwaarden de predikant kan worden toegelaten als predikant van de kerk. De kleine synode laat zich bij haar beoordeling bijstaan door het generale college voor de toelating tot het ambt.

2. Indien een predikant die eerder predikant van de kerk is geweest overkomt naar de kerk, besluit de kleine synode deze op diens verzoek toe te laten als predikant van de kerk, tenzij het belang van de kerk zich hiertegen verzet.

3. De toelating vindt plaats bij of na overkomst naar de kerk, nadat de predikant de gelofte als bedoeld in ord. 13-18-7 heeft afgelegd.

4. Op de toegelaten predikant is ord. 3-15-5 van overeenkomstige toepassing.

4.38 Inwerkingstredingsdatum

De inwerkingstredingsdatum is de 1 januari of 1 juli direct volgend op aanneming van het voorstel in tweede lezing.

4.39 Overgangsbepalingen

Bij Ord. 3-3 – ovb 16

16. Beroepingswerk dat voor 1 juli 2027 aangevangen is overeenkomstig de bepalingen van ordinantie 3-3 (oud) wordt volgens die bepalingen voortgezet tenzij de kerkenraad ervoor kiest de bepalingen van ordinantie 3-3 (nieuw) toe te passen. Indien een beroepen predikant na 1 juli 2027 voor het uitgebrachte beroep bedankt wordt het beroepingswerk volgens de bepalingen van ordinantie 3-3 (nieuw) voortgezet.

Bij Ord. 3-3 – ovb 17

17. De rechtspositie van de kerkelijk werker die als predikant-pastor wordt bevestigd, wordt bij de bevestiging gewijzigd van een arbeidsrechtelijke in een kerkelijke rechtspositie als bedoeld in Generale regeling 5.

Bij Ord. 3-12 – ovb 18

18. Zolang een arbeidsovereenkomst met een kerkelijk werker niet gewijzigd of verlengd wordt, gelden de kerkordelijke bepalingen van voor 1 juli 2027.

Bij Ord. 3-12-6 en 3-13-2 – ovb 19

19. Indien de bepalingen in ordinantie 3-12-6 en 3-13-2 vervallen bij kerkordewijziging behouden de kerkelijk werkers die voor 1 juli 2027 als ouderling of diaken zijn bevestigd en die niet worden bevestigd in het ambt van predikant als predikant-pastor, voor de duur van hun aanstelling het ambt van ouderling of diaken in de betreffende gemeente. Zij kunnen na afloop van hun aanstelling opnieuw gekozen en bevestigd worden in dezelfde of een andere gemeente als ouderling of diaken.

Deze overgangsbepaling vervalt indien een eigen ambt voor kerkelijk werkers van kracht wordt.

Bij Ord. 3-12-13 en 3-13-5 – ovb 20

20. Kerkelijk werkers aan wie voor 1 juli 2027 een preekconsent is verleend overeenkomstig ordinantie 3-12-13 behouden dit consent voor onbepaalde tijd, indien zij voldoen aan de desbetreffende richtlijnen die door of vanwege de generale synode zijn vastgesteld. Dit preekconsent geldt voor alle gemeenten.

Protestantse
Kerk

Dienstenorganisatie Protestantse Kerk

Postbus 8504

3503 RM Utrecht

(030) 880 18 80

info@protestantsekerk.nl

protestantsekerk.nl

Bezoekadres: Joseph Haydnlaan 2a, Utrecht

 protestantsekerkinnederland

 protestantsekerkinnederland

| Vindplaats van
geloof, hoop en liefde

Bijlagen

Bij het rapport in eerste lezing 'wijziging van de regels over predikanten, pastores en kerkelijk werkers'

GCKO 22-11

Bijlage 1: Kerkordelijke punten 'Ruimte voor Woord en Geest' en tussenrapportages

In dit overzicht zijn alle (mogelijke) kerkordelijke punten uit het rapport 'Ruimte voor Woord en Geest' en opvolgende tussenrapportages geïdentificeerd.^{40, 41} Het gaat dan om punten die zijn aangeduid als een norm (bv. door gebruik van termen als 'moet(en)' of 'opdracht') of die een nieuwe figuur introduceren. Hieronder is aangegeven op welke wijze deze wel of niet in deze kerkorde-voorstellen zijn meegenomen.

#	Aanduiding	Herkomst	Kerkordelijke borging
1	Ambtsaanduiding wordt 'dienaar van het Woord'	"Ruimte voor Woord en Geest", p. 4 (samenhang met 'Werkers aan het mozaïek van kerkplekken')	Kerkordelijk borgen, ord. 3
	Ambtsaanduiding blijft 'predikant'	Tussenrapportage GS november 2025	
2	Pastores en predikanten dragen een geordineerd ambt	"Ruimte voor Woord en Geest", p. 8	(nu) niet kerkordelijk borgen
	Ordinantie wordt later verder doordacht.	Tussenrapportage GS november 2025	
3	Kerkelijk werker is werkzaam op een deelterrein	"Ruimte voor Woord en Geest", p. 8	Wel kerkordelijk borgen, ord. 3
4	Introduceren pastor met NLQF-niveau 6 in kerkorde	"Ruimte voor Woord en Geest", p. 8, 9 en 17	Wel kerkordelijk borgen, ord. 3
5	Kerkelijk werker met NLQF-niveau 5 introduceren	"Ruimte voor Woord en Geest", p. 9 en 17	Wel kerkordelijk borgen, ord. 3
6	Samenwerking als opdracht voor werkers	"Ruimte voor Woord en Geest", p. 13 en 15	Wel kerkordelijk borgen, ord. 3
7	Samenwerking als beleidspunt voor de classis	"Ruimte voor Woord en Geest", p.13	Niet (nader) kerkordelijk borgen, niet bedoeld als juridische norm en valt al onder ord. 4-14-1
8	Werkgemeenschappen voor 'werkers' (niet alleen predikanten)	"Ruimte voor Woord en Geest", p. 13	Wel kerkordelijk borgen, ord. 4-18 titel en lid 1
9	Werkgemeenschappen hebben (mede) als doel 'inzetten voor de zorg aan gemeenten in de desbetreffende ring'	"Ruimte voor Woord en Geest", p. 13	Wel kerkordelijk borgen, ord. 4-18-2

⁴⁰ De punten zijn geïdentificeerd op basis van het verschijnen in het rapport 'Ruimte voor Woord en Geest' en opvolgende tussenrapportages (met uitzondering van onderdelen als inleidingen en voorafgaande samenvattingen). Indien een punt vaker terugkomt wordt dat aangegeven bij de eerste keer dat het punt in de lijst is opgenomen.

⁴¹ Ter volledigheid zijn aan het einde ook enkele punten opgenomen die vanuit eerdere synodale behandeling zijn uitgesteld tot de behandeling van het ambtstraject.

#	Aanduiding	Herkomst	Kerkordelijke borging
10	Coaching, supervisie, intervisie als onderdelen van de (verplichte) permanente educatie	“Ruimte voor Woord en Geest”, p. 15	Niet (specifiek) kerkordelijk borgen, Wel kerkordelijk borgen dat de synode een richtlijn voor het aanbod van permanente educatie kan geven.
11	Spiritualiteit en competenties van samenwerken onderdeel van verdere nascholing.	“Ruimte voor Woord en Geest”, p. 15	Niet (specifiek) kerkordelijk borgen, Wel kerkordelijk borgen dat de synode eindtermen voor de opleidingen kan vaststellen.
12	Spiritualiteit en competenties van samenwerken onderdeel van verdere nascholing.	“Ruimte voor Woord en Geest”, p. 15	Niet (specifiek) kerkordelijk borgen, Wel kerkordelijk borgen dat de synode een richtlijn voor het aanbod van permanente educatie kan geven.
13	Gerichte toetsing op samenwerkings-competenties bij de geschiktheidsbeoordeling van kandidaten	“Ruimte voor Woord en Geest”, p. 15	Niet (specifiek) kerkordelijk borgen, Wel kerkordelijk borgen dat de synode een richtlijn voor de geschikheidscriteria kan geven.
14	Verplichte deelname van werkers aan een vorm van samenwerking	“Ruimte voor Woord en Geest”, p. 15	Niet kerkordelijk borgen, onhelder wat hiermee bedoeld wordt. Niet is helder wie waartoe, door wie verplicht mag worden.
15	Opleidingsonderdelen aanwijzen voor kerkelijk werker met NLQF-niveau 6	“Ruimte voor Woord en Geest”, p. 17	Niet (specifiek) kerkordelijk borgen, Wel kerkordelijk borgen dat de synode eindtermen voor de opleidingen kan vaststellen.
16	Erkenning van kerkelijk werker (huidig) met predikantsbevoegdheden als pastor via EVC-traject	“Ruimte voor Woord en Geest”, p. 20	Borgen in overgangsbepalingen.
17	~~Ongelijke positie opleidingsinstellingen in de kerkorde adresseren~~ Ongelijke positie opleidingsinstellingen in beperkte mate in de kerkorde adresseren	“Ruimte voor Woord en Geest”, p. 21 Tussenrapportage GS november 2025	Beperkt/deels kerkordelijk borgen door regelgeving op gelijk niveau te regelen, ord. 13 en GR. 15
18	Taak voor kerkenraad om in gesprek te gaan met geschikte	“Ruimte voor Woord en Geest”, p. 23	Niet kerkordelijk borgen, niet bedoeld als juridische norm.

#	Aanduiding	Herkomst	Kerkordelijke borging
	leden voor het werven van studenten.		
19	Kerkelijk album geldt voor alle werkers	“Ruimte voor Woord en Geest”, p. 24	Wel kerkordelijk borgen, ord. 13
20	Verplichting tot jaarlijkse inschrijving in kerkelijk album	“Ruimte voor Woord en Geest”, p. 24	Niet (specifiek) kerkordelijk borgen, Wel kerkordelijk borgen dat de synode richtlijnen voor de inrichting van het kerkelijk album kan geven.
21	Toestemming geschikheidsonderzoek koppelen aan inschrijving kerkelijk album	“Ruimte voor Woord en Geest”, p. 24	Niet (specifiek) kerkordelijk borgen, Wel kerkordelijk borgen dat de synode richtlijnen voor de inrichting van het kerkelijk album kan geven.
22	De kerk heeft een taak ten aanzien van het opzetten van een pool ‘geestelijk begeleiders’ voor studenten.	“Ruimte voor Woord en Geest”, p. 24	Al vervat in huidig ord. 13-10,
	Taak voor commissie begeleiding en toetsing	Tussenrapportage GS februari 2026	
23	Instellen leer-consent	“Ruimte voor Woord en Geest”, p. 24, 27	Wel kerkordelijk borgen, ord. 13
	Preekconsent blijft voor proponenten	Tussenrapportage GS november 2025	
24	Regelen assessment en vier gesprekken toelatingscommissie voor predikanten(-pastores)	“Ruimte voor Woord en Geest”, p. 24	Deels specifiek kerkordelijk borgen, ord. 13 Deel (bv. aantal gesprekken) niet (specifiek) kerkordelijk borgen, Wel kerkordelijk borgen dat de synode een richtlijn voor de geschikheidscriteria kan geven
25	Regelen gesprekken toelatingscommissie voor kerkelijk werkers	“Ruimte voor Woord en Geest”, p. 24	Deels specifiek kerkordelijk borgen, [vindplaats] Deel (bv. aantal gesprekken) niet (specifiek) kerkordelijk borgen, Wel kerkordelijk borgen dat de synode een richtlijn voor de geschikheidscriteria kan geven
26	Assessment als basis voor (ambtelijke) gesprekken van	“Ruimte voor Woord en Geest”, p. 24	Ook richtlijn toelating

#	Aanduiding	Herkomst	Kerkordelijke borging
	toelating (geschiktheid en colloquium)		
27	Afschaffen (commissie) singuliere gaven en vervangen door assessment	“Ruimte voor Woord en Geest”, p. 25	Richtlijn toelating
28	Stroomlijnen overkomst predikanten via assessment	“Ruimte voor Woord en Geest”, p. 25	Richtlijn toelating
29	Begeleiding van een consulent bij de vervulling van een vacature voor het maken van een profielschets en inhoudelijke vulling	“Ruimte voor Woord en Geest”, p. 25	Wel kerkordelijk borgen, ord. 3-3
30	BMCV geeft toestemming voor de vacaturestelling, nadat de gemeente met een consulent een profiel heeft opgesteld en de overige punten uit ord. 3-3 zijn geborgd	“Ruimte voor Woord en Geest”, p. 25	Wel kerkordelijk borgen, ord. 3-3
31	Toezicht op aanstelling van alle profielen werkers door classis	“Ruimte voor Woord en Geest”, p. 25	Wel kerkordelijk borgen, ord. 3
32	Verplicht overleg met Dienstenorganisatie voor elke aanstelling/beroeping van werker	“Ruimte voor Woord en Geest”, p. 25	Wel kerkordelijk borgen, ord. 3
33	~~De gemeente kiest de consulent uit een lijst beschikbare consulenten~~ Het BMCV wijst na contact met de gemeente de consulent aan	~~“Ruimte voor Woord en Geest”, p. 26~~ Tussenrapportage Generale synode november 2025	Wel kerkordelijk borgen, ord. 3
34	Classicale vergadering ontwikkeld beleid voor de taak rondom de vaststelling van de aard van de vacature	“Ruimte voor Woord en Geest”, p. 26	Al vervat in ord. 4-14
35	Taakstelling voor college voor de behandeling van beheerszaken inzake het geven van een solvabiliteitsverklaring voor alle profielen werkers	“Ruimte voor Woord en Geest”, p. 26	Wel kerkordelijk borgen, ord. 11
36	Mogelijk maken dat een predikant werkzaamheden verricht op een pastors-plek (met pastors-traktement)	“Ruimte voor Woord en Geest”, p. 26	Wel kerkordelijk borgen, ord. 3

#	Aanduiding	Herkomst	Kerkordelijke borging
37	Kerkelijk werkers (nieuwe stijl) komen in de bediening Rondom de bediening en/of het (wellicht vierde) ambt zal latere besluitvorming volgen.	“Ruimte voor Woord en Geest”, p. 26 Tussenrapportage GS november 2025, GS februari 2026	(nu) niet kerkordelijk borgen
38	Bijzondere diensten door kerkelijk werker vinden plaats onder supervisie van een predikant.	“Ruimte voor Woord en Geest”, p. 27	Niet kerkordelijk borgen, niet bedoeld als juridische norm.
39	Landelijk preekconsenten voor theologen voor de duur van (telkens) 5 jaar.	“Ruimte voor Woord en Geest”, p. 26	Kerkordelijke borging hiervan is gelet op de consistentie van kerkelijke regelgeving en afbakening van profielen van de verschillende werkers in de kerk niet goed mogelijk.
40	~~Kerkmusicus (in bediening), Kerkelijk werker, pastores en predikanten onder kerkelijke rechtspositie~~ Kerkelijk werker en predikanten in algemene dienst houden civielrechtelijke rechtspositie, maar wel met flankerende maatregelen. Predikanten(-pastores) krijgen kerkelijke rechtspositie.	~~“Ruimte voor Woord en Geest”, p. 28~~ ~~Generale synode november 2025~~ Tussenrapportage GS februari 2026	Kerkordelijk borgen, ord. 3, GR 5 en GR 6
41	~~Invoeren tent-making ministry~~ Invoering tent-making-ministry leidt tot te veel vragen en wordt uitgesteld.	~~“Ruimte voor Woord en Geest”, p. 29~~ Tussenrapportage GS november 2025	(nu) niet kerkordelijk borgen
42	Geen onderscheid predikanten en predikanten-pastor in meerdere vergaderingen	Vragen GCKO Generale synode november 2025	Kerkordelijk borgen, ord. 3
43	Consulentschap wordt in de regel aan predikanten toevertrouwd	Vragen GCKO Generale synode november 2025	Niet (specifiek) kerkordelijk borgen, Wel kerkordelijk borgen dat de synode richtlijnen voor het beroepingswerk kan geven.
44	Nagaan oecumenische verhoudingen in associatie overeenkomsten en bijzondere betrekkingen	Vragen GCKO & reactie projectleiding Generale synode november 2025	Niet kerkordelijk borgen, dient zo nodig per associatieovereenkomst of bijzondere betrekking geregeld te worden.

#	Aanduiding	Herkomst	Kerkordelijke borging
45	De positie van de kerkmusicus als kerkelijk werker.	Vragen GCKO & reactie projectleiding Generale synode november 2025 Tussenrapportage Generale synode februari 2026	(nu) niet (anders) kerkordelijk borgen/wijzigen
46	Omzetten preekconsenten van huidige kerkelijk werkers naar een landelijk en onbeperkt preekconsent, met dien verstande dat de kerkelijk werker via permanente educatie exegetisch, homiletisch en liturgisch bijgeschoold blijft	Tussenrapportage Generale synode februari 2026	Borgen in overgangsbepalingen
47	Tijdelijke dienst en emeriti (evt meerdere contracten in 2 jaars-termijn)	Verzoek classicale vergadering	Kerkordelijk borgen, ord. 3-18

Bijlage 2: Variant om 'dienaar van het Woord' op te nemen in ord. 3-15

De generale synode heeft in november 2025 het GCKO verzocht om meerdere tekstvoorstellen te doen ten aanzien van het gebruik van 'dienaar van het woords'. Het GCKO stelt in bovenstaande teksten in eerste lezing voor om 'dienaar van het woords' terug te laten komen in ord. 3-5-2 (ongewijzigd) en in ord. 3-9 (nieuw). Het is echter ook mogelijk dit (daarnaast of in plaats van) op te nemen in ord. 3-15-1. De variant om 'Dienaar van het Woord' toe te voegen is onderstreept en dikgedrukt (het voorstel in eerste lezing is enkel dikgedrukt).

Huidige tekst ord. 3-15	Voorstel in eerste lezing MET VARIATIE ord. 3-15
1. De predikanten van de kerk worden onderscheiden in dienstdoende predikanten, emerituspredikanten en predikanten buiten vaste bediening. (...)	1. <u>De predikant is dienaar van het Woord.</u> De predikanten van de kerk worden onderscheiden in predikanten en predikanten-pastor. Tevens worden zij onderscheiden in dienstdoende predikanten, emerituspredikanten en predikanten buiten vaste bediening. (...)
6. Indien in de orde van de kerk sprake is van predikant, wordt daarmee bedoeld de dienstdoende predikant, tenzij uit enige bepaling van ordinantie of generale regeling blijkt dat de desbetreffende bepaling alleen betrekking heeft op de predikant voor gewone werkzaamheden.	6. Indien in de orde van de kerk sprake is van predikant worden zowel de predikant als de predikant-pastor bedoeld, tenzij in een bepaling van ordinantie of generale regeling onderscheid wordt gemaakt tussen predikant en predikant-pastor.
6. Indien in de orde van de kerk sprake is van predikant, wordt daarmee bedoeld de dienstdoende predikant, tenzij uit enige bepaling van ordinantie of generale regeling blijkt dat de desbetreffende bepaling alleen betrekking heeft op de predikant voor gewone werkzaamheden.	7. Indien in de orde van de kerk sprake is van predikant, wordt daarmee bedoeld de dienstdoende predikant, tenzij uit enige bepaling van ordinantie of generale regeling blijkt dat de desbetreffende bepaling alleen betrekking heeft op de predikant voor gewone werkzaamheden.

Bijlage 3: analyse uitvoerbaarheid/regeldruk

Taak	Betrokken partij	Gevolgen/regeldruk
Ord. 3-3 Aanwijzen consulent	Breed moderamen van de classicale vergadering	Taakverzwaring: er komt een nieuwe taak bij. <i>In de nieuwe regeling dient het breed moderamen van de classicale vergadering de consulent aan te wijzen.</i>
Ord. 3-3 Zoeken consulent	Kerkenraad	Taakverlichting: eerdere taak komt te vervallen <i>De kerkenraad hoeft geen consulent meer te zoeken.</i>
Ord. 3-3 Overleg over/optreden als consulent	President van de Evangelisch-Lutherse Synode	Regeldruk blijft (nagenoeg) gelijk <i>Waar eerder de president van de Evangelisch-Lutherse Synode zelf optrad als consulent of een consulent aanwezig was, is in de nieuwe regeling enkel overleg over de aanwijzing voorgeschreven.</i>
Ord. 3-3 Geven van richtlijnen	Generale synode	Taakverzwaring: er komt een nieuwe taak bij. <i>De generale synode dient een richtlijn te geven met o.a. het hulpmiddel en functieprofielen en de werking daarvan te blijven evalueren.</i>
Ord. 3-3 Gekwalificeerde consulent	Kerk	Taakverzwaring: er komt een nieuwe taak bij. <i>Er dient een opleiding/cursus te komen om de consulenten op te leiden.</i>
Ord. 3-3 Richtlijnen volgen	Kerkenraad	Taakverzwaring: er komt een nieuwe taak bij. <i>Hoewel de richtlijnen als hulpmiddel kunnen worden ingezet, betekent het verplicht volgen van deze richtlijnen een taakverzwaring in het beroepingswerk.</i>
Ord. 3-3 Richtlijnen toetsen/beslissing nemen	Breed moderamen van de classicale vergadering	Taakverzwaring: er komt een nieuwe taak bij. <i>Het breed moderamen van de classicale vergadering dient de navolging van de richtlijn te toetsen en hierover te beslissen.</i>
Ord. 3-9 Predikanten zijn geroepen om te dienen in of vanwege meerdere vergaderingen	Predikanten	Taakverzwaring: er komt een nieuwe taak bij. <i>Waar eerst een predikant geroepen moest worden een bovenplaatselijke taak uit te voeren, veronderstelt de kerkorde in het voorstel dat zij dit als standaard ambt-uitoefening zullen doen.</i>
Ord. 3-12 Toetsen van de aanstelling van een kerkelijk werker	Breed moderamen van de classicale vergadering	Taakverzwaring: er komt een nieuwe taak bij. <i>Het breed moderamen van de classicale vergadering dient in de toekomst de aanstelling van kerkelijk werker goed te keuren.</i>
Ord. 3-12 Meewerken aan toetsing bij de aanstelling kerkelijk werker	Kerkenraad	Taakverzwaring: er komt een nieuwe taak bij. <i>Een gemeente was eerst vrij om een kerkelijk werker aan te stellen, maar zal nu moeten meewerken aan de toetsing van het breed moderamen van de classicale vergadering</i>

Taak	Betrokken partij	Gevolgen/regeldruk
Ord. 3-12 en ord. 11-21 Solvabiliteitsverklaring bij aanstelling kerkelijk werker	Classicale college voor de behandeling van beheerszaken	Taakverzwaring: er komt een nieuwe taak bij. <i>Onder de huidige regels hoeft het Classicale college voor de behandeling van beheerszaken geen solvabiliteitsverklaring af te geven voor de aanstelling van een kerkelijk werker</i>
Ord. 3-12 Sacramentsbevoegdheden toekennen aan kerkelijk werker	Breed moderamen van de classicale vergadering	Taakverlichting: eerdere taak komt te vervallen of wordt afgezwakt <i>Onder de nieuwe regels is een sacramentsbevoegdheid voor kerkelijk werker niet meer mogelijk en hoeft het breed moderamen van de classicale vergadering dit ook niet meer toe te kennen.</i>
Ord. 3-15 Introductie predikant- pastor onder kerkeigen rechtspositie: losmaking en ontheffing	Generale college voor de ambtsontheffing	Taakverzwaring: hogere intensiteit van bestaande kerkordelijke taak <i>Predikant-pastores vallen onder de kerkeigen rechtspositie. Omdat hiermee voorzien is dat de groep predikanten groter wordt, wordt voorzien dat ook het aantal losmakings- en ontheffingsprocedures zal toenemen.</i>
Ord. 3-15 Introductie predikant- pastor onder kerkeigen rechtspositie: losmaking	Classicale colleges voor de visitatie	Taakverzwaring: hogere intensiteit van bestaande kerkordelijke taak <i>Predikant-pastores vallen onder de kerkeigen rechtspositie. Omdat hiermee voorzien is dat de groep predikanten groter wordt, wordt voorzien dat ook het aantal losmakingsprocedures zal toenemen. Classicale colleges voor de visitatie hebben in die gevallen een kerkordelijk voorgeschreven taak.</i>
Ord. 3-15 Introductie predikant- pastor onder kerkeigen rechtspositie: vrijstelling, losmaking en ontheffing	Breed moderamen van de classicale vergadering	Taakverzwaring: hogere intensiteit van bestaande kerkordelijke taak <i>Predikant-pastores vallen onder de kerkeigen rechtspositie. Omdat hiermee voorzien is dat de groep predikanten groter wordt, wordt voorzien dat ook het aantal vrijstellingen, losmakings- en ontheffingsprocedures zal toenemen. Breed moderamina van de classicale vergadering hebben in die gevallen een kerkordelijk voorgeschreven taak.</i>
Ord. 3-18 Toestemming voor verleningen structurele hulpdiensten onder de twee jaar vervalt	Breed moderamen van de classicale vergadering	Taakverlichting: eerdere taak komt te vervallen of wordt afgezwakt <i>Het breed moderamen van de classicale vergadering hoeft geen toestemming meer te verlenen voor verlenging van structurele hulpdiensten onder de twee jaar.</i>
Ord. 3-18 Toestemming voor verleningen structurele	Kerkenraad	Taakverlichting: eerdere taak komt te vervallen of wordt afgezwakt

Taak	Betrokken partij	Gevolgen/regeldruk
hulpdiensten onder de twee jaar vervalt		<i>De kerkenraad hoeft geen toestemming meer te vragen voor verlenging van structurele hulpdiensten onder de twee jaar.</i>
Ord. 3-18 Structurele hulpdiensten voor emeriti mogen langer worden afgesproken	Breed moderamen van de classicale vergadering	(mogelijk) Taakverlichting: eerdere taak komt te vervallen of wordt afgezwakt <i>Als structurele hulpdiensten voor emeriti langer mogen voortduren, hoeft het breed moderamen van de classicale vergadering wellicht minder vaak toestemming voor verlenging of nieuw beroepingswerk te verlenen.</i>
Ord. 3-18 Structurele hulpdiensten voor emeriti mogen langer worden afgesproken	Kerkenraad	(mogelijk) Taakverlichting: eerdere taak komt te vervallen of wordt afgezwakt <i>Als structurele hulpdiensten voor emeriti langer mogen voortduren, hoeft de kerkenraad wellicht minder vaak toestemming voor verlenging of naar een andere invulling van de werkzaamheden te zoeken.</i>
Ord. 4-18 Werkgemeenschappen dienen zich te bezinnen en actief samenwerking te bevorderen	Werkgemeenschap	Regeldruk blijft (nagenoeg) gelijk <i>De nieuwe kerkordelijke tekst legt slechts meer nadruk op de actieve rol van de werkgemeenschap rondom samenwerking. De regeldruk blijft nagenoeg gelijk (iets verzaamd).</i>
Ord. 13-1 Aanwijzen van opleidingen en vaststellen van eindtermen	Generale synode	Taakverzwaring: er komt een nieuwe taak bij. <i>Er komt een extra profiel zodat ook extra opleidingen en eindtermen moeten worden aangewezen en vastgesteld.</i>
Ord. 13-2 Album van de kerk	Raad van Toezicht PThU	Taakverlichting: eerdere taak komt te vervallen of wordt afgezwakt <i>Album van de kerk zal worden bijgehouden door de kerk</i>
Ord. 13-2 Album van de kerk	Kerk	Taakverzwaring: er komt een nieuwe taak bij. <i>Album van de kerk zal worden bijgehouden door de kerk</i>
Ord. 13-3 Leer-werk-consent	Kleine synode	Taakverzwaring: er komt een nieuwe taak bij. <i>Het leer-werk-consent is een nieuw consent en daarmee een extra taak</i>
Ord. 13-4 Register	Kleine synode	Regeldruk blijft (nagenoeg) gelijk <i>Hoewel er in de kerkorde geen register voor predikanten voorzien was, werd dit register al wel bijgehouden. Het nu voorgestelde register omvat dus registraties die nu al reeds gebeuren.</i>
Ord. 13-4 Register	Predikanten en kerkelijk werker	Taakverzwaring: er komt een nieuwe taak bij. <i>Werkers krijgen een nieuwe verplichting mutaties door te geven.</i>

Taak	Betrokken partij	Gevolgen/regeldruk
Ord. 13-5 Toelating tot het register	Kleine synode	Regeldruk blijft (nagenoeg) gelijk <i>De procedures die worden voorgesteld omvatten in wezen al bestaande procedures. De procedures worden daarmee wel gestroomlijnd. Het beleid van de kerk is een assessment voor te schrijven. Dat zou een taakverzwaring betekenen, maar het assessment is een zaak van de voor te stellen regeling, waardoor de taakverzwaring niet nu al wordt meegerekend.</i>